

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV BOHEMISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PŘÍJMENÍ V OBCI BOLEŠINY

Autorka diplomové práce: Bc. Eva Sommerová

Studijní obor: Bohemistika

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 29. dubna 2014

.....
Eva Sommerová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěla poděkovat především vedoucí své diplomové práce paní doc. PhDr. Marii Janečkové, CSc., za pomoc během celého procesu vzniku této práce, za cenné odborné rady, které mi poskytla, za trpělivost a v neposlední řadě také za čas, který mi věnovala.

Děkuji svým rodičům a svému partnerovi, kteří mě během celého mého studia podporovali.

Děkuji pracovníkům Obecního úřadu Bolešiny a ostatním komunikantům, kteří mi pomohli shromáždit materiál pro moji práci.

ANOTACE

Příjmení v obci Bolešiny

Téma diplomové práce navazuje na bakalářskou práci, v níž autorka analyzovala běžnou mluvu v obci Bolešiny, okres Klatovy, patřící do jihozápadočeské nářeční podskupiny, konkrétně do její západní části. Tato práce se soustřeďuje na onomastiku výše uvedené obce a jejích správních částí. Předmětem analýzy jsou antroponyma, konkrétně příjmení místních obyvatel. Materiál je získán soupisem příjmení v obci, explorační metodou za pomoci rozhovorů jsou zjištěna jména lidí po chalupě. Klasifikace a rozbor antroponymického materiálu jsou provedeny na základě studia odborné literatury a s využitím tradičních klasifikačních postupů. Cílem diplomové práce je vytvoření přehledu o typech příjmení, jejich analýza a zachycení jmen po chalupě, tedy přispět k onomastice obce Bolešiny.

ANNOTATION

Family names in the village of Bolešiny

The subject of this thesis follows the subject of Bachelor thesis, in which the author analyzed the common language spoken in Bolešiny, region of Klatovy, which belongs to the Southwestbohemian dialectal sub-group. The thesis deals with onomastics of this village and of its administrative parts. Object of the analysis is antroponyms, specifically family names. The source materials are obtained by list of family names in the village; names caused by houses are ascertained by explorational methods like interview. The classification and analysis of antroponomastics data are anatomized in terms of study of special literature and with using of traditional classification process. The intention of this thesis is creation of abstract of the types of the family names and record of names caused by houses. The intention of this thesis is onomastics contribution of village Bolešiny.

OBSAH

ÚVOD	8
Současnost a historie obce Bolešiny	10
Domažličky	13
Kroměždice	13
Pečetín.....	14
Slavošovice	14
Újezdec	14
I. TEORETICKÁ ČÁST	15
Historický přehled našich významných onomastiků	15
1 Vlastní jména obecně.....	18
2 Nedědičné pojmenování osob	20
2.1 Křestní jméno versus jméno osobní	20
2.2 Přízviska a přezdívky, příjmní.....	20
2.2.1 Druhy příjmní	21
2.2.2 Pojmenování žen	23
2.2.3 Sirotek (malé dítě)	23
2.2.4 Manželka	23
2.2.5 Vdova	24
2.2.6 Tovaryšská jména	24
2.2.7 Jména „po stavení“	25
3 Dědičné pojmenování osob: příjmení	25
3.1 Ustalování dědičného příjmení.....	26
3.2 Stejná příjmení.....	27
3.3 Úpravy příjmení.....	27
3.4 Zaměňování a komolení příjmení.....	28
3.5 Hypokoristika z příjmení	28
3.6 Změny příjmení z národních a jiných důvodů	28
3.7 Nářeční ráz příjmení	29

3.8 Přechylování příjmení	29
3.9 Příjmení z hlediska frekvenčního	31
4 Třídění příjmení.....	32
4.1 Třídění příjmení podle Jana Svobody.....	32
4.2 Třídění příjmení podle Josefa Beneše	37
4.3 Třídění podle Jany Pleskalové	49
II. PRAKTICKÁ ČÁST	50
Metodologie	50
Příjmení.....	52
Klasifikace z aspektu motivačního	52
1 Třídění a výklad příjmení v obci Bolešiny	52
2 Třídění a výklad příjmení v obci Domažličky.....	89
3 Třídění a výklad příjmení v obci Kroměždice.....	93
4 Třídění a výklad příjmení v obci Pečetín	101
5 Třídění a výklad příjmení v obci Slavošovice	109
6 Třídění a výklad příjmení v obci Újezdec	121
Klasifikace z aspektu lingvistického	125
Jména po chalupě.....	128
1 Jména po chalupě v obci Bolešiny	128
2 Jména po chalupě v obci Domažličky	130
3 Jména po chalupě v obci Kroměždice	131
4 Jména po chalupě v obci Pečetín.....	132
5 Jména po chalupě v obci Slavošovice	133
6 Jména po chalupě v obci Újezdec	134
ZÁVĚR	135
SEZNAM ZKRATEK	138
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	140
III. PŘÍLOHY	144
Seznam příloh	144

ÚVOD

Jak napovídá název, ve své diplomové práci se věnuji tématu příjmení v obci Bolešiny. Hned v úvodu nutno podotknout, že jsem se na tuto lokalitu nezaměřila pouhou náhodou – je to má rodná vesnice a už ve své bakalářské práci jsem jí věnovala pozornost, tehdy však z dialektologického hlediska. Nyní bych chtěla přispět k onomastice tohoto místa, konkrétně k analýze antroponym – příjmení místních obyvatel. Za cíl své práce jsem si zvolila vytvoření přehledu o typech příjmení, provedení jejich analýzy a zachycení jmen po chalupě.

Pro co možná nejlepší vhled do celé problematiky tohoto odvětví onomastiky jsem se rozhodla nejprve prostudovat dostupnou odbornou literaturu a seznámit se s bakalářskými a diplomovými pracemi, které na toto téma vznikly v minulosti. Prostudovaný materiál, který považuji za základní a zásadní, jsem zpracovala v podobě první části své práce, tj. teoretické části. Po krátkém seznámení s lokalitou, obcí Bolešiny a jejími správními částmi, předkládám přehled historického vývoje onomastiky na našem území spolu s přehledem jmen našich významných onomastiků a jejich odborných prací. Následují kapitoly pojednávající o vlastních jménech obecně, o podmínkách jejich vzniku, o nedědičném pojmenování, o rozdílu mezi jménem osobním a křestním a o vývoji dvoujmennosti od přízviska či přezdívký přes příjmi a jeho druhy až k dědičnému příjmení.

Velkou pozornost věnuji v teoretické části klasifikaci příjmení. Předkládám ve zkrácených verzích klasifikace příjmení podle Jana Svobody, Josefa Beneše a velmi stručně i podle Jany Pleskalové. Ta se zabývá vznikem jmen především z hlediska slootovorného. Tohoto hlediska se ve své práci dotýkám jen okrajově, proto její způsob klasifikace zařazuji spíše pro zajímavost. Ve své klasifikaci příjmení chci dosáhnout hlavně přehlednosti z hlediska motivačního. Nejde mi tedy o to, jak jednotlivá příjmení vznikla, ale co bylo pravděpodobným motivem jejich vzniku; lidově řečeno: proč se někdo jmenuje tak a jiný zase onak, jaký je výklad jejich příjmení. Proto ve svém třídění vycházím především z metodiky Svobodovy a Benešovy.

Na začátku praktické části nastiňuji metodologii, která je užita během výzkumné práce s konkrétním materiálem (seznamem občanů trvale žijících v obci Bolešiny a v jejich správních částech). Následuje rozřídění a analýza zkoumaných příjmení

z hlediska motivačního a výkladového. Výkladovou analýzu doplňuji také tříděním z hlediska utvářenosti příjmení, tedy ze slovotvorného hlediska. Do samostatné kapitoly zařazuji tabulkově zpracovaný seznam jmen po chalupě. Celou práci shrnuji a hodnotím v závěru. Přikládám seznam použité literatury, seznam zkratk a jako přílohu též fotokopie seznamu trvale žijících občanů v obci Bolešiny a v jejích správních částech, datovaný k 31. 12. 2013, který mi byl poskytnut pracovníky Obecního úřadu Bolešiny.

V celém textu diplomové práce užívám citační normu časopisu *Acta onomastica*, českého periodika věnovaného onomastice. Názvy publikací (knih, časopisů, sborníků apod.) zvýrazňuji pro větší přehlednost kurzívou. Ve shodě s citační normou časopisu užívám při opakovaném odkazování na touž literaturu zkratku o. c. (= opere citato, v citovaném díle). V odkazu na často se opakující knižní publikace a časopisecké články uvádím také výraz „tamtéž“, nebo spojení „viz poznámku XY“.

Současnost a historie obce Bolešiny¹

Bolešiny leží v Bolešinské kotlině, 6 km severovýchodně od města Klatovy, v Plzeňském kraji. Obcí prochází silnice druhé třídy z Klatov do Plánice. Od Bolešin jsou paprskovitě rozmístěny jednotlivé správní části spadající pod obec Bolešiny – 2 km západně najdeme Slavošovice, zhruba stejně daleko, ale severovýchodně od Bolešin jsou Domažličky a Újezdec (u Měcholup), východně leží Pečetín (5 km) a Kroměždice (4 km).

V obci nalezneme hned dvě kaple. První, barokní z r. 1779, stojí při hlavní silnici přímo uprostřed Bolešin a druhá, z konce 19. století, se nachází v lokalitě *Na Stráni*. Obec Bolešiny je zřizovatelem základní školy fungující od roku 1892. Její součástí je i mateřská škola, která zahájila svůj provoz v roce 1965. Na severozápadním okraji vesnice stojí bývalé JZD, dnes zemědělské družstvo patřící společnosti *Měcholupská zemědělská a. s.*, na jihovýchodním okraji vesnice je pila. Místní občané mohou využívat mnohých služeb: v obci je provozována restaurace *Pod Břízami*, jež je součástí kulturního domu, a obchod se smíšeným zbožím. Na území obce najdeme také fotbalové i dětské hřiště a modelářské letiště. V Bolešinech pracuje hned několik spolků. Už v roce 1900 byl založen *Hasičský sbor obce Bolešiny, Myslivecké sdružení Bolešiny* pak v roce 1962. Od roku 1997 je činný také *Sportovní klub Bolešiny*, který má fotbalové oddíly „minižáků“ (tj. žáků prvního stupně základní školy), žáků, mužů a dokonce i dvě družstva žen (Kobra Bolešiny A a B). Nejen místní, ale i přespolní nadšence, které spojuje záliba ve stavění leteckých modelů, sdružuje *Model klub Bolešiny* založený r. 1999. V obci také funguje místní lidová knihovna, která se v soutěži Vesnice roku 2005 stala nejlepší knihovnou v kraji. Sama obec získala titul Vesnice roku v krajském kole soutěže Vesnice roku 2007.

Tak jako v každé vesnici i v Bolešinech dodržují lidé některé tradice. Dosud bez přerušení, co sahá paměť i nejstarších občanů, se o Velikonocích dodržuje zvyk s řehtačkami, po bolešinsku zvaný *křístání* nebo také *chřístání*. Řehtat se začíná na Zelený čtvrtek a končí se na Bílou sobotu koledou s tradiční říkankou: „*My klekání chodíme, Jidáše honíme. Jidáš, zrádce, cos to učinil, žes našeho Mistra židům*

---

¹ Převzato z nepublikované bakalářské práce E. Sommerová, *Běžná mluva v obci Bolešiny*, České Budějovice 2011, s. 10–12.

prozradil? Kopali jámu Ježíši Pánu, aby ho jali, ukřižovali. Na Velký pátek do hrobu dali, na Bílou sobotu stráž postavili.“ V předvečer 1. máje se v obci staví máj, lidově májka, která se musí celou noc hlídat, aby ji „přespoláci“ nepodřízli. Při takovém hlídání se však snadno usne, a proto se někteří „hlídači“ vydávají v noci napříč vesnicí a před domy píší křídou různé rádoby vtipné slogany a odnášejí pod máj věci, které si lidé na noc zapomněli uklidit. Druhou květnovou sobotu se v místním kulturním domě koná májová zábava, již předchází odpoledne, kdy mládenci obcházejí s věnečkem v doprovodu kapely svobodná děvčata a zvou je k muzice. Věneček je večer předán vyvolené dívce, dříve to tradičně bývala ta, která dala odpoledne nejvíce peněz. Druhou neděli v červenci se slaví Klatovská pouť. V Bolešinech se začíná již v pátek v bývalém lomu *Ve vrchu*, kde se peče beran a zpívá se při harmonice. V neděli odpoledne se tradičně koná tzv. *Bolešinská lávka*, kdy několik dní předem postaví mládenci prkennou lávku přes místní rybník a dobrovolníci ji pak zdolávají pěšky, na kole, na trakaři, na lyžích, nebo nově i na kolečkových bruslích. Poté se hraje fotbalový zápas, tzv. „srandamač.“ V Bolešinech někteří slaví i Svatováclavskou pouť, která je v obci původnější, avšak byla téměř vytlačena populárnější Klatovskou poutí. V průběhu podzimu a zimy se v kulturním domě konají bály, např. Poslední leč, Hasičský bál, Modelářský bál a celoročně pak o víkendech i zábavy pro mladé, které si prý udržely svou tradici právě jen v Plzeňském kraji.

Okolí Bolešin bylo osídleno a hospodářsky využíváno již v dávných dobách. Svědčí o tom četné archeologické nálezy. Časově nejstarší nález pochází z r. 1959 a byl objeven při výstavbě objektů JZD, kdy byly zásluhou ředitele místní školy Jindřicha Gregory zachráněny a odevzdány úlomky osmi převážně velkých nádob, jejichž tvary nasvědčovaly tomu, že šlo o sídlištní materiál k uchování zásob. Podle tvaru a zdobení se historici domnívali, že je možné je zařadit do střední doby bronzové, na konec kultury mohylové a na začátek milavečské kultury. Asi 150 m od tohoto nálezu byly v hloubce 50–60 cm pod povrchem nalezeny čtyři lidské kostry s hlavou směřující k východu. U jedné kostry ležela esovitá náušnice. Uvedené kostry byly částí slovanského řadového pohřebiště, které se datuje do druhé poloviny 10. až 11. století. „V roce 1955 byl na poli 400–500 m na západ od Bolešin rozrušen žárový hrob, z něhož se zachránilo 8 střepů se zbytky spálených kostí. Tento nález se řadí historicky do doby kultury pozdně halštatské, tj. střední doby železné. Do tohoto období je možné zařadit také ojedinělý nález bronzového jemně rytého turbanu, který našel na poli pod Horou

pan Pálek v r. 1913. V r. 1977 při výstavbě cesty Ostřetice – Bolešiny bylo odkryto a místními školáky objeveno sídliště, které je možné zařadit do kultury doby pozdní halštatské až časně laténské.²

V díle Antonína Profouse z roku 1947³ můžeme najít historicky první písemnou zmínku o Bolešinech, a to z roku 1524. Jako zdroj autor uvádí *Archiv český čili staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů domácích i cizích, 33. díl, s. 224 a 236*, kde se píše: z *Bolešin (k Zelené Hoře)*. Poznámka v závorce znamená příslušnost obce k Zelenohorskému panství, tzv. Plánický díl, který vlastnil rod pánů ze Šternberka. Ty posléze vystřídal rod Kafuňků z Poborovic. Poté vesnici drželi opět Šternberkové, kteří ji předali Přibíkovi Kocovi z Dobrše. V roce 1789 koupil Bolešiny hrabě Vigilius Thun, který v roce 1827 vstoupil s veškerým svým majetkem do řádu Maltézských rytířů. Ti pak byli posledními feudálními majiteli. Všechny tyto rody jsou připomenuty v novém znaku obce.⁴

Další písemné zmínky o naší obci, které Profous⁵ našel, vypisují jen heslovitě s vysvětlením zkratky jejich zdroje: r. 1558: *ves bolessiny, DZ. 13 A 18 (Desky zemské, tj. předchůdce pozemkových knih)*; r. 1654: *ves Bolessyny, BR. 18/422 (Berní rula, tj. nejstarší český rustikální katastr)*; r. 1656: *ves Bolessiny (k Obytcům), DZ. 261 K 12 (poznámka v závorce značí tehdejší příslušnost vesnice k obytcskému statku)*; r. 1789: *Boleschin, Schaller XII, 161 (Josef František Jaroslav Schaller: Topographie des Königreiches Böhmen)*; *úř. 1854: Bolešín (Zevrubný popis rozdělení země království Českého)*; r. 1916: *Bolešiny*. S dalším názvem, *Wolessiny*, se můžeme setkat na mapě umístěné na hradě Kámen, o které se mi bohužel nepodařilo zjistit, ke kterému roku je datována. Oficiálně získaly *Bolešiny* své jméno až r. 1924, kdy jim 6. června Zemská správa v Praze udělila tento místopisný název. Je zajímavé, že o to obec žádala již roku 1868.⁶

Jak se mi ale podařilo zjistit, jméno *Bolešiny* se v úředních listech objevilo už v roce 1893, a to v díle *Seznam míst v království Českém, K rozkazu vysokého císařského krále. Místodržitelství Českého na základě úředních udání sestaven*, kde najdeme: „*Okresní*

² J. Gregora, J. Sommer, *100 let SDH Bolešiny: Sraz rodáků 2000*, Klatovy 2000, s. 3.

³ A. Profous, *Místní jména v Čechách, Díl I.*, Praha 1954, s. 125.

⁴ J. Sommer, *Bolešiny: Historie, Současnost, Tradice, Spolky, Okolí*. In: *Bolešiny, Obytce, Myslovice: Ročenka obcí části mikroregionu Plánicko*. Klatovy 2005, s. 7.

⁵ A. Profous, o. c. v pozn. 3, s. 125.

⁶ J. Gregora, J. Sommer, o. c. v pozn. 2, s. 7.

*hejtmanství: Klatovy, Soudní okres: Klatovy, místní obec: Bolešiny, přidělená místa a samoty: Bolešiny a Činovesský Mlýn, náleží k faře: Kydliny, náleží k poštovnímu úřadu: Klatovy, obyvatelstvo: 392, počet domů: 62.*⁷ V současnosti mají Bolešiny 463 trvale bydlících občanů a cca 140 popisných čísel.

Jméno *Bolešiny* pochází podle Profouse ze slova *Bolešovy*, totiž chalupy, pozemky a další nemovitosti patřící osobě jménem *Boleša* (domácká podoba nejspíše jména Boleslav), který je roku 1130 zmiňován jako Kosmův pokračovatel. Ke jménům tohoto typu se posesivní adjektiva tvořila příponami *-in*, *-ina*, *-ino*, v plurálu tedy *-iny*. Ještě by bylo dobré zmínit skloňování tohoto místního jména, konkrétně šestý pád plurálu: místní obyvatelé říkají zásadně, že bydlí „v Bolešinech“, nikoli „v Bolešinách“, pravděpodobně podle vzoru „v Klatovech“, přiklánějí se tedy k přirozenému rodu mužskému.

Domažličky⁸

Domažličky leží 7 km severovýchodně od Klatov a mají 30 stálých obyvatel. Jejich jméno se postupem času proměňovalo. Prvotní tvar byl *Domašice*. Ten se po zmenšení vsi změnil v deminutivum *Domašičky* (= malé Domašice) a pak se mylnou záměnou se jménem *Domažlice* (33 km odtud západně) změnil v *Domažličky* (= malé Domažlice). Historické proměny zápisu tohoto jména byly: 1319 *Bohuslau de Domasicz*; 1379 *Domassicz pars Bohunconis*; 1451 *Zikmund z Domašic*; 1485 *paní Hedvice z Domašiček*; 1505–23 *Jindřich z Domažliček*; 1589 *ves domazliczky*; 1654 *Tomassiczek*; 1789 *Domažlicžek*; 1848 *Domažličky*.

Kroměždice⁹

Ves se nachází asi 7,5 km severovýchodně od Klatov při silnici druhé třídy z Klatov do Plánice. Název obce je odvozen od vsi lidí *Kroměždových*. Toto osobní jméno má 2. člen *-žda* od zaniklého slovesa *ždāti*. Lidově se název obce vysvětloval podle údajného skromného života zdejších obyvatel – Kroměždice – skromně žili.

⁷ *Seznam míst v království Českém: k rozkazu vysokého císařského krále místodržitelství Českého na základě úředních udání sestaven*, v Praze 1893, s. 142.

⁸ A. Profous, *Místní jména v Čechách, Díl I.*, Praha 1954, s. 432.

⁹ A. Profous, *Místní jména v Čechách, Díl II.*, Praha 1949, s. 333.

Narazila jsem pouze na jednu historickou podobu tohoto jména, a to *Kromiezllice*. Trvale zde žije 73 občanů.

Pečetín¹⁰

Tato správní část obce Bolešiny je vzdálená 8 km severovýchodně od Klatov a má 65 trvale bydlících občanů. Jméno *Pečetín* = *Pečatiův*; pravděpodobně dvůr patřící osobě se jménem *Pečata*. Historické podoby zápisu tohoto místního jména jsou: 1552 *w Peczetinowie*; 1558 *ves Peczetino*; 1601 *Peczzetino*; 1636 *Peczetino*; 1789 *Petschetin*, *Peczetjn*. Skloňujeme: *v Pečetíně, do Pečetína*; o pečetínském obyvateli řekneme, že je *pečetínskej*.

Slavošovice¹¹

Slavošovice se nachází 3 km východně od Klatov. Název je vykládán jako ves lidí Slavošových a v historii měl jedinou jinou podobu zápisu: 1380 *in Slawassowicz*; 1661 *Slavošovice*. Místnímu obyvateli je přezdíváno *Slavošovák, Slavovčák*; trvale jich zde žije 91.

Újezdec¹²

Jelikož je v okolí Klatov a vůbec na celém území České republiky opravdu hodně Újezdů a Újezdců, jsou často rozlišovány ještě dalšími přídomky. Tomu našemu Újezdci se říká *Újezdec u Měcholup* a lidově také *Oujevec (do Oujevce, Oujevák)*. Leží asi 6 km severovýchodně od Klatov, má 25 stálých obyvatel a 8 popisných čísel. Slovo *újezd* znamená kus obdělávané země s lukami, pastvinami a lesy, který má hranice, jež vznikly ujezděním; *újezdec* pak značí malý či menší újezd. Proměny zápisu názvu této vsi: 1379 *Vgiezdecz*; 1789 *Augezdecz*; 1854 *Újezdec u Měcholup*; 1916 *Újezdec*.

---

¹⁰ A. Profous, *Místní jména v Čechách, Díl III.*, Praha 1951, s. 332.

¹¹ A. Profous, *Místní jména v Čechách, Díl IV.*, Praha 1957, s. 102.

¹² Tamtéž, s. 439.

I. TEORETICKÁ ČÁST

Historický přehled našich významných onomastiků

Vlastními jmény¹³, pokusy o jejich výklady a soupisy se zabývali již staří gramatikové a slovníkáři v 16. století, jako např. Václav Beneš Optát, Petr Gzel, Václav Philomates, Jan Blahoslav, Daniel Adam z Veleslavína a o století později Jan Amos Komenský. Dějiny českého vědeckého studia vlastních jmen se však začínají osobností **Josefa Dobrovského**, který shromáždil a studoval hojný materiál z českých pramenů, z něhož načerpal poznatky o zásadě krácení složených osobních jmen. Usiloval o objasnění obecných zákonitostí vlastních jmen, konstatoval ztrátu lexikálního významu slov, která se stala vlastními jmény, pro etymologické výklady stanovil zásady, které platí dodnes, zpřístupnil bohatou sbírku osobních jmen z nekrologia Podlažického. Chystal se sestavit slovník osobních jmen slovanských *Onomasticon slavicum*. Jak rozsáhlé dílo by to bývalo bylo, lze tušit z jím nashromážděného materiálu z jeho pozůstalosti.

Slovník menšího rozsahu sestavil **Jan Kollár**. Jeho sbírka *Jmenoslov čili slovník osobních jmen rozličných kmenů a nářečí národu slovanského* (Budapešť, 1828) má tendenci nahradit osvojená cizí jména hebrejská, řecká, latinská a německá domácími jmény slovanskými, pomocí jmen objasnit starodávny život předků, ukázat ohebnost a bohatství řeči, dát příležitost rodičům a spisovatelům k volbě jmen domácích, národních. Jmen jako velmi cenného historického pramene si vážil i Pavel Josef Šafařík – viz *Slovanské starožitnosti* (1837).

Zásluhou Dobrovského byl pro českou onomastiku získán také **František Palacký**, který zužitkoval sbírky staročeských osobních jmen z pozůstalosti Dobrovského i své vlastní k *Popisu staročeských osobních a křestních jmen* (Časopis českého museum, 1832 a Radhost I, 1871). Zde je v hlavních rysech podána základní zásoba staročeských osobních jmen, dokumentována jejich starobylost a bohatství po stránce lexikální i slovotvorné, je však zčásti znehodnocena přibráním umělých, domněle staročeských jmen z novočeských padělků, Rukopisů královédvorského a zelenohorského (*Bivoj, Kruvoj, Lumír, Slavoj, Záboj* apod.). Soupis staročeských osobních jmen sestavený Palackým byl kromě nekrologia Podlažického a I. svazku

---

¹³ J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964, s. 14n.

Regest, vydaných K. J. Erbenem, pramenem, z něhož čerpal český materiál Franz Miklošič ve svém díle *Die Bildung der slavischen Personennamen* (1860).

V 2. polovině 19. století a na začátku 20. století¹⁴ došlo k dalšímu rozvoji české onomastiky. K onomastikům tohoto období patří např. **Hermenegild Jireček**, který se zabýval osobními jmény v Kosmově kronice – *Studie ke kronice Kosmově* (Časopis Českého museum, 1894), o původu a proměnách příjmení psal **Jan Hulákovský**. Českými příjmeními se významněji zabývali i **Vojtěch Kebrle**, **Vincenc Prasek** nebo **August Sedláček**. Onomastický materiál ve svých dílech *Historická mluvnice* a *Slovník staročeský* zužitkoval i **Jan Gebauer**. Jeho zásluhou měli živý zájem o onomastiku jeho žáci – František Černý, Antonín Profous, Josef Zubatý nebo Václav Flajšhans.

Rozvoj české onomastiky kolem poloviny 20. století je spojen se jménem **Vladimíra Šmilauera**, který dal tomuto do té doby podceňovanému vědnímu oboru pevné základy. Zabýval se novým pojetím onomastiky jako samostatné vědní disciplíny a hledáním nových metod využití onomastického materiálu. Jeho významným dílem je např. *Osídlení Čech ve světle místních jmen* (1960). Z 60. let 20. století pochází onomastická díla **Jana Svobody** (*Staročeská osobní jména a naše příjmení*, 1964), **Josefa Beneše** (*O českých příjmeních*, 1962) a **Františka Cuřína** (*Historický vývoj označování rodiny a rodinné příslušnosti v českých nářečích*, 1964). Příjmeními se okrajově zabýval též **František Kopečný**, který v publikaci *Průvodce našimi jmény* (1974) uvádí i rejstřík příjmení vzniklých z rodných jmen. Dlouhodobě se příjmeními dodnes zabývá také **Miloslava Knappová**, která vydala řadu publikací: *Jak se bude jmenovat* (1978), *Rodné jméno v jazyce a společnosti* (1989), *Příjmení v současné češtině* (1992), *Naše a cizí příjmení v současné češtině* (2002). Dalšími ženami české onomastiky jsou **Dobrava Moldanová** s publikací *Naše příjmení* (1983), která též vydala dílo svého otce Josefa Beneše *Německá příjmení u Čechů* (1998), a **Jana Pleskalová**, která se příjmeními zabývá z historického hlediska – *Tvoření nejstarších českých osobních jmen* (1998), početné jsou i její články a studie v časopisech a sbornících. Teoreticky i prakticky se onomastikou zabývá **Rudolf Šrámek** (*Úvod do obecné onomastiky*, 1999).

---

¹⁴ J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964, s. 19n.

Na téma **příjmení** byly napsány i populárně naučné příručky: od Vladimíra Matesa pochází *Jména tajemství zbavená* (1998, 2002, 2003) a *Jména tajemství zbavená aneb Příjmení pod mikroskopem* (2004).

1 Vlastní jména obecně

Podstatná jména¹⁵ se dělí na jména obecná (nomina appellativa) a jména vlastní (nomina propria). Apelativa vyjadřují druhové, obecné pojmy (genus), naproti tomu vlastní jména označují konkrétní jednotliviny (species); podstatou a úkolem vlastních jmen je identifikovat, rozlišovat jednotliviny, jednotlivce od jiných jednotlivin téhož druhu, rozlišovat, identifikovat jednotlivé členy lidské společnosti. Vlastní jména mají ráz konvenčních značek, jednoznačně přiřazených jedinečným jednotlivinám či jednotlivcům. Onomastická funkce je individualizující proti generalizující funkci jazyka. Vlastní jména jinak můžeme nazvat také *propria* či *onyma*, jejich studiu se věnuje onomastika. Na počátku vzniku proprií stojí propriálně pojmenovací akt.¹⁶ Zahrnuje v sobě složitou strukturu propriálně pojmenovacích motivů, jazykové prostředky sloužící k názvotvorné činnosti, propriální význam vlastního jména, propriální funkce obecné (nominační, komunikační) a specifikující (identifikační, diferencující, lokalizující)¹⁷ a referenční funkce.

Podmínky vzniku vlastních jmen¹⁸ jsou dány společenskou potřebou; potřebuje-li společnost vyčlenění jednotliviny mezi jednotlivinami stejného druhu, vznikne vlastní jméno. Vlastní jména tak plní důležitý společenský úkol, uspokojují potřebu identifikace a orientace, kterou nemohou uspokojit apelativa. Při svém vzniku je vlastní jméno shodné s některým apelvativem příslušného jazyka; k novému pojmenování se tedy používá prostředků v jazyce již existujících. Vlastní jména měla původně lexikální význam, avšak tím, že nabyla onomastickou funkci, stal se lexikální význam irelevantním, a proto se často vytratil. Zanikla tedy souvislost vlastních jmen se slovní zásobou, a to nejen po stránce lexikální, nýbrž i fonetické a morfologické; jména se izolovala, diferencovala formálně, morfologicky od apelvativ a dnes se často vyznačují archaičností a uchováním vývojově starší formy. Ačkoli se vlastní jména velkou většinou shodují s apelvativy, tato souvislost je pro jejich vlastní pojmenovací úkon nepodstatná; proto plní onomastickou funkci stejně dobře (ba často i lépe, protože se s nimi nespojují nežádoucí asociace) i nesrozumitelná jména. V některých případech se zase vlastní jména stávají apelvativy. Personifikací, změnou významu, metonymií se

---

¹⁵ J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964, s. 9–10.

¹⁶ R. Šrámek, *Úvod do obecné onomastiky*, Brno 1999, s. 35.

¹⁷ R. Šrámek, Transonymizace v propriální nominaci, *Folia onomastica Croatica* 12–13 (2003–2004), s. 499. Srov. i R. Šrámek, o. c. v pozn. 16, s. 22; M. Knappová, Onomastika funkční. In: P. Karlík; M. Nekula; J. Pleskalová (eds.): *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha 2002, s. 393.

¹⁸ J. Svoboda, o. c. v pozn. 15, s. 10–11.

z vlastních jmen postav mytických, biblických, historických i literárních někdy stávají jména obecná. Novější příručky uvádějí termíny apelativizace pro přeměnu proprií v apelativa (*Lazar – ležet jako lazár*) a proprializace (onymizace) pro opačný postup, kdy se z apelativa stane proprium, onymum (*kuchař – Kuchař*).¹⁹

---

¹⁹ P. Karlík – M. Nekula – J. Pleskalová (eds.), *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha 2002, s. 347.

2 Nedědičné pojmenování osob

2.1 Křestní jméno versus jméno osobní

Jan Svoboda²⁰ užívá pro jména lidí v době jednojmennosti termínu *osobní jméno*, a to pro jména pohanská i pozdější jména křesťanská (křestní). Podle Josefa Beneše²¹ měli pohanští Čechové původně jediné jméno osobní, které bylo později nahrazeno tzv. jménem křestním. Termín *osobní jméno* u něj není termínem nadřazeným, zahrnujícím jak pohanská, tak křestní jména, ale termínem označujícím pouze pohanská jména. Beneš píše, že našim předkům bylo křestní jméno dlouho nejdůležitějším, mnohdy jediným pojmenováním osob. Proto také bývaly rejstříky dlouho (až do 18. století) uspořádány podle křestních jmen. Křestní jména se obměňovala v podoby domácí zkracováním nebo rozmanitými příponami k celému jménu či k nějaké jeho části.

2.2 Přízviska a přezdívky, příjmi

Jak ukazuje vývoj vlastních jmen, růstem společnosti přestává pouhé vlastní jméno uspokojovat rozlišovací potřebu. A tak se u osobních jmen nahrazuje původní jednojmennost dvoujmenností, vyvíjí se i trojímennost.

Křestní jména²² se doplňovala k lepšímu označení osoby **přízvisky**. Byly to různé obměny křestních jmen, označení otce, ženy, řemesla, domova, vlastnosti apod. Účelem přízvisek nebylo posmívat se nebo označit osobu pro vymezený okruh, ale pro vážný styk s veřejností. Lidé mohli mít i více přízvisek; dvojitá přízviska byla někdy souznačná nebo podobného významu. Přízviska nebyla ustrnulá jako dnešní příjmení. Přízvisky se staly i přezdívky po vyprchání citového prvku. Přezdívkou bývali a bývají lidé označováni bez vlastního vědomí po delší nebo kratší dobu. Bývá jí narážka na nějakou nápadnost nebo neobvyklost v podobě, povaze, poukázání na vadu, činnost, oděv, majetek, na nějakou příhodu atd.

Jan Svoboda²³ v tomto případě používá termín **příjmi**, kterého se začalo užívat kvůli nesnázím vznikajícím z opakování téhož jména u několika osob v témže místě. Ty se odstraňovaly připojováním rozlišovacích doplňků k rodným jménům. Píše o tom, jak rozmanité mohly být podněty a způsoby doplňků osobních jmen, kterým říkáme

²⁰ J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964, s. 13.

²¹ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 6.

²² Tamtéž, s. 6–8.

²³ J. Svoboda, o. c. v pozn. 20, s. 183–184.

v nejstarším období **příjmí** na rozdíl od pozdějších a nynějších **příjmení**; lidé stejného jména se rozlišovali podle svého vzezření, vzrůstu, věku, zaměstnání, podle polohy nebo názvu obydli, dále rozmanitými přezdívkami či druhým jménem osobním. V některých případech není zpočátku rozlišovací doplněk ještě vlastním jménem, nýbrž apelativem. Kromě společenské nutnosti rozlišovat stejnojmenné osoby téhož okruhu přispívaly ke vzniku příjmí podnětně ještě i jiné motivy. U feudálních pozemkových vlastníků je to především snaha vyjádřit už i samým jménem držbu pozemků a statků, příslušnost k rodu, urozenost. Byl to jakýsi druh módy šířící se k nám z ciziny. U Germánů jsou např. zaznamenána nejstarší příjmí už v 7. století.

2.2.1 Druhy příjmí²⁴

Nejstarším druhem příjmí jsou (1) **patronymika**, tedy jména mužského předka (otce, děda) končící příponou **-ic** (*Hrutovic*). Další starobylý způsob označování synů podle otců tvoří posesiva na **-óv** (*Slavkóv*) a z nich vzniklá substantivizovaná příjmí s příponou **-ovec** (*Berkovec*). U nás se ale brzy vyvinul jiný typ příjmí, a to bez přípon patronymických. Po jménu rodném následuje druhé jméno osobní (*Jan Lucek*). To je také nejhojnější druh našich příjmení, protože typ *Janův*, *Janů*, typ *Jírovec*, zvláště pak typ *Vondrovic* jsou u nás málo produktivní. Tímto se náš systém příjmení podstatně liší od soustavy příjmení ve většině ostatních slovanských jazyků, kde je zachována patronymická podoba na **-ov**, **-in**, **-ic**, **-ovič**, **-ovič**. Stejný typ jako v češtině je i v lužické srbštině a ve slovinštině a lze tedy předpokládat, že odchylky v soustavě příjmení těchto jazyků jsou jevem středoevropským a západoevropským. Příjmí v podobě patronym nejsou na rozdíl od poměrů u jiných Slovanů typickou součástí české pojmenovací soustavy.

(2) **Příjmí ze jmen ženských** mohou být **metronymika**, názvy dětí podle matek, zvláště v těch případech, kdy matka je z vyššího rodu než otec, významnější, vede-li vládu v domě, zemřel-li otec před narozením dítěte a v podobných případech; jindy bývala ale příjmí ze jmen manželek (*Matěj Kerušin*). Dcery mívaly příjmí podle jména otce, vdovy podle mužova (*Machna Jaroška*).

(3) Mnoho **příjmí** vzniklo **z místních jmen**, vlastních nebo obecných. U feudálních držitelů to jsou názvy podle sídel, statků. Při tvoření příjmí bývají často brána za základ místní jména bez svých přípon (*Jan Košítko* z Košetice). Někdy souvisí

---

²⁴ J. Svoboda, o. c. v pozn. 20, s. 184–187.

příjímí se základem místního jména jen zcela volně (Ješek *Kačerek* podle vsi Kačice). Na rozdíl od polských příjímí, která jsou stereotypně zakončena na *-ski*, jsou česká tvarem velmi rozmanitá. Nezřídka bývá **příjímím místní jméno samo** bez derivace (vedle příjímí *Hradecký* i příjímí *Hradec*). Ani u nearistokratických příjímí nebývá základem odvozování přesná forma místního jména (*Hus* podle *Husinec*). Známé jsou případy, kdy se osobní jméno shodovalo s místním jménem (*Roženka* z Roženky), i takové, kdy se příjímí rovnalo základu místního jména (*Lhýš* ve Lhýšově). V každém případě je podle Svobody nutné zkoumat, zdali je prvotní osobní jméno, nebo místní jméno, neboť příjímí se mohou utvořit dodatečným druhotným nebo zpětným odvozením z místních jmen, v jiných případech může být místní název pouhým přídomkem, odvozeným druhotně z příjímí.

(4) **Příjímí** pocházející ze **jmen etnických** a ze jmen **zemí** nemusela znamenat, že osoba tak pojmenovaná byla cizího původu. Bývaly to leckdy narážky na životní okolnosti, na cestování, na záliby apod. Je známo, že obchodníci mohli dostat příjímí podle krajů a zemí, se kterými obchodovali.

(5) K příjímí podle bydlišť, sídel náleží také pojmenování **podle domovních znaků** ve městech a na venkově pojmenování **podle dvorců**, „**po chalupě**“, „**po doškách**“ (viz dále).

(6) Jména byla brána též **podle erbů** (příslušníci rodu, jenž měl ve znaku beránka, zvali se *Beránkové*). V tomto případě je nutné znát okolnosti a posoudit, zda nebyl postup opačný, totiž že do erbu byl dán znak podle jména osoby.

(7) Příjímí **podle povolání** byla nejmladším typem. Existovala i nepřímá pojmenování podle povolání, např. přezdívkou řemeslníků a kupců **podle náradí, pomůcek**, kterých při svém zaměstnání užívali, **podle zboží**, které prodávali atd. (příjímí krupníka *Krúpa*, rybáře *Rybka*).

Vysvětlení vzniku příjímí je v konkrétním případě možné jenom tehdy, když k tomu jsou dány pramenné doklady, což ovšem bývá zřídka. Příjímí není možné třídit podle toho, v jakém smyslu bylo apelativum vzato za jméno vlastní, podle podnětu pojmenování, který bývá většinou neznámý, nýbrž jenom podle původního významu apelativa, které se stalo vlastním jménem osoby. Zcela utajeny zůstanou podněty

pojmenování osob přezdívkami, protože ty vznikají nezářídka úplně náhodně a jejich původ zná jenom ten, kdo byl svědkem takového pojmenování.

Užívání příjmí jako doplňkových pojmenování vedlo časem od jednojmennosti k pravidelné dvoujmennosti. Stará příjmí jsou vývojově předchůdci našich příjmení; všechny jejich sémantické i slovtvorné typy jsou zastoupeny už v příjmích. Ale vývoj od příjmí k příjmením nebyl náhlý, trval několik staletí. Hlavní rozdíl mezi starými příjmími a našimi příjmeními je v tom, že příjmí jsou neustálená, proměnlivá, nejsou dědičná. Při přestěhování, při změně držby i při změnách jiného druhu se měnila i příjmí. Byla individuální a nepřecházela z otců na syny, avšak ani toto pravidlo nebylo ve starších dobách závazné.

2.2.2 Pojmenování žen

Hospodář,²⁵ jako reprezentant gruntu, se stával objektem i subjektem nejrůznějších administrativních nařízení i majetkoprávních záležitostí. Z toho vyplývá, že pojmenování hospodáře příjmím bylo nutné pro ostatní vesničany a ještě více pro vrchnost. Označení ženy musíme chápat jako pojmenování, které se odvíjí od její životní role ženy z hlediska majetkoprávního. Ta byla trojí: sirotek po zemřelém hospodáři, manželka a vdova.

2.2.3 Sirotek (malé dítě)

Osiřelé děvče, které mělo na gruntě dědický podíl po rodičích, nebo dítě, jež se dostalo v novém manželství vdovy pod otčímovu pravomoc, se označovalo výrazem s předložkou *po* (*Dorota sirotek po Martinovi*) nebo genitivem jména otce (*Lída sirotek nebožtíka Václava Hanáka*). Osiřelé děvče mohlo být nazváno ženským tvarem přivlastňovacího adjektiva utvořeným ze jména otce. Označení sirotek ženského pohlaví se neliší od označování sirotek pohlaví mužského. Nejvíce je zastoupeno pojmenování s genitivem posesivním, přechýlené tvary příjmí jsou výjimečné (*Anna Ptáčkova, Anně Ptáčkovéj*).

2.2.4 Manželka

Za života hospodáře jeho žena většinou neuskutečňovala žádné právní akty, jež by bylo třeba zapsat do pozemkové knihy. Doklady pojmenování manželek jsou řídké

---

²⁵ J. Pleskalová, Vývoj dvoujmennosti v češtině. In: E. Rusinová (ed.), *Přednášky a besedy z XLI. běhu LŠSS*, Brno, 2008, s. 167–177.

a lze je rozdělit do tří základních skupin: manželka nemá vlastní příjímí, je označována pomocí manželova jména: *vzal Dlapa po Markytě manželce své; Alžběta manželka Petra Drbala, zcela ojedinele vydáno Kateřině Vachové do Lhoty*. Někdy jde (v tomto třetím případě) o přetrvávání příjímí po zemřelém otci.

2.2.5 Vdova

Vdova do té doby, než se znovu provdala nebo odešla na výměnek, přebírala hospodářovy závazky a z toho titulu byla jako subjekt práva zanášena do zápisů v pozemkové knize. Je jasné, že doklady pojmenování vdov jsou v pozemkové knize četnější než pojmenování manželek žijících hospodářů. (a) Vdova je označena explicitně výrazem s předložkou *po* a jménem zemřelého manžela (*vydáno Dorotě manželce po nebožtíkovi Machovi pozůstalé*). (b) Jméno manžela je uvedeno v genitivu vedle křestního jména vdovy (*Anně manželce nebožtíka Peška*). (c) Je pojmenována přivlastňovacím adjektivem utvořeným ze jména manžela (*Anna manželka Šimkova*). Častěji byla označena adjektivem z manželova příjímí než z křestního jména (hlásila se patrně ke jménu *po chalupě* nebo *rodu svého muže*). (d) Je využita přechýlená podoba vytvořená sufixem *-ová* ze jména manžela (*náleží Alžbětě Hanákové*). (e) V téže funkci se uplatňuje i přípona *-ka*: *položil Vyběhalce do Oujezda* (manžel *Vyběhal*), *prodej gruntu od Doroty Dlapky* (manžel *Dlapa*). Příjímí je motivováno skutečností, že Dorota vykonávala – z pohledu vrchnostenského – tutéž práci jako hospodář, tj. sedlák. (f) Ostatní případy vyjádření vdovského stavu: *ty peníze má klásti Anna mlynářka skalická*. Vyšší majetkoprávní postavení vdovy jako hlavy usedlosti se v oblasti antroponym projevovalo častým užíváním příjímí utvořených od jména hospodáře přechylovací příponou *-ová* nebo *-ka*. S tehdejším kolísáním příjímí koresponduje možnost současného užívání obou přípon pro příjímí stejné osoby. Obě přípony byly zhruba stejně produktivní. Přesto, zejména v prvních zápisech nových vdov, dávali písaři přednost z ryze praktických důvodů víceslovnému pojmenování stejně jako u sirotků a manželek.

2.2.6 Tovaryšská jména

Tovaryš,²⁶ který po vyučení vycházel z otcova a mistrova područí, dostával k dosavadnímu jménu nové příjímí. Obdržel je buď v cechovní hromadě od svého „lermistra“ („lehrprince“) po vykonání tovaryšského slibu, nebo mu je dali tovaryši ve

---

²⁶ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 9.

schůzi. Někdy se dávaly za tovaryšská jména i nadávky. Tovaryšské jméno bylo rovnoprávné se jménem po otci.

2.2.7 Jména „po stavení“

Na venkově²⁷ se lidem dříve (a místy je to tak i dnes) říkalo jménem „po stavení“, „po chalupě“, „po doškách“, „po střeše“, tedy jinak, než jak se skutečně jmenovali. V takovém jméně „po stavení“ se často udržovalo jméno rodu, který už ze vsi dávno zmizel, alespoň v mužské linii. Dokud totiž nebyla rodová jména ustálena, příjmení dřívějšího majitele se často přenášelo na nového majitele z jiného rodu. Na vesnicích častěji než ve městech dostával nový majitel živnosti patřící k jinému rodu příjmení podle bývalého majitele. Tento jev byl způsoben jednak konzervatismem venkovanů, jednak tím, že si vrchnosti vedly v evidenci živnost pod jménem dřívějších majitelů. V Bolešinech se jména po chalupě (užívá se zde právě tento termín) vyskytují v hojné míře i v dnešní době. Proto jim věnuji samostatnou kapitolu s jejich soupisem v závěru této práce (viz dále).

---

²⁷ Tamtéž, s. 9–10.

3 Dědičné pojmenování osob: příjmení

Naše příjmení²⁸ vznikala od 14. do 18. století nejprve u šlechty, pak u měšťanů a svobodných sedláků. Potřeba přesné evidence osob vyvolaná vývojem společnosti a zdokonalením veřejné správy vedla k ustalování příjmení. Roku 1780 u nás byla josefínským patentem uzákoněna dědičnost a neměnnost příjmení a tehdy ta svá dostali i bezzemci a čeledí. V polovině 19. století došlo k pravopisné reformě, která se stala základem moderního českého pravopisu. Do této doby se také datuje dnešní grafická podoba příjmení. Jsou ale i výjimky, které si dodnes udržují starou grafickou podobu (např. *Auředník*).

Příjmení²⁹ označují svého nositele, jsou dědičná zpravidla po otci a v přechýlené podobě přecházejí na manželku a na dcery. Ve slovní zásobě tvoří příjmení zvláštní skupinu. Nejenže se často liší pravopisem a skloňováním od původního slova, ze kterého vznikla, ale jsou i oprostěna od jeho primárního významu. Samotné slovo *příjmení* naznačuje svůj vztah k osobnímu (též rodnému nebo křestnímu) jménu, stálo „při jméně“, doplňovalo jej. Dědičná *příjmení* se vyvíjela z nedědičných *příjmí* (*přízvisek*), pomocí nichž se rozlišovali lidé totožného jména v obci či jiném společenství.

3.1 Ustalování dědičného příjmení³⁰

Způsoby tohoto postupu byly např. přes přídavné jméno přivlastňovací, kdy docházelo i ke střídání takového přídavného jména s podstatným jménem (Jan *Prokopů* – Jan *Prokop*). Přídavné jméno přivlastňovací se měnilo v původní podstatné jméno, zejména když syn dospěl a osamostatnil se. Obdobně přecházela jména otců na syny (1) přes genitiv pl. (Šimon syn *Trefilů* Ondřeje – Šimon syn *Trefila*), (2) přes genitiv sg. (Jan *Pečenýho*), (3) přes označení s příponou *-ovic* (Adam *Šteflovic* – Adam *Štefl*).

Dědičná jména českých rodů se ustalovala v nestejných dobách. O ustálení rozhodovalo především společenské postavení rodu a zakotvení člověka ve stabilizované a dobře organizované společnosti. Pevně usazené majetné obyvatelstvo mělo rodová jména dříve než chudina. Pravá vlastní jména se v Čechách začala užívat teprve v 16. století, jejich užívání se pak ustálilo až v 17. století. Příjmení jsou svým vznikem stará, ale snadno mohla být vytlačena jinými. Jejich dnešní stabilizace nastala

²⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 1983, s. 12.

²⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 1983, s. 11.

³⁰ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 11–13.

až za státního absolutismu. Obyčejný člověk se za růstu manufaktur a stupňování výroby stával důležitějším činitelem pro stát a státní pokladnu než dříve. Stát usiloval o racionalizaci a jednoznačnost při evidenci obyvatelstva a jeho poplatní síly: číslovaly se domy a vyžadovalo se stálé, pevné, dědičné pojmenování osob příjmeními. Úsilí osvícenského státu o přesné, ustálené a praktické příjmení u nás vyvrcholilo vydáním patentu císaře Josefa II. ze dne 1. listopadu 1780, jímž se ustálila příjmení, upravilo se jejich užívání a stanovila se povinnost mít příjmení. Židovskému obyvatelstvu dědičných zemí bylo nařízeno přijmout stálá příjmení patentem ze dne 23. června 1787; svou platnost nabylo toto nařízení 1. ledna 1788.

3.2 Stejná příjmení³¹

Jméno není vždy důkazem příslušnosti jmenovců ke stejným rodům, jak ukazuje vznik jednotlivých příjmení. Táž příjmení vznikala na různých místech z různých důvodů: např. jedna rodina může mít příjmení *Král* po předku, který byl podobný králi, jiná po králi střelců, další po čističi stok (*rex cloacarum*), nebo po předku, který měl dům s obrazem krále, jiná je má z překladu; příjmení *Novák* a *Novotný* vznikala na různých místech označováním nových sousedů – tedy nikoli jen rozmnožením rodu, ale i časté pojmenování lidí těmito jmény je příčinou jejich rozšíření. Tak je tomu u mnoha dalších příjmení.

Je-li ve vsi, v městečku několik jmenovců, vyvine se z přezdívky, z názvu zaměstnání nebo např. polohy bydliště *doplňk* příjmení. Těmto doplňkům říkají v Podkrkonoší *příslotek* nebo *příslípek*, jinde *druhé poznávací jméno*, *přídomek*.

3.3 Úpravy příjmení³²

V úředních záznamech nebývala příjmení původně psána tak přesně jako dnes. Někdy je přepisovali lidé ne dosti vzdělaní a navíc ne podle průkazů, ale jen podle poslechu a osobní pravopisné zvyklosti. Po převedení našich jmen do správné spisovné podoby při změnách našeho pravopisu v 19. století a po jejich odněmčení se objevily pravopisné přežitky (*Czesaný*, *Koczka*, *Girsa*...) a drobné odchylky. Přes to, že stoupající vzdělanost, potřeba přesných dokladů a úřední předpisy působily na ustalování jmen do nejmenších podrobností, stávalo se, že nejbližší příbuzní měli odchylky v příjmení, zejména v kvantitě (*Vošahlík* – *Vošáhlík*).

---

³¹ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 13.

³² Tamtéž, s. 14–15.

3.4 Zaměňování a komolení příjmení³³

Lidé někdy zaměňují příjmení, která dobře neznají, za podobná, jim známější (*Kahout – Kohout; Ladová – Hladová*). Stejně tak cizí a etymologicky neprůhledná příjmení se všelijak komolila (*Klostermann – Kolomastř, Gottschalk – Kočárek, Kočák*). Takto obměněná jména se leckdy ustálila. Etymologická neprůhlednost jména způsobovala kolísání a změny v psaní (*Skera – Sekera*). Neporozuměním staršímu pravopisu, směřováním jmen a snahou psát je správně česky vznikla podivná jména. Z příjmení *Hrabí* (starý tvar vedle *Hrabě*) vzniklo *Hrabý*, špatným čtením dvojitého ostrého ř (*označovalo se tak š*) vzniklo příjmení *Duffek*. Někdy se úmyslně špatně přepsalo jméno, aby se zkrátilo (*Oczásek – Očásek*). Jsou známy i případy, kdy se nevážné nebo vulgární jméno malou změnou zastřelo (*Kunda – Kunte, Svinský – Kynský*).

3.5 Hypokoristika z příjmení³⁴

Po svém ustálení leckde vytlačila příjmení oslovení důvěrně známých osob křestními jmény. Z příjmení se tvoří podoby obdobné domácím podobám z křestních jmen (*Kratochvíl – Kráťa, Ženíšek – Ženda*). Takové obměny rodových jmen se vyskytují i v jiných jazycích (např. v ruštině).

3.6 Změny příjmení z národních a jiných důvodů³⁵

Někteří lidé opouštějí své původní cizojazyčné příjmení, a to se svolením úřadů. Není to jev omezený jen na vybrané národy: svá cizojazyčná příjmení měnili Maďaři, Finové i jiní. Někteří Němci si naopak především za okupace měnili svá česká příjmení za německá. V r. 1945 byla vyvolána akce k počestřování jmen; svá příjmení si změnilo několik tisíc rodin.

Někdy je důvodem žádosti o změnu příjmení³⁶ pouze jeho cizí charakter, jindy jeho obtížné pravopisné začleňování do češtiny, případně i jeho přechylování (*Momčilov – Momčilovová, Momčilo – Momčilová*). Žádosti o změnu cizího příjmení jsou motivovány nejen původem příjmení, ale také jeho délkou, která ve spojitosti s jeho cizím pravopisem působí komplikace např. při hlášení příjmení, diktování (*Aschenbrenner, Schwingelschlögel*).

³³ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 15–17.

³⁴ Tamtéž, s. 17.

³⁵ Tamtéž, s. 21.

³⁶ M. Knappová, *Příjmení v současné češtině*, Liberec 1992, s. 132–133.

3.7 Nářeční ráz příjmení³⁷

Některá příjmení prozrazují místo svého vzniku, a to prostřednictvím svého hláskosloví nebo typem tvoření. Některá jsou na první pohled moravského původu (*Baran, Čížmár, Grmela, Hladný, Kožušník, Můčka, Smékal, Ščerbová, Zháněl*). I na příjmeních z Čech je patrný lidový ráz (*Kolinský, Řejha, Sejkora, Pojžárek, Vondra*). Nářeční rysy bývaly při zapisování do matrik a do jiných písemností stírány, jindy zase nebyly přepisovány správně: místo *-ú-* se píše *-ů-* (*Hůsek, Ohnůtek*).

3.8 Přechylování příjmení

Přechylování příjmení³⁸ je charakteristický rys českého mluvnického systému, který se v češtině vyvíjel spolu s příjmeními; zápisy ženských příjmení v přechýlené podobě jsou staré již několik století (*Elška Ettlová* z r. 1430). Přechylování tedy není, jak se mnozí mylně domnívají, jevem minulého politického režimu. Je to záležitost gramatická a sociolingvistická, nikoli politická. Názory, že přechylováním se jména komolí a nositelky přechýlených příjmení, zejména cizího původu, jsou tak zneuctívány, jsou také mylné. Každý jazyk si začleňuje cizí jméno do svého jazykového systému tak, aby je mohl skloňovat a vyslovovat. Vždyť i my přijímáme jako fakt, že v cizích zemích z našich příjmení mizí háčky a čárky, že jsou skloňována a vyslovována jinak, než jsme zvyklí, že se mění jejich grafická podoba. Tyto postupy jsou často podpořeny i oficiálními předpisy pro zápis jmen, které jednotlivé národy a státy navzájem respektují a vědí, jak se s nimi v administrativním mezinárodním styku vypořádat.

Paralelně s oficiálním ustalováním povinnosti mít dědičné příjmení (viz kapitola 3.1 Ustalování dědičného příjmení) vznikaly i zákony usměrňující v Rakousku-Uhersku zápis osobních jmen do oficiálních dokladů.

Ženská podoba³⁹ příjmení se od českých i cizích příjmení vytváří mechanicky, a to pomocí přípony *-ová*, přechýlenou podobu pak běžně skloňujeme podle vzoru *mladá*. Vžitost a uživanost přípony *-ová* je v češtině dána nepochybně tím, že má dvě důležité funkce. První z nich je zcela jednoznačné rozlišení pohlaví pojmenovávaného jedince. Objeví-li se v českém textu např. spojení *Heather Locke*, Čech zcela automaticky předpokládá, že se jedná o muže. Ještě větší zmatek způsobí, je-li křestní jméno

³⁷ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 17–18.

³⁸ M. Knappová, *Příjmení v současné češtině*, Liberec 1992, s. 33n.

³⁹ M. Knappová, *Příjmení v současné češtině*, Liberec 1992, s. 36n.

zkráceno (*H. Locke*) nebo úplně vynecháno. Pak dochází k nepříjemnostem zaměňování muže za ženu. Druhá důležitá okolnost, která přispívá k životaschopnosti přípony *-ová*, je fakt, že umožňuje ženské příjmení v českém textu skloňovat, podobně jako skloňujeme cizí mužská příjmení a jména obecná vůbec. Ženské příjmení se totiž jinak než v přechýlené podobě v češtině skloňovat nedá. Je sice možné vypomáhat si skloňováním průvodních slov typu *paní, slečna* atd. a ponechávat příjmení v původním, nepřechýleném tvaru, ale to se nedá praktikovat napořád, neboť stylizace by tím byla za chvíli přesycena.

Skloňování a přechylování příjmení⁴⁰ vychází v současné době ze zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, který platí od 1. 7. 2001. V § 69 se praví: „*Příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. Ukládá-li to mezinárodní smlouva, uvede matriční úřad na žádost nositelky příjmení v matričním zápisu vedle příjmení ženy podle pravidel české mluvnice i toto její příjmení ve formě, která pravidlům české mluvnice neodpovídá; z těchto dvou forem příjmení může nositelka příjmení užívat jen jednu formu, kterou si zvolí při podání žádosti, a ta se uvede v matričním dokladu.*“ Zákon odkazuje na mezinárodní smlouvu, z níž vyplynula Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin (zákon č. 96/1998 Sb.), zákon o právech příslušníků národnostních menšin (č. 273/2001 Sb.) a příslušná vyhláška 207/2001 MV ČR, kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb. Uvedené možnosti volby zápisu příjmení „ve formě, která pravidlům české mluvnice neodpovídá“, se vztahují podle právního výkladu zákona na občanky České republiky, které se hlásí k jiné než české národnosti. Znamená to k takové národnosti, v jejímž jazyce se nepřechyluje, tj. daný jazyk nemá speciální (jazykové) prostředky pro vytváření ženských podob příjmení. Mluvnické zásady pro tvoření ženských příjmení původu domácího i cizího se staly nedílnou součástí mluvnice češtiny. Dokládají to např. *Česká mluvnice* B. Havránka – A. Jedličky (1960, 1963 a další), Šmilauerova *Nauka o českém jazyku* (1972), akademická *Mluvnice češtiny I, II* (1986), *Příruční mluvnice češtiny* (1995), *Čeština – řeč a jazyk* M. Čechové a kol. (1996, 2000, 2012) aj. Přehled skloňování a přechylování příjmení vycházející z novelizované kodifikační úpravy skloňování a přechylování příjmení v češtině podává Miloslava Knappová v publikaci *Naše a cizí příjmení v současné češtině* (2002).

---

⁴⁰ M. Knappová, *Naše a cizí příjmení v současné češtině*, Liberec 2002, s. 38n.

3.9 Příjmení z hlediska frekvenčního

O frekvenci,⁴¹ tj. častosti výskytu jednotlivých příjmení, se občané naší republiky často zajímají. Častost výskytu příjmení užívaných v české národní společnosti můžeme sledovat buď v aspektu vývojovém (diachronním), tj. např. vývoj frekvence příjmení v jedné lokalitě, nebo z hlediska současného (synchronního) stavu, tj. porovnání současných frekvenčních přehledů z několika lokalit. Přehled absolutní četnosti dvaceti nejčastěji se vyskytujících příjmení na území České republiky v r. 1999 předkládá Miloslava Knappová ve své publikaci *Naše a cizí příjmení v současné češtině* (2002). Z ní můžeme vyčíst, že nejfrekventovanějšími v r. 1999 byla příjmení: 1. *Novák*, 2. *Svoboda*, 3. *Novotný*, 4. *Dvořák*, 5. *Černý*, 6. *Procházka*, 7. *Kučera*, 8. *Veselý*, 9. *Horák*, 10. *Němec*, 11. *Marek*, 12. *Pokorný*, 13. *Pospíšil*, 14. *Hájek*, 15. *Jelínek*, 16. *Král*, 17. *Beneš*, 18. *Fiala*, 19. *Růžička*, 20. *Sedláček*. Na dalších místech, tj. od 21. výše, se objevila příjmení *Doležal*, *Kolář*, *Krejčí*, *Navrátil*, *Čermák*. Repertoár nejčastěji se vyskytujících příjmení v české společnosti je v podstatě stabilizovaný. Jednotlivá příjmení si pouze proměňují pořadí v celkovém umístění.

Jako zajímavost uvádí M. Knappová zjištění, od kterých písmen abecedy se u nás vyskytuje nejvíce příjmení. U příjmení typických pouze pro české prostředí (odhlédneme-li od slovenského prostředí, které modifikovalo frekvenční pořadí písmen tím, že se v něm často vyskytovala příjmení maďarského původu) se v r. 1990 nejvíce vyskytovala příjmení od písmen K, H, P, S, B, M.

---

⁴¹ M. Knappová, o. c. v pozn. 40, s. 198n.

4 Třídění příjmení

Tuto kapitolu jsem se rozhodla věnovat ukázkám třídění příjmení. Předkládám ve zkrácených verzích třídění Jana Svobody a Josefa Beneše. Závěrem nastiňuji způsob třídění Jany Pleskalové a způsob rozdělení německých příjmení Josefem Benešem.

4.1 Třídění příjmení podle Jana Svobody⁴²

Ve Svobodově díle *Staročeská osobní jména a naše příjmení* (1964) najdeme v kapitole Roztřídění staročeských příjmí třídění založené, jak sám autor píše, v podstatě na *Soustavě českých jmen* Vladimíra Šmilauera (viz V. díl *Místních jmen v Čechách*, Praha 1960). Vzhledem k rozsahu Svobodova třídění zkracuji pro potřeby své práce výčty jednotlivých příkladů příjmení na pouhých několik příkladů u každé kategorie.

1 **Názvy osob**

1.1 Jména podle stavu, povolání apod.

1.1.1 páni a služebnictvo (*Král, Písař, Šafář, Vladař, Vladyka*);

1.1.2 vojenství, strážní služba apod. (*Běhař, Hejný, Maršálek, Obříst, Salač*);

1.1.3 škola a vzdělanci (*Apotekář, Lékař, Magistřík, Žák, Žáček*);

1.1.4 církev (*Dušník, Kaplan, Opat, Papež, Pop*);

1.1.5 řemeslná povolání, zaměstnání (*Bubník, Forman, Koželuh, Provazník, Šindelář*);

1.1.6 zemědělská povolání (*Dvořák, Husník, Kravař, Sedlák, Zahradník*);

1.1.7 lovectví apod. (*Lesák, Lovec, Ptáčník, Rybář, Zubrník*);

nepřímé označení zaměstnání (*Jehlička* = krejčí);

1.1.8 jména podle rodinných vztahů, věkových vrstev (*Baťa* „starší bratr“, *Hoch, Strýc, Ujčík, Ženíšek*);

1.1.9.1 různé charakteristiky (*Berka, Křesťánek, Lapka, Pohan, Stupka* „lupič“);

1.1.9.2 bytosti smyšlené, nadpřirozené (*Anděl, Črt, Dibel, Drak, Satan*);

1.2 Příjmi z osobních jmen vlastních

1.2.1 příjmi z osobních jmen mužských domácího původu (*Drahoň, Kotek, Vlach*);

1.2.2 příjmi z osobních jmen ženských (*Marčín, Veronika, Vochna, Zuzík, Zuzka*);

---

⁴² J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964, s. 189n.

- 1.2.3 příjmy z osobních jmen cizího původu (*Albík, Janderka, Lucek, Šebek, Žížka*);
- 1.2.4 příjmy z národnostních, etnických jmen (*Engliš, Frank, Hes, Němec, Poláček*);
- 1.2.5 příjmy ze jmen obyvatelských, podle obývaných míst (*Kútník, Lesák, Rokycan*).

2 Tělo, zvířata

- 2.1.1 části lidského a zvířecího těla (*Boček, Hnát, Kučera, Noha, Vlas*);
- 2.1.2 výměšky (*Hovno, Moč, Sopel, Znoj „pot“*);
- 2.1.3 části zvířecího těla (*Čeníšek, Kosina, Paznoch, Rypec, Tlama*);

2.2 Zvířectvo

- 2.2.1 nižší živočichové (*Bleška, Chrúst, Muška, Trubec, Žužel*);
- 2.2.2 obojživelníci, plazi (*Hádek, Užic, Žába, Žaboňa*);
- 2.2.3 ryby (*Candát, Herynek, Karas, Ryba, Rypka*);
- 2.2.4 ptáci (*Brabec, Čáp, Holub, Kohút, Papúšek*);
- 2.2.5 savci nedomáci (*Kolúch, Rys, Sysel, Vydra, Zubr*);
- 2.2.6 savci domáci (*Býček, Hřebec, Kocúrek, Koza, Telček*).

3 Rostlinstvo

- 3.1 stromy, keře (*Březina, Dubec, Hruška, Kalina, Trnka*);
- 3.2 byliny a houby (*Jahoda, Rákos, Řepík, Hřib, Smrž*);
- 3.3 traviny, mech, porosty (*Drnek, Kúkol, Mech, Stoklasa, Štěvík*);
- 3.4 pěstované rostliny (*Chmel, Konopka, Ovesný, Pšenička, Řepa*);
- 3.5 rostliny, porosty obecně (*Dúbrava, Háj, Keřek, Lések, Zahrádka*);
- 3.6 části rostlin (*Klas, Pecka, Sláma, Súček, Zrnoch*);
- 3.7 nejasná jména (*Smoha „rašelina?“, Řeřenka „řeřicha?“*).

4 Věci

4.1 Příroda

4.1.1 jevy přírodní, povětrnost apod. (*Hrom, Mráz, Rosa, Vichr/a, Žárek*);

4.1.2 oheň apod. (*Dým, Jiskra, Ohniš, Požárek*);

4.2 Svět smyšlený (*Peklo, Ráj*);

4.3.1 půda, země, materiál /dříví, nerosty, kovy/ (*Hlinka, Kámen, Ocelka, Špalek, Uhel*);

4.3.2 nebeská tělesa (*Měsíček, Slunéčko*);

4.4.1 pokrmy, potrava, nápoje (*Buchta, Kaša, Mazanec, Smetana, Žemle*);

4.4.2 oděv, jeho části, látky, ozdoby (*Kabát, Korda „část mnišského roucha“, Rubáš*);

4.4.3 zbraně (*Mečík, Ostruch, Pika, Šíp, Túlec*);

4.4.4 náradí, pomůcky (*Čep, Klička, Lopatka, Sekyra, Trlička*);

4.4.5 hudební nástroje, hry apod. (*Buben, Dryjě „trojka“, Jarpa „harfa“, Maňas*);

4.4.6 nádoby apod. (*Bečka, Karhan „hrnec“, Mošna, Pytlík, Škop/ek*);

4.4.7 dopravní prostředky a jejich součásti (*Kolo, Koráb, Obruč, Voziek*);

4.4.8 odpadky (*Drast'ata – drásta „malý udraný kousek, tříška“, Koptiš „saze“, Popel*);

4.5.1 obydlí, zařízení části staveb (*Deska, Došek, Poduška, Stolička, Šindel*);

4.5.2 topení, osvětlení, čištění (*Krb/áč, Oharek, Pecník „hrnčířská pec“*);

4.6 zemědělství, lesnictví (*Brázda, Hnojek, Mlat, Rádlo*);

4.7 peníze, mince (*Halěř, Kroš, Peniezek, Šilink*);

4.8 rozmanité jiné věci (*Flek, Knot/ek/, Kužel/ik/, Špička*).

5 Příjmy podle míst

5.1 místa v přírodě, půda, terénní útvary, cesty (*Hora, Hruda, Lesata, Skála, Mostek*);

5.2 sídliště, budovy apod. a jejich části (*Hamr, Chalupa, Krčma, Rychta, Troska*);

5.3 příjmy z vlastních místních jmen (*Brod, Humpolec, Hrusický, Semiřický*);

– s příponami *-ec* (*Moravec, Hrachovec, Těchlovec*), *-ic* (*Tasovic*), *-ek* (*Morávek, Žampašek*), *-ák* (*Plznák, Pražák*), *-ka* (*Peleška, Rúdnička, Všerobka*), *-ko* (*Všetátko*);

– bez sufixu (*Bylan, Krobol, Všerob, Kladen*);

– se základem zjednodušeným (*Hus, Kostelák, Plzák*);

– z německé přípony *-auer* (*Bušověř, Lochovieř*);

– sporné případy (*Drkolna, Hoščka, Jevič, Libnoveček*);

5.4 řeky (*Dnepr, Don, Dunaj, Polabec, Zálabec*);

z jiných zeměpisných jmen (*Litva, Morava*).

6 Vlastnosti

6.1 vzezření člověka (*Bosák, Hubený, Krása, Menšík, Titěra*);

6.2 barva pleti, vlasů (*Bielý, Brunát, Počerný, Sivák, Zelenec*);

6.3 povaha, povahové vlastnosti (*Čuperna „čiperný“, Medl „mdlý“, Naduta, Protiva, Tichář*);

6.4 vady a nedostatky (*Bebtavý, Kulhan, Šilhavý, Škleba, Zpěvavý*);

6.5 různé vlastnosti (*Bohatý, Mazánek, Pukavec, Samec, Železný*);

6.6 charakteristiky, přezdívky (*Halama, Mizera, Řimbaba, Sloták, Všetečka*);

– přezdívky s předložkami (*Bezedno, Bezchleb, Přespole*);

– složené přezdívky: s adjektivem ve druhém členu (*Peširad, Voděrad*); s adverbium (*Hořevrchová*); s verbálním prvním členem (*Hladihlav, Jezmaso, Kalivoda, Vydřiduch*); s verbálním druhým členem (*Hostivar, Koloděj, Očival, Pivoluštěk*); s adverbium v prvním členu (*Darmopich, Malovárek, Suchomel*); v prvním členu adjektivní základ, v druhém substantivní (*Kusibrod, Malpes, Mokronos*); s číslovkou (*Pětkop*);

– přezdívky v podobě sousloví (*Dobrá Mysl, Kusý črt, Nový Pán*);

– přezdívky s vlastním jménem v druhém členu (*Dorazmarček, Holian „Holý Ján?“*) a v prvním členu (*Hanspilěr*).

7 Jména činitelská a dějová

- v podobě *l*-ového participia (*Budil, Příbyl, Shýbal*);
- činitelské názvy s příponami *-a* (*Blekta, Hovora*), *-ka* (*Hovorka*), *-ač* (*Hadač*), *-ič* (*Hladič*), *-ař* (*Běhař*), *-ec* (*Chodec*), *-ák* (*Čihák*), *-oň* (*Chlestoň*).

8 Ostatní jména

- 8.1 abstrakta (*Dušíčka, Chudoba, Krása, Příhoda, Škoda*);
- 8.2 tvary (*Homole, Kolo, Krychl, Kule, Špička*);
- 8.3 pojmy množství, míry (*Hromada, Hrstka, Krapet, Kus, Otépká*);
- 8.4 číslovky (*Jedenák, Sedmero, Trojna, Třetí*);
- 8.5 časové pojmy, roční doby apod. (*Čtvrtek, Jutroš, Májek, Nechvíle, Poledne*);
- 8.6 zvukové jevy (*Halas, Hlahol, Lahol, Pisk*).

9 Různá jiná příjmy

- 9.1 citoslovce, rčení apod. (*Cik, Kukuk, Prdumplek, Jezbera, Semotam*);
- 9.2 příjmy v latinských překladech (*Lapicida* „kameník“, *Nubil* „mračný“, *Spina* „hřbet“).

4.2 Třídění příjmení podle Josefa Beneše⁴³

V kapitole *Jak třídit příjmení* Josef Beneš píše, že nejlepším způsobem, jak třídit příjmení, by bylo třídění podle pohnutek, jež vedly ke vzniku přízviska. Ale protože se stává, že lidé se stejným příjmením mají svá jména z několika rozdílných pramenů a u většiny příjmení je nemožno doložit pochod, jakými cestami se dospělo od základního slova k příjmení, nemůžeme tedy příjmení roztřídit podle pohnutek jejich vzniku a musíme se spokojit s jejich rozdělením podle základních slov, z nichž vznikla přenesením nebo odvozením, a naznačením, jaký byl asi postup při jejich vzniku. Příjmení ve své práci tedy rozděluje podle základních slov a typů.

Pro potřeby své práce zkracuji Benešovy výklady na pouhý výčet a stejně jako u předchozího třídění podle J. Svobody vybírám jen malý vzorek příkladů.

I. Příjmení a přízviska ze slov a tvarů označujících přivlastňování

A. Vznik příjmení ze jména otce

1. Jméno otce k označení člověka

a) adjektivum přivlastňovací ze jména otce, buď jako přívlastek ke slovu *syn* (Ondřej *syn Slavíků*), anebo beze slova *syn* (Jan *Martinův*);

b) otec označen genitivem (Jan *syn Václava Charváta* nebo jen prostě *Jan syn Mlynářika*).

2. Česká příjmení z přídavných jmen přivlastňovacích

a) nominativ přivlastňovacího adjektiva – příjmení zakončená na *-ů*, *-ův* (*Martinů*); některá příjmení tohoto typu vznikla z genitivu plurálu jak adjektiv, tak substantiv (*Starýchfojtů*);

b) příjmení typu *Kubín* odvozená z mužských substantiv kmene *-a*, *-ja* (Bláha *Kúběnin syn*).

---

⁴³ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 30n.

B. Příjmení z přivlastňování

(I) Základem k vytvoření příjmení bylo jméno otce:

1. Příjmení z adjektiv

a) *-ův, -ů, -u, -ov* (*Fojtův, Adamů, Vítu, Petrov, Petrof*);

b) *-ín* – původní adjektiva z hypokoristik (*Běšín, Kubín, Rašín*), ale i z jiných osobních jmen (*Chocholín*) a ze zvířecích (*Rybín*).

2. Derivace z přídavných jmen přivlastňovacích

a) *-ovec* (*Haškovec, Mikovec, Šímovec*);

zdrobněliny jmen na *-ovec* + *-ík* (*Kubovčik, Ondrovčik*);

b) *-inec* (*Jiřinec, Kubinec, Tomínece*).

3. Příjmení z genitivu singuláru substantiv

– tato příjmení jsou velmi řídká (*Jany, Jury, Války*).

4. Derivace s příponou *-ný* ze jmen osob

(*Holečný* od *Holec*, *Machačný* od *Machač*, *Rážný* od *Ráž*).

5. Zdrobněliny, opisy (s přívlastkem *mladý* a s předložkou *po*)

a) zdrobněliny osobních jmen (*Václav Prokůpek*, syn *Prokopa Palhána*);

b) syn býval na rozdíl od otce označován přívlastkem *mladý* (*Petr Had mladý*);

c) osiřelé dítě, pohrobek nebo dítě, jež se dostalo s ovdovělým rodičem mezi nové děti po opětovném sňatku, se označovalo výrazem s předložkou *po* (*Jan po kováři*); z podobných případů vznikala adaptací, přizpůsobením obvyklým příjmením patrně i další jména (*Pohajda, Pomichálek, Povondra*).

(II) Základem k vytvoření příjmení bylo jméno rodiny:

1. Příjmení je v genitivu plurálu

a) typ *Petrů* (viz výše) a složené příjmení *Starýchfojtů*;

b) typ *-ovic* (*Kovářovic*), *-ovič* (*Kovařovič*) – tyto podoby vznikly špatným přepisováním ze starých matrik, kde se *c* označovalo i spřežkou *cz*, jako je tomu při psaní jména *Lobkovic* formou *Lobkowicz*; na první pohled je těžké rozhodnout, zda jde o české nebo o jinoslovanské příjmení;

c) příjmení z genitivu plurálu adjektiv (*Stránských, Vaškových*);

z nejvýchodnějších nářečí jsou příjmení s příponou *-éč* (*Janéč, Mlynářéč*).

2. Adjektiva s příponou *-ovský* (*Brožovský, Heyrovský*).

Tato příjmení mohla též vzniknout ze jmen domů a statků (Václav z domu *Valentovského*).

Podobná jsou příjmení s příponou *-ský* (*Hostáňský, Mařanský*).

Příjmení podle významu slov, z nichž vznikla

I. Příjmení ze jmen křestních a starých osobních

A. Z neobměněných jmen osobních a křestních:

1. ze jmen slovanských (*Dobromilová, Chotěbor, Olmut*);
2. z novozákonních a světeckých jmen (*Ambrož, Kilián, Tůma*);
3. ze jmen starozákonních (*Abrahám, Jeremiáš, Žalman*);
4. z germánských jmen:

a) příjmení z křestních jmen u nás obvyklých a jejich varianty (*Hermann, Herman, Heřman; Oldřich, Voldřich, Uldrich, Urych, Orlich*);

b) z rytířské epiky (*Kamarýt, Kavan, Merlin, Tristán, Trstan*).

B. Zkratky osobních a křestních jmen bez odvozovacích přípon

1. ze začátků jmen osobních:

a) jména vzniklá odsunutím přípony nebo části, která se podobá příponě (*Bláž* z *Blažej*);

b) jména vzniklá z prvního členu složeného slova, a to bez kmenové samohlásky, nebo ze začátku slova bez přihlídnutí k jeho skladbě (*Choc* z *Chocemysl*);

2. z druhého kmene složeného osobního nebo křestního jména (*Brož* z *Ambrož*);

3. ze střední části křestních jmen (*Koll* z *Mikoláš*).

C. Jména s příponou *-a*

1. příjmení z celých jmen (*Gregora, Pavela, Valtera*);

přípona *-a* místo *-í* (*Briksa, Illa, Jura*);

2. z prvního kmene složených jmen nebo ze začátků delších jmen (*Bárta* z *Bartoloměj*), *Vondra* z *Ondřej*), *Zika* (ze *Sigismundus* > *Zikmund*);

3. příjmení z konce slov (*Hána, Kouba, Polda* z *Leopold*).

Nejméně příjmení tohoto druhu je ze středu slova (*Bešta* ze *Šebestián*), *Ksanda* z *Alexandr*).

D. Domácké podoby s konsonantickými příponami

(I) příjmení s příponami obsahujícími *-s* (*Duks, Mánes, Pavlas, Vondrys*);

(II) příjmení s příponami obsahujícími *-š* (*Beneš, Ondraš, Průša*);

(III) příjmení s příponami obsahujícími *-ch* (*Justich, Mach, Werich*);

(IV) příjmení s příponami obsahujícími *-c* (*Drnec, Havlic, Jurica*);

(V) příjmení s příponami obsahujícími *-č* (*Fryč, Janča, Pecháč*);

(VI) příjmení s příponami obsahujícími *-k* (*Bek, Peštuka, Šabouk*);

(VII) příjmení s příponami obsahujícími *-z* (*Herza, Korejz, Matuz*);

(VIII) příjmení s příponami obsahujícími *-ž* (*Bůže, Hanža, Prož*);

(IX) příjmení s příponami obsahujícími *-h* (*Brůha, Hyřha, Lučha* (spodoba *h* v *ch*), *Rajnoha*);

(X) příjmení s příponami obsahujícími *-d* (*Halada, Lojda, Mereda*);

- (XI) příjmení s příponami obsahujícími **-t** (*Kodet, Pavlát, Šabat*);
- (XII) příjmení s příponami obsahujícími **-n** (*Cuřín, Kuběna, Toman*);
- (XIII) příjmení s příponami obsahujícími **-ň** (*Kubáň, Purkyně, Váňa*);
- (XIV) příjmení s příponami obsahujícími **-j** (*Juria, Kutěj, Slavoj*);
- (XV) příjmení s příponami obsahujícími **-r** (*Adamíra, Kamír, Macour*);
- (XVI) příjmení s příponami obsahujícími **-ř** (*Budař, Petíř*);
- (XVII) příjmení s příponami obsahujícími **-l** (*Matula, Přibil, Váchal*);
- (XVIII) příjmení s příponami obsahujícími **-b** (*Kaláb, Ramba, Tereba*);
- (XIX) příjmení s příponami obsahujícími **-v** (*Bouva, Salava, Šetiva*);
- (XX) příjmení s příponami obsahujícími **-m** (*Hejma, Choum, Tauchym*).
- Příjmení zakončená samohláskou **-o**, **-i**, **-e** (*Žigo; Machatý; Jakoubě*).

E. Zdrobněliny z osobních a křestních jmen

1. přípony **-ek** (*Adámek, Mikolášek, Vítek*); **-ík** (*Balík, Honzík, Rudík*); **-ka** (*Havelka, Melka, Tomka*); **-ko** (*Kubisko, Palko, Vašátko*); **-ke** (*Jaške, Simke, Venke*).

II. Příjmení ze jmen ženských

A. Vznik přízviska z ženských jmen

1. Po matce

- a) přivlastňování genitivem (*Valenta Mandy Hladíkovy, Jan syn ovčáčky*);
- b) přivlastňování adjektivem (*Jan Maretin syn, syn Mandy, proto zvaný Jan Mandinec*);

2. Po manželce (Jiřík Moravec, řečený po ženě *Němčický*).

Muž, který se oženil s vdovou, dostával někdy příjmení nebožtíka manžela (když si Mikuláš vzal vdovu po *Augustinovi*, byl zván Mikuláš *Augustinův*).

B. Příjmení z ženských křestních jmen

- a) z obvyklé podoby křestního jména (*Haneška, Sabina, Zitta*);
- b) z domácí podoby (*Maryška, Zuzka*);
- c) z nezdrobnělé domácí podoby (*Kačena, Zouza*);
- d) příjmení z ženských jmen dostávají mužské tvary:
  - aa) odsunutím přípony *-a* (*Klár, Marjan* i zdrobněliny *Zuzánek*);
  - bb) rozšířením o příponu *-ák* (*Mařák, Roziňák*);
  - cc) rozšířením příponou *-n, -ík* (*Evan, Mařan, Mařánek, Zuzaník*).

C. Obecná feminina jako příjmení

- z názvů generačních a podle zaměstnání (*Babka, Panenka, Švadlenka*);
- přechýlené tvary: *Tetek, Babák*;
- z adjektiva přivlastňovacího: *Babinec*.

III. Příjmení z místních a pomístních jmen

(I) Příjmení z předložkových pádů místního významu

1. spřežky (*Zřičanová, Skolovratovi, Zustijan, Skamene, Podlipský, Záhora*; podle souseda *Záškoda* – bydlel za Škodou);
2. adjektiva z předložkových vazeb označujících bydliště (*Zvratských* podle Jana z Vratu, *Nádraský* bydlel na drahách = na pastvině, *Nademlýnský, Poborský, Podzemský, Zápotocký, Nárožný, Podlipný, Zámostný*);
3. jména obyvatelská s příponou *-ák* (*Zdvořák, Zlesák*).

(II) Místní jména příjmeními

1. příjmením se stává nominativ (*Hora, Prosek, Vopava*);
2. příjmením je zdrobnělá podoba (*Čáslavka, Hostýnek, Písečka*);
3. příjmení je z genitivu (*Hořic, Kolovrat, Rakous*);
4. příjmení z místních jmen pomnožných (*Dolan, Lipan, Řičan*);

5. jiné obměny (*Doksa, Morav, Kolina, Hořica, Mejta*);

6. obnovení slov, z nichž vznikla místní jména (*Závěta* ze *Závětic*, *Dubec* z *Dubče*).

(III) Příjmení z adjektiv utvořených příponou *-ský* z místních jmen

- derivace z nezkrácených místních jmen (*Brodský, Lhotský, Oujeský*);
- derivace ze základů místních jmen bez poslední odvozovací přípony (*Benátský, Horažďovský, Pardubský*);
- derivace místních jmen rozšířených příponami (*Broumovský, Rudecký, Štěpánský*).

(IV) Příjmení z adjektiv utvořených příponou *-ný* z místních a pomístních jmen (*Blatný – Blatský, Kopečný – Kopecký, Uličný – Ulický*).

(V) Příjmení z obecných zeměpisných jmen

1. příjmení z předložkových pádů (*Zříčanová*);
2. příjmení z nominativů (*Drnec, Hájek, Trávníček, Potůček, Hamr, Parkán*);
3. příjmení z adjektiv odvozených z obecných zeměpisných jmen (*Farský, Mlejnecký, Vinický*).

IV. Příjmení z obyvatelských názvů

- A. příjmení s příponou *-an* (*Brodan, Lhotan, Říman*);
- B. příjmení s příponou *-ec* (*Kotěšovec, Švihovec, Úlovec*);
- C. příjmení s příponou *-ák* (*Blaták, Chlumák, Lhoták*);
- D. příjmení s příponou *-ík* (*Horník, Koutník, Voborník*);
- E. řídké typy (*-ar, -ař: Budař, -álek: Pohořálek*).

V. Příjmení z názvů domů a podle domovních znaků

A. Pojmenování podle domů a domovních znaků:

- a) předložkovým pádem (*Jan z Vobrázkova domu, Jan z domu Adamovského*);

b) přídavným jménem s příponou *-ský* (Anna *od zlaté trouby*, též Anna *Troubská*).

B. Vznik příjmení podle domovních znaků

1. vazby s předložkou *od* (Mařík *od oháňky*, Jan *od žáby*; *Odnoha*, *Vodslon*);
2. kolísání mezi pádem předložkovým a bez předložky (Jan *od žáby*, též Jan *Žába*).

C. Příjmení podle domovních znaků

1. příjmení je substantivum (U Anděla: *Anděl*, *Beránek*, *Fiala*, *Kalich*, *Sloup*);
2. příjmení je adjektivum (*Jelenský*, *Slunský*, *Zvonecký*).

VI. Příjmení z národních a kmenových jmen (*Babor*, *Čech*, *Francouz*, *Moravec*, *Slováček*, *Tureček*, *Unger*).

VII. Příjmení z názvů živočichů, rostlin a názvů pro neživou přírodu

A. Příjmení z názvů živočichů

1. příjmení z názvů savců (*Bejček*, *Koza*, *Prasek*, *Sysel*, *Vlček*);
2. příjmení z názvů ptactva (*Brabec*, *Husák*, *Ptáček*, *Slípka*, *Raška*, *Vorlíček*);
3. příjmení z názvů ostatních živočichů (*Brouček*, *Hádek*, *Karásek*, *Pulec*, *Štros*).

B. Příjmení z názvů květin, stromů a ostatních rostlin, jejich částí a plodů

1. příjmení z názvů drobnějších rostlin, jejich plodů, částí apod. (*Horčička*, *Jahoda*, *Konvalinka*, *Lněnička*, *Ryzec*, *Řepka*, *Slupka*, *Trávníček*, *Votava*);
2. příjmení z názvů dřevin, jejich plodů, částí apod. (*Klokočka*, *Merunka*, *Olšík*).

C. Neživá příroda v příjmeních

1. příjmení z názvů nerostů, zemin a kovů (*Hrouda*, *Kámen*, *Vocel*);
2. příjmení z názvů nebeských těles, atmosférických jevů apod. (*Chládek*, *Mráček*, *Slunčík*).

VIII. Člověk

A. Příjmení podle označení věku a příbuzenského vztahu

- a) ze slov značících věk a vzrůst (*Čada mladík, Ročnák, Vejrostek*);
- b) ze slov značících příbuzenské vztahy (*Babiš, Dědek, Chovanec, Synek*).

B. Příjmení z názvů rozličných stavů, zaměstnání, řemesel, úradů apod.

1. poddaný lid, svobodníci a feudální velkostatek v příjmeních (*Bača, Dvořák, Chalupník, Kravařík, Lesák, Mysliveček, Písařík, Řezáč, Sedláček, Šafařík, Vinohradník*);
2. příjmení podle vysokých hodností (*Baron, Král, Legát, Panoš, Rabínek*);
3. příjmení z názvů osobního služebnictva feudálů (*Běhounek, Lokaj, Štolba*);
4. příjmení z názvů vojenských osob (*Drábek, Hrdina, Kaprálek, Markytán*);
5. příjmení z názvů řemeslníků, obchodníků apod. (*Kovařík, Nádeník, Učník, Zedníček*);
6. příjmení podle společenských poměrů a vztahů v městech a vsích (*Kantůrek, Měšťan, Rychtařík, Žáček*);
7. příjmení z názvů lidí na okraji společnosti (*Berka, Čtverák, Žebrák*).

C. Příjmení z názvů částí těla (*Hlávka, Kostka, Krlín, Nosek, Patík, Šrámek, Žilka*).

D. Příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů (*Hrůza, Krása, Nechyba, Pleticha, Spurek, Veleba*).

IX. Příjmení z názvů věcí

1. příjmení z názvů jídel, nápojů apod. (*Buchta, Drůbek, Chlebík, Kroupa*);
2. příjmení z názvů nástrojů, strojů apod. (*Brousek, Čepelka, Loukotka*);
3. příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí (*Bečka, Kropáček, Mádl, Popelka, Závorka*);
4. příjmení podle názvů obuvi a šatstva (*Cejcha, Pantoflíček, Rubáš*).

X. Příjmení z abstrakt, kolektiv, z názvů náboženských představ apod.

1. příjmení z podstatných jmen abstraktních, hromadných apod. (*Houfek, Kořista, Příhoda, Skutek, Troška, Večerka*);
2. příjmení z náboženských představ a věcí (*Křesťan, Otčenášek, Prorok, Sodoma*).

Příjmení podle druhů slov, z nichž vznikla

I. Příjmení z adjektiv

- A. vznik jmen z adjektiv (*Hedvábný, Krátký, Prkenný*);
- B. příjmení z adjektiv podle podoby a významu (*Bělohlav, Krášen, Mudr; Brzobohatý, Dlouhý, Hezoučkový, Suchý, Zubatý*);
- C. derivace z přídavných jmen (*Bohata, Hrubeš, Kučera, Malásek, Menšík, Pažout pažoutný = mlsný, Štědroň*).

II. Příjmení ze sloves

- A. z tvarů minulého času (*Bouřil, Čekal, Dřímál, Dostál, Skácel, Švehla, Zavřel*);
- B. z tvarů přítomného času (*Nepovim, Pereš, Trepěš*);
- C. z tvarů rozkazovacího způsobu
  1. příjmení z prostého tvaru imperativu (*Trvaj, Vyhnis*);
  2. příjmení ze spřežek (*Kalivoda, Nejezchleba*);
- D. z tvarů neurčitých
  1. z příčestí trpného (*Dopita, Kochan, Nekut, Šklebený*);
  2. z přechodníku přítomného (složené *Šembera*);
- E. příjmení ze slovesného základu
  1. ze základu sloves bez přípony (*Huspek, Klus, Rous*);
  2. ze základu sloves se zakončením na **-a** (*Duda, Kuka, Žehra*);

3. odvozené podoby s příponami (*Střihavka, Šustek, Třeštík, Vařák, Vyhlídka, Ždimera*).

III. Nesklonná slova jako příjmení

a) z příslovcí (*Netřeba, Posavád, Tenkrát*);

b) z citoslovcí (*Bek, Šup, Tydlitát*);

c) ze slov složených podobného významu (*Domalíp, Podobrý*);

d) z přejatých slov (*Kvíz, Recht*).

IV. Příjmení ze slov složených

A. složená příjmení z podstatných jmen s přívlastkem (*Malivánek, Novýsedlák, Suchařípa*);

B. složená příjmení ze slovních spojení s číslovkami (*Půlpán, Tříbrat, Tříbřich*);

C. sprežky z předložkových pádů příjmeními (*Bezručka, Skaunic, Valdšuba*);

D. jiné typy složených příjmení (*Dosedla, Hopján, Matonoha, Venkrbec*).

V. Zvláštní podoby a tvary vlastních osobních jmen vzniklých z obecných

A. Obměny příjmení z apelativ

1. zdrobněliny (*Březek, Máslík, Slunčík, Zelík*);

2. příjmení z obecných jmen rodu ženského (*Fialek, Mouček, Nechvil, Tetek*);

3. příjmení z obecných jmen rodu středního (*Kolínek, Rádl, Šidla*);

4. příjmení z mužských jmen obecných s příponou **-a** (*Auřada, Krahula, Vejrosta*);

5. příjmení zakončená příponou **-o** (*Čelístko, Chmelo, Lysko*);

6. příjmení ze jmen obecných pomnožných ve tvaru čísla jednotného (*Nešpor, Plic, Pomej*).

B. Derivační typy

a) s příponami obsahujícími souhlásku **-s** (*Hlavsa, Chlebous, Kotlas*);

b) s příponami obsahujícími souhlásku **-š** (*Dymeš, Klikoš, Vajdiš*);

- c) s příponami obsahujícími souhlásku **-ch** (*Dědoch, Kostrouch, Tlamocha*);
- d) s příponami obsahujícími souhlásku **-t** (*Čechota, Kaňat, Zimota*);
- e) s příponami obsahujícími souhlásku **-d** (*Babinda, Sojda, Šafanda*);
- f) s příponami obsahujícími souhlásku **-n, -ň** (*Drobeň, Jedlan, Zobina*);
- g) s příponami obsahujícími souhlásku **-r** (*Čechura, Hnáter, Kozar*);
- h) s příponami obsahujícími souhlásku **-l** (*Doubal, Kotrbelec, Vokálek*);
- ch) derivace z různých obecných jmen na **-ák** (*Čepelák, Husák, Šidlák*);
- i) derivace utvořené příponou **-ec** z příjmení ze jmen obecných (*Chmelec, Trnec, Votrubec*).

VI. Příjmení z cizích slov

A. Příjmení ze slov latinských a polatinštěných

1. příjmení latinského původu (*Cesar, Filipi, Liber svobodný, Petrus, Santorius*);
2. česká příjmení s latinskou příponou (*Kramérius, Strejcius, Tachecí*).

B. Německá příjmení u Čechů (*Forman, Laufr, Šenk*).

4.3 Třídění podle Jany Pleskalové

Třídění antroponym podle Jany Pleskalové přebírám z její publikace *Tvoření nejstarších českých osobních jmen* (1998), jejímž cílem⁴⁴ je postihnout tvoření a utvářenost antroponymických bohemik a doplnit dosavadní znalosti tvoření staročeských slov o tuto specifickou součást slovní zásoby v jejím počátečním stadiu. Analýza zde podávaná je pouze slovotvorná. Vzhledem k třídění podle jednotlivých formantů, jichž je velké množství, vybírám pro potřeby své práce pouze co možná nejjobecnější roztřídění.

I. Kompozice

1. antroponyma s předním členem verbálním (*Budivoj*);
2. antroponyma se zadním členem verbálním (*Bohuslav*);
3. antroponyma se zadním členem substantivním (*Mojmír*);
4. antroponyma se zadním členem adjektivním (*Bohumil*).

II. Derivace

1. Prefixace

- A. desubstantivní antroponyma (*Nekrasa*);
- B. deadjektivní antroponyma (*Nerad*);
- C. depronominální antroponyma (*N'emoj*);
- D. deadverbiální antroponyma (*Zamysl*).

2. Suffixace

- A. antroponyma desubstantivní (*Michálek*);
- B. antroponyma deadjektivní (*Svatoň*);
- C. antroponyma deverbální (*Rada*).

---

⁴⁴ J. Pleskalová, *Tvoření nejstarších českých osobních jmen*, Brno 1998, s. 8n.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Metodologie

V teoretické části jsem si připravila odborné podklady, ze kterých budu vycházet v praktické části své práce. Nejprve si musím stanovit, co přesně a jak budu analyzovat. Jako objekt své analýzy jsem si zvolila příjmení obyvatel obce Bolešiny a obyvatel jejích správních částí (Domažličky, Kroměždice, Pečetín, Slavošovice a Újezdec). Podkladový materiál, seznam trvale bydlících občanů v obci, mi poskytli pracovníci Obecního úřadu Bolešiny. Kvůli obavě z potencionálního nařčení ze zneužití osobních údajů občanů mi byl na moji žádost vyhotoven seznam obsahující pouze příjmení, křestní jméno a adresu, rozdělený podle vesnic, abecedně řazený podle příjmení. Seznam je datován k 31. 12. 2013, tudíž odpovídá stavu obyvatelstva této lokality právě k tomuto datu. K těmto příjmením přidávám i několik dalších, a to příjmení lidí, kteří sice nemají hlášený trvalý pobyt na území obce, přesto zde dlouhodobě žijí.

Všechna příjmení uvádím v jejich základním, nepřechýleném tvaru. Základní rozdělení je, stejně jako v seznamu obyvatel, na obyvatele jednotlivých vesnic. Příjmení jsou zařazována do kategorií podle nejpravděpodobnější motivace svého vzniku, v každé kategorii jsou řazena abecedně. Klasifikace do vybraných kategorií i kategorie samy jsou inspirovány rozdělením příjmení v práci Josefa Beneše *O českých příjmeních* (Praha 1962) a tříděním příjmení Jana Svobody v jeho práci *Staročeská osobní jména a naše příjmení* (Praha 1964). U každého příjmení je nejprve uveden **výklad z hlediska motivace** jeho vzniku. Pramen výkladu je vždy uveden v poznámce. V tomto případě jsem vycházela z prací Dobravy Moldanové (*Naše příjmení*, Praha 2004, popř. vydání z roku 1983) a – v případě příjmení pocházejících z němčiny – z díla Josefa Beneše (*Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998). Nápomocny mi byly také práce Vladimíra Matesa (*Jména tajemství zbavená*, Praha 2002; *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003; *Jména tajemství zbavená aneb Příjmení pod mikroskopem*, Praha 2004), *Etymologický slovník jazyka českého* od Václava Machka (Praha 1971, popř. vydání z roku 1997) a v neposlední řadě *Vokabulář webový*. K výkladu je v některých případech připojena také **první historická zmínka** o daném příjmení (podle Dobravy Moldanové).

Po výkladové části následuje **blížeší specifikace** daného hesla; zařazení do „podkategorie“ (podle Josefa Beneše), poznámka o slovotvorném utváření aj. U některých méně obvyklých příjmení připojuji poznámku o jejich **současném zařazení** v České republice **z hlediska statistiky**. Zdrojem mi byl internetový projekt *Kdejsme.cz* nabízející databázi jmen a příjmení podle obcí s rozšířenou působností, kterou přebírá z volně dostupné databáze Ministerstva vnitra České republiky (MVČR), konkrétně ze stránky *Četnost jmen a příjmení – MVČR*. Je možné zde najít data platná k lednu 2010, k prosinci 2011, k lednu 2013 a k lednu 2014. Ve své práci předkládám data nejnovější, tedy data platná k lednu 2014. Zmiňuji také stručně (max. prvních pět míst) statistiku četnosti příjmení v rámci každé obce, pokud má více než 50 obyvatel. V případě shodného počtu u více příjmení, jsou příjmení řazena abecedně.

Jako další cíl své práce jsem si stanovila zachytit i jména po chalupě. Jelikož neexistuje žádný soupis těchto jmen v dané lokalitě, nezbylo nic jiného, než abych si takový soupis vytvořila sama. Na základě rozhovorů s komunikanty z jednotlivých správních částí jsem za pomoci svého otce, zároveň komunikanta z Bolešín, vytvořila seznam jmen po chalupě, která jsem poté zpracovala do excelových tabulek. V této podobě je předkládám v samostatné kapitole. Seznamy jsou řazeny podle čísel popisných, a to vzestupně.

Příjmení

Klasifikace z aspektu motivačního

1 Třídění a výklad příjmení v obci Bolešiny

1.1 Příjmení z rodných jmen, tj. vlastních jmen křesťných

- Anton* – stč. Antoní (*ň* → *n* vlivem něm.) z lat. OJ Antonius = vynikající⁴⁵;
- příjmení, které vzniklo ze začátku osobního jména odsunutím přípony nebo části, která se podobá příponě;
- adaptace; antroponymum desubstantivní;
-
- Bláha* – z OJ Blahoslav, Blahomil, Blažej; 1431 *Blaha Milec* z *Mikuluov, Blazei de Mykolowicz*⁴⁶;
- jméno s příponou *-a*; z prvního kmene složeného jména nebo ze začátku delšího jména;
- derivace; konverze; antroponymum desubstantivní;
-
- Bošek* – z OJ Bohuslav apod., zdrob. ze stč. hypokoristika *Boch*⁴⁷;
- domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-k*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
-
- Brůha* – z OJ Ambrož⁴⁸; ze druhé části jména;
- domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-h*;

---

⁴⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 27.

⁴⁶ Tamtéž, s. 32.

⁴⁷ Tamtéž, s. 33.

⁴⁸ Tamtéž, s. 34.

- derivace; konverze; antroponymum desubstantivní;
- Bureš*
- z OJ Burian (více viz následující heslo), s nímž bývá ztotožňován; 1563 mezi *Bur Janem Burssem*; 1581 *Burian jinač Bureš*⁴⁹;
  - domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující -š;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Burianek*
- zdrob. z OJ Burian⁵⁰ = „bouřící Jan“⁵¹;
  - domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující -k;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Ernest*
- z něm. OJ Ernest = čestný, horlivý;
  - příjmení z neobměněného jména osobního;
  - antroponymum desubstantivní;
- Frána*
- dom. podoba OJ František⁵²;
  - jména ze začátku delšího jména, s formantem -a;
  - derivace; konverze; antroponymum desubstantivní;
- Gondek*
- z maď. dom. podoby OJ Konrád⁵³;
  - domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující -k;

---

⁴⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 36.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 36.

⁵² D. Moldanová, o. c. v pozn. 49, s. 52.

⁵³ Tamtéž, s. 56.

– derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní;

Gregora

– z OJ Gregor, to z řec. OJ Gregorios = bdělý; 1379–82 *Gregora campanarius*⁵⁴;

– příjmení s formantem *-a*, vzniklo z celého osobního jména;

– derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní;

Hanzal

– dom. podoba OJ Johannes⁵⁵;

– domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-l*;

– derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní;

Haváček

– z OJ *Havel*, nebo ze stč. apelativa *háva* = ohava; stč. sl. *havati* = planě mluvit⁵⁶; deminutivní přípona *-áček*

– příjmení ze jmen křestních a starých osobních; příjmení z názvů vad pleti, nedostatků tělesných apod.;

– derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní, nebo deverbální;

Hostaš

– z OJ Hostibor, Hostirad apod. nebo Dobrohost apod., později také za OJ Eustach⁵⁷;

– domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-š*; vzniklo z prvního, anebo z druhého kmene složeného jména;

– derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní;

---

⁵⁴D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 56.

⁵⁵Tamtéž, s. 60.

⁵⁶Tamtéž, s. 61.

⁵⁷Tamtéž, s. 68.

- Janděčka*
- z OJ Jan⁵⁸ (více viz následující heslo) a dále z jeho domácké podoby *Janda*;
  - deminutivum s příponou *-ečka*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Jandík*
- z OJ Jan, které pochází z lat. OJ Johannes a to z hebr. OJ Jochánán = bůh je mocný⁵⁹;
  - základem je domácká podoba s kons. příponou obsahující *-d*;
  - derivací sufixem *-ík* vzniklo deminutivum;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Koleta*
- z OJ Mikoláš, to z řec. *Nikolaos* = vítězný mezi lidem; též = hra v karty;
  - příjmení ze jmen křestních a starých osobních – domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-t*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Křišťan*
- z OJ Křišťan, počešt. lat. OJ Christián, Kristián = zaslíbený Kristu⁶⁰;
  - příjmení z neobměněného jména osobního;
  - antroponymum desubstantivní;

---

⁵⁸V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 98.

⁵⁹D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 75.

⁶⁰Tamtéž, s. 97.

- Ludvar*
- z OJ Ludvík, to ze stněm. hlût – wîg = slavný bojovník⁶¹ příponou *-ar*;
  - domácký tvar s konsonantickou příponou obsahující *-r*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Marčík*
- z OJ Marek = jméno jednoho ze čtyř evangelistů, to z lat. OJ Marcus = bojovník, zasvěcený římskému bohu války Martovi; někdy odvozeno z OJ Martin⁶²;
  - domácká podoba s kons. příponou obsahující *-č + -ík*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Matějka*
- z OJ Matěj, to z hebr. OJ Mattithjáh = boží dar; 14. stol.; starým pravopisem *Matiegka*⁶³;
  - domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-k*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Michal*
- z OJ Michal, respektive starší varianty Michael – tj. podle křesťanské věrouky jeden ze tří nejvyšších andělů, tzv. archandělů (dalšími dvěma jsou Gabriel a Rafael); pochází z hebr. Mikhaél = Kdo (je) jako bůh?⁶⁴;
  - příjmení z neobměněného jména osobního;
  - antroponymum desubstantivní;

---

⁶¹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 109.

⁶² Tamtéž, s. 113.

⁶³ Tamtéž, s. 114.

⁶⁴ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 169.

- Ondrejka* – z OJ Ondřej, řec. Andreas = mužný, statný, odvážný⁶⁵;
 – domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-k*;
 – derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Pavlík* – z OJ Pavel, z lat. Paulus = malý, nepatrný, skromný; jeden z apoštolů⁶⁶;
 – domácká podoba s deminutivní příponou *-ík*;
 – derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Pechan* – z OJ Petr – jméno apoštola, který se stal zástupcem Kristovým na zemi, to z řec. *petros* = skála⁶⁷;
 – příjmení ze jmen křesťanů a starých osobních – domácký tvar s konsonantickou příponou obsahující *-n*;
 – derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Peksa* – odvoz. z OJ *Petr* (viz předchozí heslo *Pechan*)⁶⁸;
 – domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-s*;
 – derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Šimáček* – z OJ Šimon, lat. a něm. Simon, pořečtěná podoba hebr. OJ Šimhón = naslouchající⁶⁹; výchozí mohlo být příjmení *Šimák*;
 – domácká podoba s deminutivní příponou *-ek, -áček*;

⁶⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 130.

⁶⁶ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 192.

⁶⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 65, s. 138.

⁶⁸ Tamtéž, s. 137.

⁶⁹ Tamtéž, s. 183.

- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Toman*
- z OJ Tomáš, z aramejského theómá = dvojče, blíženeček⁷⁰;
  - domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-n*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Tomis*
- z OJ Tomáš (viz předchozí heslo)⁷¹;
  - domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-s*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Touš*
- z OJ Matouš (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží)⁷²;
  - příjmení ze jmen křestních a starých osobních;
  - antroponymum desubstantivní;
- Vaco*
- slovenská podoba příjmení *Vaca* (jeho nositel skutečně pochází ze Slovenska);
  - *Vaca* z OJ Václav = stč. *ať je více slavným, ať přinese svému rodu, národu ještě více slávy* (stč. *Vác, Váca, Vácě*)⁷³;
  - příjmení zakončené samohláskou *-o*;
  - derivace; konverze; antroponymum desubstantivní;

⁷⁰ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 198.

⁷¹ Tamtéž.

⁷² Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

⁷³ *Vokabulář webový* [on-line]. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 3. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

– v České republice jsou v současné době pouze dva nositelé tohoto jména⁷⁴;

Valeš

– z OJ Valentin, lat. OJ Valentinus utvořeno z lat. přídavného jména *valens* s významy silný, statný, zdravý ve smyslu fyzickém, přeneseně mocný, vlivný, vynikající⁷⁵;

– domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující -š;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Vanka

– z OJ Václav⁷⁶ (viz heslo *Vaco*);

– domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující -k;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Žigo

– dom. zdrob. z OJ Zigmund, vedlejší podoby OJ Zikmund; germánské OJ slož. ze *sigu* = vítězství a *munt* = ochrana; latinizovaná podoba *Sigismundus*⁷⁷;

– příjmení zakončené samohláskou -o;

– derivace; konverze; antroponymum desubstantivní;

– příjmení se vyskytuje u nás i na Slovensku.

---

⁷⁴ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

⁷⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 274.

⁷⁶ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 1983, s. 260.

⁷⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 75, s. 226.

1.2 Příjmení z apelativ označující nositele nějaké vlastnosti

1.2.1 z adjektiv

- Červený* – z přídavného jména červený; člověk nápadný svou červenou pletí nebo červenými (zrzavými) vlasy⁷⁸;
- příjmení z adjektiv podle podoby a významu;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;
- Farný* – z apelativa fara = farní dům⁷⁹; vztah k faře;
- příjmení z názvů jmen domů a domovních znaků; příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Holý* – z přídavného jména; přezdívka bezvousému;⁸⁰ mladí, tedy *nedospělci*, kterým kromě vlasů chybělo veškeré další ochlupení, nebo dospělí muži, kteří postrádali vlasy⁸¹;
- příjmení z adjektiv podle podoby a významu;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;
- Levý* – z přídavného jména; zejména kdo pracuje levou rukou; kdo je nešikovný, má obě ruce levé⁸²;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z adjektiv;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

---

⁷⁸ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 44.

⁷⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 49.

⁸⁰ Tamtéž, s. 66.

⁸¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 85.

⁸² D. Moldanová, o. c. v pozn. 79, s. 105.

- Nejedlý* – z přídavného jména = nepoživatelný; nemilý člověk; 1460;⁸³
 člověk, který odmítal jídlo, nechutnalo mu, nebo byl střídmy⁸⁴;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;
- Opatrný* – přídavné jméno *opatrný* původně = starostlivý, později bedlivý; někdejší titul městských radních⁸⁵;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;
- Veselý* – z přídavného jména *veselý*⁸⁶;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z adjektiv;
- antroponymum deadjektivní;

1.2.2 derivace z adjektiv

- Boublík* – *Boubalík, Boubelík* – redukce samohlásky *-a-*, *-e-*; (stč. *Búbal, Búbalík, Búbele, Búbelík* = možná i význ. člověk s výraznou hlavou)⁸⁷;

⁸³ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 125.

⁸⁴ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 217.

⁸⁵ D. Moldanová, o. c. v pozn. 83, s. 130.

⁸⁶ Tamtéž, s. 208.

⁸⁷ *Vokabulář webový* [on-line]. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 3. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

– charakteristiky, přezdívky; příjmení z názvů vad pleti, nedostatků tělesných apod.;

– derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

Hladík

– z přídavného jména *hladký*; ze sl. *hladiť*⁸⁸;

– příjmení z adjektiv;

– derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní, nebo deverbální;

Hlaváč

– hlavatý, z apelativa *hlava* (člověk, který měl velkou, nebo naopak malou hlavu); někdy podle domovního znamení⁸⁹; člověk, jenž měl vyšší postavení, moc nad obyčejnými lidmi; člověk tvrdohlavý, neústupný, zarputilý⁹⁰;

– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; příjmení z názvů částí těla; příjmení z názvů jmen domů a podle domovních znaků;

– derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

Hrdina

– z apelativa = člověk hrdý, statečný; může být i ironickou přezdívkou člověku opačných vlastností⁹¹;

– příjmení z názvů rozličných stavů, zaměstnání, řemesel, úřadů apod.; příjmení z názvů vojenských osob;

– derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

---

⁸⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 64.

⁸⁹ Tamtéž, s. 64.

⁹⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 78.

⁹¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 88, s. 69.

- Kovanda* – z přídavného jména kovan, kovaný = též v něčem dobře zblhlý, něčeho dobře znalý⁹²;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; derivace z přídavných jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;
- Krabec* – z mor. apelativa *krab* = vráska⁹³; adj. *krabatý*;
- příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;
- Mazanec* – ze sl. mazat, z přídavného jména *mazaný* = vychytralý⁹⁴;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní, nebo deadjektivní;
- Mazánek* – ze sl. mazat, z přídavného jména *mazaný* = vychytralý⁹⁵;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní, nebo deadjektivní;

---

⁹² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 93.

⁹³ Tamtéž, s. 94.

⁹⁴ Tamtéž, s. 115.

⁹⁵ Tamtéž, s. 115.

- Nováček*
- zdrob. = Novák drobné postavy; apelativum nováček
  - = začátečník, novotář – s příhanou⁹⁶; další viz následující heslo *Novák*;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní, nebo deadjektivní;
- Novák*
- nový usedlík, nový soused, všeobecně nový člověk kdekoli v kolektivu; člověk obrácený na novou víru; švec, který šil výhradně jen nové boty, odmítal spravovat staré, též = zlepšovatel, novátor; také = pokrokový člověk⁹⁷;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní, nebo deadjektivní;
- Ridzoň*
- slovenské příjmení; mor. *ryzáň*, *ryzoň* = ryšavec; snad tedy označení člověka s rezavými vlasy;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

⁹⁶ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 128.

⁹⁷ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 184.

– v České republice je 26 nositelů tohoto příjmení a 25 nositelek jeho přechýlené podoby⁹⁸;

Surovčík

- z apelativa *surovec* a to z přídavného jména *surový*⁹⁹;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; deminutivní přípona *-ík*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- na území České republiky žije 32 nositelů tohoto příjmení a 30 nositelek přechýlené podoby¹⁰⁰;

1.2.3 kompozice

Bělohav

- složenina, ze jmenného tvaru přídavného jména *bílý*¹⁰¹;
- vzezření člověka, barva pleti, vlasů; příjmení ze slov složených;
- antroponymum se zadním členem substantivním.

1.3 Příjmení z názvů zaměstnání, funkcí, postavení

Husník

- z apelativa *husník* = husopas; 17. st.¹⁰²;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Kovářík

- zdrobnělé *Kovář*, mohl tak být nazván jeho syn; dostával je ten z mistrů tohoto řemesla, který byl v obci menší, mladší nebo méně dovedný¹⁰³;

⁹⁸ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

⁹⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 178.

¹⁰⁰ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

¹⁰¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 99, s. 30.

¹⁰² Tamtéž, s. 71.

- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- příjmení z názvů živočichů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Koželuh

- podle zaměstnání¹⁰⁴;
- příjmení z názvů řemeslníků, obchodníků apod.;
- kompozice; antroponyma se zadním členem verbálním;

Kožnar

- snad z příjmení *Košnar*, to z apelativa *košnář* = košíkář¹⁰⁵;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- příjmení z obyvatelských názvů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Maršálek

- původně apelativum *maršálek* = podkoní (ze stříhn. *mare* = kůň, *schalk* = čeledín), dozorce nad koňmi; pak vojenská hodnost; u nás celní zřízenec¹⁰⁶; deminutivní přípona *-ek*;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Rada

- ten, kdo měl titul rada; přezdívka člověku, který každému radil, nebo naopak tomu, kdo měl váhavou povahu, kdo často žádal někoho o radu¹⁰⁷;

---

¹⁰³ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 132.

¹⁰⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 93.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 92, s. 94.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 113.

¹⁰⁷ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 247.

– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
příjmení ze sloves;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní, nebo
deverbální;

Sedláček

– zdrob. apelativum *sedlák*; příponou *-ek*; mladý hospodář,
kterému otec postoupil předčasně grunt, aby ho ochránil před
vojenskou službou¹⁰⁸; z něho se stalo příjmení;

– poddaný lid, svobodníci a feudální velkostatek v příjmeních;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Tesař

– podle zaměstnání¹⁰⁹;

– příjmení z názvů řemeslníků, obchodníků apod.;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Vlasák

– nákupčí vlasů (pro výrobu paruk); 1397¹¹⁰;

– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

1.4 Příjmení vyjadřující odkud nositel přišel, kde bydlí

Borkovec

– obyvatel *Borkovic* (přidáním přípony *-ec*)¹¹¹, *Borku* (přidáním
přípony *-ovec*) aj.;

– příjmení z obyvatelských názvů;

---

¹⁰⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 165.

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 196.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 211.

¹¹¹ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 168.

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Dolanský

– z MJ *Důl, Dolany*,¹¹² = obyvatel *Dolu* či *Dolan*;

– příjmení z adjektiv utvořených příponou *-ský* z místních jmen;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Hnojský

– z MJ *Hnojník, Hnojnice* aj. příponou *-ský*¹¹³;

– derivace ze základů místních jmen bez poslední odvozovací přípony;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Hořejší

– z přídavného jména; k rozlišení člověka, který bydlel na hořejším konci obce¹¹⁴;

– příjmení z adjektiv;

– derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

Klásterka

– z MJ *Kláster, Kláštrec*¹¹⁵;

– příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z náboženských představ a věcí;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Koryťák

– z MJ (např. *Psí Koryto, Koryta*),¹¹⁶ obyvatel *Koryta* či *Koryt*;

---

¹¹² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 43.

¹¹³ J. Beneš, *O českých příjmeních*, Praha 1962, s. 157.

¹¹⁴ D. Moldanová, o. c. v pozn. 112, s. 67.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 84.

- jména obyvatelská s příponou *-ák*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Krasnický

- pravděpodobně z MJ *Krasnice*;
- příjmení z místních a pomístních jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Moravec

- člověk z Moravy; 1665 *Jan Frýdecký jinak Moravec*; = *Moravan*¹¹⁷;
- příjmení z obyvatelských názvů, příjmení s příponou *-ec*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Vacovský

- z MJ *Vacov, Vacovice, Vacovy*¹¹⁸ = obyvatel *Vacova, Vacovic* či *Vacov*;
- příjmení z adjektiv utvořených příponou *-ský* z místních jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

1.5 Příjmení z názvů zvířat a ptáků

Čáp

- z apelativa *čáp* = pták¹¹⁹;
- příjmení z názvů živočichů;
- antroponymum desubstantivní;

---

¹¹⁶ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 91.

¹¹⁷ Tamtéž, s. 120.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 204.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 39.

- Čížek* – ze stč. apelativa *číž* = pták čížek; 1371¹²⁰;
- příjmení z názvů živočichů;
- antroponymum desubstantivní;
-
- Kohout* – z apelativa *kohout*; člověk tak mohl být nazván podle názvu domu, erbovního znamení, podle korouhvičky na svém domě, podle toho, že vyráběl různé kohoutky (např. k pípě), podle tělesných znaků (vlasy vyčesané nahoru, hlas), muž provázený pověstí sexuálně výkonného, označení člověka popudlivého, svárlivého, stále bojovně naladěného¹²¹;
- příjmení z názvů živočichů;
- antroponymum desubstantivní;
-
- Kulich* – z apelativa *kulich* = sýček; lid. též sluka lesní¹²²;
- příjmení z názvů ptactva;
- antroponymum desubstantivní;
-
- Muchna* – nář. apelativum *mucha* = moucha¹²³;
- příjmení z názvů ostatních živočichů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
-
- Ráček* – zdrob. apelativum rak; podle domovního znamení, podle erbu¹²⁴;

¹²⁰ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 40.

¹²¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 120.

¹²² D. Moldanová, o. c. v pozn. 120, s. 99.

¹²³ Tamtéž, s. 122.

- příjmení z názvů živočichů; příjmení podle domovních znaků;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

1.6 Příjmení ze sloves

- Bouřil*
- z minulého přičestí slovesa bouřit;
  - příjmení ze slovesných tvarů minulého času;
  - derivace; sufixace; antroponymum deverbální;
- Čabrada*
- možná z mor. *čabrat se* = „zdlouhavě chodit“, Čabrada byl tedy snad takový člověk, který pomalu, zdlouhavě chodil;
  - derivace; sufixace; antroponymum deverbální;
  - v České republice je 29 nositelů tohoto jména a 24 nositelek jeho přechýlené podoby¹²⁵;
- Doležal*
- příč. sl. *doležet* = uležet, dojít (při vaření, nakládání, sušení atd.), dočkat se¹²⁶; také *doležat*, *doležet*; přezdívka lenochům¹²⁷;
  - příjmení z tvarů minulého přičestí sloves;
  - derivace; sufixace; antroponymum deverbální;
- Klvač*
- stč. sl. *klvat* = klovat¹²⁸; stč. *klvač* = snad svárlivec¹²⁹;
  - příjmení ze slovesa *klvati*; přípona -č;

¹²⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 151.

¹²⁵ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

¹²⁶ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 54.

¹²⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 124, Praha 2004, s. 43.

¹²⁸ Tamtéž, s. 86.

¹²⁹ J. Gebauer, *Slovník staročeský*. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 3. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

– derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

Procházka

– apelativum *procházka* = přenes. řezník (poněvadž procházel vesnicemi za nákupem dobytka); též vandrovní tovaryš; zahaleč¹³⁰; někde se tak říkalo tomu, kdo utekl z panství, nebo člověku, který se jen toulal¹³¹;

– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; utvořeno příponou *-ka* ze slovesa *procházet*;

– derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

Přerost

– ze sl. *přerůst* = kdo přerostl, nadměrně vyrostl¹³²;

– příjmení z názvů nedostatků tělesných apod.; příjmení ze slovesného příčestí bez přípony *-l*;

– derivace; konverze; antroponymum deverbální;

Šibík

– z mor. nář. sl. *šibat* = šlehat, přenes. rychle jít; *šibat se* = klátit se¹³³;

– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; ze slovesného základu bez *-a*- příponou *-ík*;

– derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

Zahálka

– od sl. *zahálet* → *zahálka* = nečinnost; přeneseně zahálčivý člověk¹³⁴; utvořeno příponou *-ka*;

---

¹³⁰ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 148.

¹³¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 202.

¹³² D. Moldanová, o. c. v pozn. 130, s. 149.

¹³³ Tamtéž, s. 182.

- příjmení z podstatných jmen abstraktních;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

1.7 Příjmení z názvů rozmanitých věcí, náradí, nástrojů, plodů, šatstva aj.

Hák – z apelativa *hák* (už stč.) = zahnutý předmět příležitostně používaný k zavěšení nebo přitáhnutí něčeho či někoho; též = prst;¹³⁵ ze střhněm. *hâke*¹³⁶;

- antroponymum desubstantivní;

Hladík – z apelativa *hladík* = druh hoblíku, rašple¹³⁷;

- příjmení z názvů věcí; utvořeno ze slovesa příponou *-ík*;
- derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

Hromada – z apelativa *hromada* (už stč. *proprium*)¹³⁸;

- příjmení z názvů nerostů, zemin a kovů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Hrotek – zdrob. z apelativa *hrot* (mor. škopek, dem. *Hrotek* = škopík);
přenes. „vyšší klobouk se širokou portou“ – na Podluží jej nosili ženatí muži ještě koncem 19. stol.¹³⁹;

---

¹³⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 219.

¹³⁵ *Elektronický slovník staré češtiny*. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

¹³⁶ J. Gebauer, *Slovník staročeský*. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

¹³⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 134, s. 64.

¹³⁸ *Elektronický slovník staré češtiny*. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 3. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

- příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Chalupa

- z apelativa, označuje majitele chalupy, tj. menšího hospodářství; označuje společenský status v tradiční vesnici¹⁴⁰;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- příjmení z místních a pomístních jmen;
- antroponymum desubstantivní;

Mazanec

- z apelativa = druh velikonočního pečiva kulatého tvaru¹⁴¹;
- příjmení z názvů jídel, nápojů apod.; z adjektiva příponou *-ec*;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

Peňáz

- z apelativa = peníz¹⁴²; slc. *Peniaz*;
- příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- antroponymum desubstantivní;

Rubáš

- z apelativa *rubáš* = původně dlouhý ženský spodní šat bez rukávů, košile; 1406¹⁴³;
- příjmení podle názvů šatstva;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

---

¹³⁹ V. Machek, *Etymologický slovník jazyka českého*, Praha 1997, s. 185.

¹⁴⁰ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 71.

¹⁴¹ Tamtéž, s. 115.

¹⁴² Tamtéž, s. 137.

¹⁴³ Tamtéž, s. 159.

- Slíva*
- z apelativa *slíva* = druh ovoce; na Moravě za *švestka*; přenes. hlupec, mluvka; 1382 *Budiwoy dictus Sliwa*¹⁴⁴;
  - příjmení z názvů květin, stromů a ostatních rostlin, jejich částí a plodů; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - antroponymum desubstantivní;
- Soška*
- zdrob. příjm. *Socha*, stč. apelativum *socha* = tyč, dřevěný sloupek; kleč pluhu¹⁴⁵;
  - příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí; zvláštní podoby a tvary vlastních osobních jmen, vzniklých ze jmen obecných; zdrobnělina; přípona *-ka*;
  - derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní;
- Šperka*
- z apelativa *šperk* = klenot; na Polensku štěrk¹⁴⁶;
  - příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí; zvláštní podoby a tvary vlastních osobních jmen, vzniklých ze jmen obecných – příjmení z obecných jmen rodu mužského s formantem *-a*;
  - derivace; konverze; antroponymum desubstantivní;
- Špička*
- zdrob. apelativum *špic(e)* = špička¹⁴⁷;
  - příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí; příjmení z názvů živočichů; utvořeno příponou *-ka*;
  - derivace; suffixace; antroponymum desubstantivní;

¹⁴⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 170.

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 172.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 188.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 188.

- Tříška* – z apelativa *tříška*; přezdívka hubenému člověku¹⁴⁸;
- příjmení z obecných jmen rodu ženského; příjmení z názvů květin, stromů a ostatních rostlin, jejich částí a plodů;
- antroponymum desubstantivní.

1.8 Příjmení německého původu

1.8.1 z osobních jmen

- Lenc* – z něm. zkr. OJ Lorenc = Vavřinec a toto z lat. OJ Laurentius = z města Laurenta; vavřínem ověnčený¹⁴⁹;

- zkratky osobních a křestních jmen bez odvozovacích přípon;

- Volf* – mohlo vzniknout zkrácením složených něm. OJ *Wolhart*, *Wolfram*, *Wolfgang* aj.¹⁵⁰; poslední jmenované OJ bylo oblíbeno na Klatovsku a Chodsku u rodin s žid. předky za Benjamin; 1518 *Registrum Wolfgangi Hrachowecz magistri piscinarum, Wolf fišmajstr*¹⁵¹;
- německá příjmení u Čechů – příjmení ze začátků osobních a křestních jmen;

- Simbartl* – složené z OJ začínajícího *Sim-* (např. Simon) a OJ začínajícího *Bart-* (Bartholomäues) – druhá část kompozita má německou nářeční deminutivní příponu *-l*;
- německá příjmení u Čechů – složená příjmení ze začátků osobních a křestních jmen;

¹⁴⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 201.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 105, s. 206.

¹⁵⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 289.

¹⁵¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 148, s. 213.

1.8.2 ze jmen národních a kmenových

Bayer – z něm. = Bavor = obyvatel Bavorska;

– příjmení z obyvatelských názvů;

Pojar – počestěná podoba nář. jména *Pojer* za Bayer = Bavor¹⁵²;

– příjmení z obyvatelských názvů;

1.8.3 z apelativ

Bauer – z něm. apelativa = sedlák;¹⁵³ podrobnější výklad viz také u Vladimíra Matesa¹⁵⁴;

– německá příjmení u Čechů;

Flax – *Flachs* – z něm. apel. *Flachs* = len; přezdívka světlovlasému člověku¹⁵⁵;

– německá příjmení u Čechů;

Goldefus – složené z něm. apel. *Gold* = zlato a *Fuß* = noha, doslova tedy „zlatá noha“; kompozitum

Grepl – pravděpodobně německého původu, podobnost s příjmením *Krepl*, které odpovídá českému příjmení *Koblížek* (něm. *Krephel*)¹⁵⁶;

– německá příjmení u Čechů;

---

¹⁵² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 144.

¹⁵³ Tamtéž, s. 30.

¹⁵⁴ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 28–30.

¹⁵⁵ D. Moldanová, o. c. v pozn. 152, s. 51.

¹⁵⁶ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 316.

- Hess* – kdo pochází z Hesenska; ze stč. přídavného jména *hesovný* = hejskovský; ze sl. *hesovat* = štvát (psy); pohánět (před soud); marnotratně si počínat; též z OJ Hermann (heri = vojsko, man = muž) příponou *-sse*; ze starého názvu sečné zbraně¹⁵⁷;
- příjmení ze jmen křestních a starých osobních; příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z názvů věcí; příjmení z adjektiv;
- adaptace, příp. konverze;
- Hurajt* – zkomolené; možný původ v německém MJ *Hochreit*, nebo v příjmení *Hochreiter*;
- německá příjmení u Čechů;
- nositelů tohoto jména je v České republice 28, nositelek přechýlené podoby 26¹⁵⁸;
- Kraft* – z něm. apelativa *Kraft* = síla, množství; 1654¹⁵⁹;
- německá příjmení u Čechů, příjmení z abstrakt;
- Kraus* – z něm. přídavného jména *kraus* = kadeřavý, kudrnatý, kučeravý (totéž co český Kučera či Kudrna)¹⁶⁰;
- německá příjmení Čechů;
- Maule* – z něm. apelativa *Maul* = huba¹⁶¹; příjmení z přezdívky;

¹⁵⁷ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 63.

¹⁵⁸ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

¹⁵⁹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 157, s. 94.

¹⁶⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 139.

¹⁶¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 157, s. 115.

– německá příjmení u Čechů; příjmení z názvů nedostatků tělesných apod.;

Rath

– od jména *Rath* = zkomolené OJ *Ratibor* nebo z něm. OJ *Ratbot* (*rât* = rada, rádce; *bote* = posel); někdy za něm. přídavné jméno *rot*¹⁶² = červený – barva pleti, vlasů aj.; člen městské rady¹⁶³;

– německá příjmení u Čechů – příjmení z názvů dalších obecních funkcionářů, příjmení z adjektiv označujících vlastnosti a barvu pleti, event. vlasů aj.;

Sommer

– z něm. apelativa *Sommer* = léto; přenes. = kdo bydlel na letní, tj. sluneční straně; kdo provozoval své povolání v létě; někdy též z něm. apel. *Saumer* = vodič soumarů (mezků, koní), vozka¹⁶⁴; (změna *au* > *a* > *o*); základ ve hrách na vyhánění zimy létem, nebo v povinnosti odevzdávat letní dávky; také možná od střhn. *sumer*, *sumber* apod. = koš, úl, bubínek¹⁶⁵;

– německá příjmení u Čechů – příjmení z abstrakt, kolektiv, názvů náboženských představ aj.; příjmení z názvů pracovníků v dopravě;

Štrynk

– snad z něm. apelativa *Strunk* (plural *Strünke*) = košťál; kmen, peň;

– německá příjmení u Čechů;

---

¹⁶² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 153.

¹⁶³ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 282, s. 340.

¹⁶⁴ D. Moldanová, o. c. v pozn. 162, s. 172.

¹⁶⁵ J. Beneš, o. c. v pozn. 163, s. 330.

– v České republice je 14 nositelů příjmení *Štrynk* a 53 nositelek přechýleného tvaru *Štrynková*¹⁶⁶

1.9 Příjmení z abstrakt

- Šlechta* – stč. apellativum *šlechta* = šlechtic; 1395 *Mikeš řečený Šlechta, měštěnin Nového Města pražského*¹⁶⁷;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- adaptace, antroponymum desubstantivní.

1.10 Příjmení z národních a kmenových jmen

- Gažik* – *Gaži, Gažík, Gažo* z romského označení ne-Roma¹⁶⁸;
- Poláček* – zdrob. *Polák*; kdo přišel z Polska, je polské národnosti¹⁶⁹;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Turek* – z národního jména; podle domovního znamení; též označení účastníka tureckých válek; 1412¹⁷⁰; ten, kdo měl nějaký vztah k Turkovi (obchodoval s ním, pracoval u něj aj.); ten, kdo měl doma nějaký předmět upomínající na Turky¹⁷¹;
- adaptace, antroponymum desubstantivní.

---

¹⁶⁶ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

¹⁶⁷ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 185.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 55.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 145.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 201.

¹⁷¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 267.

Příjmení s více možnostmi výkladu

- Čáp* – z apelativa *čáp* = pták; apelativum *čapa* = velká noha, tlapa¹⁷²;
- Čížek* – ze stč. apelativa *číž* = pták čížek; 1371¹⁷³; mor. ironické až pejorativní pojmenování Čecha¹⁷⁴;
- Farný* – z apelativa *fara* = farní dům; snad i z OJ *Farnacius*, *Faramundus*, *Inalpardus* (patron sedlářů)¹⁷⁵;
- Haváček* – z OJ *Havel*; stč. apelativa *háva* = ohava; stč. *havati* = expr. planě mluvit¹⁷⁶; demin. přípona *-áček*;
- Hladík* – z přídavného jména *hladký*; ze sl. *hladit*; též z apelativa *hladík* = druh hoblíku, rašple¹⁷⁷;
- Hora* – ze stč. apelativa *hora*, též *les*¹⁷⁸; člověk velký a silný, nebo naopak ironicky; člověk pocházející z Hory, z hor, od/ z lesa; podle domovního znamení; též = vinice¹⁷⁹;
- Husník* – z apelativa *husník* = husopas;¹⁸⁰ zastara = ohrada pro husy¹⁸¹;

---

¹⁷² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 39.

¹⁷³ Tamtéž, s. 40.

¹⁷⁴ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 45.

¹⁷⁵ D. Moldanová, o. c. v pozn. 172, s. 49.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 61.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 64.

¹⁷⁸ Tamtéž, s. 67.

¹⁷⁹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 100.

¹⁸⁰ D. Moldanová, o. c. v pozn. 172, s. 71.

¹⁸¹ V. Mates, o. c. v pozn. 179, s. 114.

- Kohout* – z *apelativa kohout*; člověk tak mohl být nazván podle názvu domu, erbovního znamení, podle korouhvičky na svém domě, podle toho, že vyráběl různé kohoutky (např. k pípě), podle tělesných znaků (vlasy vyčesané nahoru, hlas), muž provázený pověstí sexuálně výkonného, označení člověka popudlivého, svárlivého, stále bojovně naladěného¹⁸²;
- Koleta* – z OJ Mikoláš, z řec. *Nikolaos* = vítězný mezi lidem; též = hra v karty;
- Kovářík* – zdrobnělé *Kovář*, mohl tak být nazván jeho syn; dostával je ten z mistrů tohoto řemesla, který byl v obci menší, mladší nebo méně dovedný; člověk pružný, mrštný, obratný jako brouk kovářík¹⁸³;
- Kožnar* – snad z Košnar, to z *apelativa košnář* = košíkář; z MJ Košov u Jablonce, něm. Koschen, a z MJ Koschen v polském Slezsku¹⁸⁴;
- Kuběna* – z OJ *Jakub*, to z hebr. *Jahagóbh* = druhorozený, též z *apelativa souložnice* (zkomoleně *konkubína*)¹⁸⁵;
- Maršík* – z OJ *Marek* (viz heslo *Marčík*), *Martin*, to utvořeno ze jména římského boha války Marta, též z obyvatelského jména od MJ Maršovice¹⁸⁶; od *Mareš*, dem. příp. *-ík* > *Maršík*;

¹⁸² V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 120.

¹⁸³ Tamtéž, s. 132.

¹⁸⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 92, s. 94.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 98.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 113.

Martínek – z OJ *Martin* (viz předchozí heslo *Maršík*), též z apelativa = výtržník, původně přezdívka čeledína, který na svátek sv. Martina měnil místo¹⁸⁷; obsahem jména Martin a jeho odvozenin je pojem bojovník; též = *kvasník* (pijan, opilec apod.); prostopášník, poflakující se, rozpustilý člověk apod.; člověk, který se přestěhoval někam jinam z vesnice, jež měla Martina v názvu¹⁸⁸;

Mazanec – ze sl. mazat, z přídavného jména *mazaný* = vychytralý, z apelativa = druh velikonočního pečiva kulatého tvaru¹⁸⁹;

Mazánek – ze sl. mazat, z přídavného jména *mazaný* = vychytralý¹⁹⁰; též = expr. dospělý člověk nebo dítě, který je obklopován přemrštěnou péčí a láskou¹⁹¹;

Nováček – zdrob. k *Novák*, drobné postavy; apelativum *nováček* = začátečník, novotář – s příhanou¹⁹²; další viz následující heslo;

Novák – nový usedlík, nový sused, všeobecně nový člověk kdekoli v kolektivu; člověk obrácený na novou víru; švec, který šil výhradně jen nové boty, odmítal spravovat staré, též = zlepšovatel, novátor; také = pokrokový člověk¹⁹³;

---

¹⁸⁷ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 113.

¹⁸⁸ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 164.

¹⁸⁹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 187, s. 115.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 115.

¹⁹¹ *Slovník současné češtiny*, Brno 2011, s. 367.

¹⁹² D. Moldanová, o. c. v pozn. 187, s. 128.

¹⁹³ V. Mates, o. c. v pozn. 188, s. 184.

- Opatrný* – přídavné jméno *opatrný* původně = starostlivý, později bedlivý; někdejší titul městských radních¹⁹⁴;
- Pechan* – z OJ Petr, stč. podoba *Pech*; jméno apoštola, který se stal zástupcem Kristovým na zemi; z řec. *petros* = skála¹⁹⁵; možná je také spojitost s něm. výrazem *Pech* = smůla; sběrač smůly (ze stromů), obchodník s ní, anebo nešťastník¹⁹⁶;
- Peksa* – odvoz. z OJ *Petr* (viz předchozí heslo *Pechan*); nebo z něm. nář. apelativa *Pek*, *Beck* = pekař¹⁹⁷;
- Pojar* – počestěná podoba nář. jména *Pojer* za Bayer = Bavor; snad též zkomolené něm. apelativum *Bauer* = sedlák¹⁹⁸;
- Poláček* – zdrob. *Polák*; kdo přišel z Polska, je polské národnosti; stč. apelativum *polan* = kdo obdělává pole; venkovan; polská mince, z MJ *Pole*¹⁹⁹;
- Rada* – z OJ *Radbor*, *Radobyl*, *Radomysl*, *Radoslav*, *Ctirad*, *Domarad* apod.; od sl. *radit*²⁰⁰; člen nějaké rady (městské, královské aj.); ten, kdo měl titul rada; přezdívká člověku, který každému radil,

¹⁹⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 130.

¹⁹⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 138.

¹⁹⁶ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 193.

¹⁹⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 195, s. 137.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 144.

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 145.

²⁰⁰ Tamtéž, s. 152.

nebo naopak tomu, kdo měl váhavou povahu, kdo často žádal někoho o radu²⁰¹;

- Slíva* – z apelativa slíva = druh ovoce; na Moravě za švestka; přenes. hlupec, mluvka²⁰²;
- Soška* – zdrob. příjm. Socha, stč. apelativum *socha* = tyč, dřevěný sloupek; kleč pluhu; *soška* = kůl ke stromu; druh mandele; tyč, na kterou se staví síť na lapání ptáků²⁰³;
- Šlechta* – stč. apelativum *šlechta* = šlechtic; z přídavného jména šlechetný²⁰⁴;
- Šperka* – z apelativa šperk = klenot; na Polensku šterk; něm. nář. apel. *Sperk* = vrabec²⁰⁵;
- Špička* – zdrob. apelativum *špic(e)* = špička; nář. = pták linduška lesní²⁰⁶;
- Štěpán* – OJ z řec. *Stefanos* = ověnčený, vítěz; u Olomouce a Litovle apelativum *štěpán* = křížala²⁰⁷;

---

²⁰¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 247.

²⁰² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 170.

²⁰³ Tamtéž, s. 172.

²⁰⁴ Tamtéž, s. 185.

²⁰⁵ Tamtéž, s. 188.

²⁰⁶ Tamtéž, s. 188.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 190.

- Touš* – apelativum *touš* = dvě oka na kostce; ze jména *Tauš* (změna *au > ou*), to ze střhn. A *túsch* = žert, klam, výměna; někdy z OJ Matouš (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží)²⁰⁸;
- Trojan* – z prastarého slovanského OJ *Trojan*; apelativum *trojan* = trojče; též = mlýn se třemi stroji; podle domovního znamení (U trojky, U trojky zlaté apod.)²⁰⁹; ten, kdo pocházel z vesnice podobného názvu; ten, kdo se narodil na *svátek sv. Trojice* (v cyrilometodějském kalendáři 2. června)²¹⁰;
- Turek* – z národního jména; podle domovního znamení; též označení účastníka tureckých válek;²¹¹ ten, kdo měl nějaký vztah k Turkovi (obchodoval s ním, pracoval u něj aj.); ten, kdo pěstoval dýně turky; ten, kdo sedával se zkříženýma nohama; ten, kdo měl doma nějaký předmět upomínající na Turky; člověk, který se přestěhoval z nějaké vsi s „tureckým“ názvem²¹²;
- Valečka* – apelativum *valečka* = místnost, v níž se přehazuje a suší slad; také od jmen *Valeček*, *Váleček* – zdrob. A *válec*, *válek*; podle tvaru těla, podle náradí apod.²¹³; od příjmení *Valenta*, to z lat. OJ *Valentinus* (z lat. přídavného jména *valens* = silný, statný, zdravý ve smyslu fyzickém, přenes. mocný, vlivný, vynikající)²¹⁴;

²⁰⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 199, s. 195, s. 115.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 200.

²¹⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 311.

²¹¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 208, s. 201.

²¹² V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 267.

²¹³ D. Moldanová, o. c. v pozn. 208, s. 204.

²¹⁴ V. Mates, o. c. v pozn. 212, s. 273.

Vlasák – z označení vlasatého, chlupatého člověka, nebo naopak plešatého; nákupčí vlasů (pro výrobu paruk)²¹⁵;

Volf – počestěné něm. *Wolf* = vlk; přímé pojmenování podle vlastností tělesných a duševních; mohlo vzniknout zkrácením složených něm. OJ *Wolfhart*, *Wolfram*, *Wolfgang* aj.²¹⁶

Příjmení cizího původu

Vasilache – (vyslovuje se tak, jak se píše) jeho nositelka má toto příjmení po svém manželovi německé národnosti, v ČR je jedinou nositelkou tohoto příjmení.²¹⁷

Příjmení neprůhledná

Gaško – v České republice žije 29 nositelů tohoto jména a 38 nositelek přechýlené podoby²¹⁸; možná dem. jako *Hašek* z *Hach* < *Havel*;

Hlom – v ČR 25 nositelů a 24 nositelek přechýlené podoby²¹⁹;

Niemetz – v ČR 7 nositelů (všichni v okrese Klatovy) a 6 nositelek přechýlené podoby (jedna z nich v Praze, ostatní taktéž Klatovy)²²⁰; možná jde o jméno *Němec* psané starým pravopisem;

---

²¹⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 211.

²¹⁶ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 289.

²¹⁷ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

²¹⁸ Tamtéž.

²¹⁹ Tamtéž.

²²⁰ Tamtéž.

Zahut

– v ČR 8 nositelů (všichni v Plzeňském kraji) a 15 nositelek přechýlené podoby (pozor: může být i od příjmení *Zahuta*).²²¹

Statistika četnosti příjmení

Příjmení	Počet nositelů (nositelek)	Počet čp.
1. Matějka (Matějková)	30	8
2. Bauer (Bauerová)	15	3
Peksa (Peksová)	15	3
3. Kovanda (Kovandová)	12	3
4. Bošek (Bošková)	10	2
Frána (Fránová)	10	3
Michal (Michalová)	10	3
5. Haváček (Haváčková)	9	2
Holý (Holá)	9	2

²²¹ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

2 Třídění a výklad příjmení v obci Domažličky

2.1 Příjmení z rodných jmen, tj. vlastních jmen křestních

- Bárta* – z aramejského OJ Bartoloměj = Tolmajův syn, oráč; 1570
*Bartoloměj jinak Bárta*²²²;
- jméno s příponou *-a* z prvního kmene složených jmen nebo ze začátků delších jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Lacko* – z OJ Ladislav, zjednodušené podoby OJ Vladislav = slavná vláda²²³; demin. z *Laco*, příponou *-ko*; stč. je *Lacek*;
- příjmení ze jmen křestních a starých osobních;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Touš* – z OJ Matouš (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží)²²⁴;
- příjmení ze jmen křestních a starých osobních;
- antroponymum desubstantivní;
- Valeš* – z OJ Valentin, lat. OJ Valentinus utvořeno z lat. přídavného jména *valens* s významy silný, statný, zdravý ve smyslu fyzickém, přeneseně mocný, vlivný, vynikající²²⁵;
- domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-š*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

---

²²² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 29.

²²³ Tamtéž, s. 102.

²²⁴ Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

²²⁵ Tamtéž, s. 274.

2.2 Příjmení z apelativ označující nositele nějaké vlastnosti

2.2.1 z adjektiv

- Krátký* – z přídavného jména krátký, označení člověka malého, nebo naopak vysokého²²⁶;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- antroponymum deadjektivní;

2.2.2 derivace ze substantiv

- Nováček* – zdrob. z *Novák* drobné postavy; apelativum nováček = začátečník, novotář – s příhanou²²⁷ (další viz heslo *Novák*);
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

2.3 Příjmení ze sloves

- Motlík* – z přič. sl. motat²²⁸;
- derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

- Rozsypal* – z přič. sl. rozsypat²²⁹;
- derivace; sufixace; antroponymum deverbální.

---

²²⁶ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 137.

²²⁷ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 128.

²²⁸ Tamtéž, s. 121.

²²⁹ Tamtéž, s. 159.

2.4 Příjmení německého původu

2.4.1 z apelativ

Kraus – z něm. přídavného jména *kraus* = kadeřavý, kudrnatý, kučeravý (totéž co český Kučera či Kudrna)²³⁰;

– německá příjmení Čechů;

Krûs – ze střhn. *grûs* = veliký, nebo ze střhn. *krûs* = kudrnatý, kučeravý (viz heslo *Kraus*), nebo ze střhn. *gruoz* = pozdravení, přátelské oslovení, ale též nepřátelské střetnutí, útok, zneklidňování, obžaloba²³¹;

– německá příjmení u Čechů – příjmení z pojmenování různých činností; příjmení z adjektiv označujících tělesný vzhled, označujících nápadnost vzhledu;

– v České republice žije 31 nositelů tohoto příjmení a 30 nositelek přechýlené podoby.²³²

2.5 Příjmení z abstrakt

Svoboda – svoboda = svobodná selská živnost; nevázanost; útočiště, výsada²³³;

– antroponymum desubstantivní.

Příjmení s více možnostmi výkladu

Motlík – z příč. sl. motat; od *Mot(t)l* = něm. nář. podoba příjmení *Mátl*, to z OJ *Matouš* (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží)²³⁴;

---

²³⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 139.

²³¹ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 328, s. 338–339.

²³² *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

²³³ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 178.

²³⁴ Tamtéž, s. 121, s. 114.

Nováček – zdrob. = *Novák* drobné postavy; apelativum nováček = začátečník, novotář – s příhanou²³⁵ (další viz heslo *Novák*);

Touš – apelativum *touš* = dvě oka na kostce; ze jména *Tauš* (změna *au > ou*), to ze střhn. *A tûsch* = žert, klam, výměna; někdy z OJ *Matouš* (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží).²³⁶

Příjmení neprůhledná

Cerina – v České republice žije 12 nositelů tohoto příjmení a 10 nositelek přechýlené podoby²³⁷;

Partingl – v ČR je 10 nositelů tohoto příjmení a 12 nositelek přechýlené podoby.²³⁸

---

²³⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 128.

²³⁶ Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

²³⁷ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

²³⁸ Tamtéž.

3 Třídění a výklad příjmení v obci Kroměždice

3.1 Příjmení z rodných jmen, tj. vlastních jmen křestních

- Balý* – snad od příjmení *Bal*, to ze starozák. OJ babylónského původu Baltazar = bůh chraň králův život²³⁹;
- příjmení ze jmen křestních a starých osobních;
- antroponymum desubstantivní;
- Bohůnek* – z OJ *Bohuslav*²⁴⁰; z první části jména;
- zdobněliny z osobních a křestních jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Kilián* – OJ keltského původu = mnich, malý bojovník²⁴¹;
- příjmení z neobměněných jmen osobních a křestních;
- antroponymum desubstantivní;
- Kuba* – zkr. OJ *Jakub* z hebr. *Jahaqóbh* = druhorozený²⁴²;
- příjmení ze jmen křestních a starých osobních – ze druhé části jména s příponou *-a*;
- antroponymum desubstantivní;
- Mareš* – z OJ *Marek*, to z lat. OJ *Marcus* = bojovník, zasvěcený bohu Martovi, též z OJ *Martin* (utvořeno ze jména římského boha války

---

²³⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 28, 29.

²⁴⁰ Tamtéž, s. 32.

²⁴¹ Tamtéž, s. 83.

²⁴² Tamtéž, s. 98.

Marta); 1379–82 *in domo Martini Sedlak*, > *Marsso dictus Sedlak*²⁴³;

- domácí tvar s konsonantickou příponou obsahující -š;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Vondřička

– odvoz. z OJ *Ondřej* s protetickým V-; jméno apoštola, z řec. *Andreas* = statný, odvážný, mužný; 1826: *Jan Ondřiczka, Černětice*²⁴⁴;

- zdvojnásobení z osobních a křestních jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Vích

– z OJ začínajících Vi- (*Viktor, Vincenc, Vitislav* apod.)²⁴⁵;

- zkratky ze začátků jmen osobních;
- antroponymum desubstantivní.

3.2 Příjmení z názvů zaměstnání, funkcí, postavení

Baštář

– od apelativa *baštýř* = rybníčný hajný, hlídač rybích sádek; obyvatel bašty v hradbách²⁴⁶;

- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Vozka

– z apelativa *vozka* = kočí, vozataj²⁴⁷;

---

²⁴³ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 113.

²⁴⁴ Tamtéž, s. 214, s. 130.

²⁴⁵ Tamtéž, s. 209.

²⁴⁶ Tamtéž, s. 30.

- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- antroponymum desubstantivní.

3.3 Příjmení vyjadřující odkud nositel přišel, kde bydlí

- Šulan*
- pravděpodobně z MJ *Šula, Šulany* (SR);
  - příjmení z obyvatelských názvů utvořené příponou *-an*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
  - v České republice je 59 nositelů tohoto příjmení a 68 nositelek přechýlené podoby tohoto jména²⁴⁸;

- Vejvančický*
- z MJ *Ivančice*²⁴⁹, nebo *Vejvanovice*;
  - příjmení z místních a pomístních jmen;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

3.4 Příjmení z názvů zvířat a ptáků

- Brabec*
- apelativum *brabec* (z obecné češtiny) za *vrabec*²⁵⁰; člověk s rozčepýřenými vlasy, neupravený, nepořádný, nepatrné postavy; člověk, který měl za úkol plašit vrabce; podle domovního znamení nebo podle množství vrabců hnízdících v podstřeší domu²⁵¹;
  - příjmení z názvů živočichů; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z názvů jmen domů a podle domovních znaků;

²⁴⁷ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 215.

²⁴⁸ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

²⁴⁹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 247, s. 207.

²⁵⁰ Tamtéž, s. 33.

²⁵¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 30.

– antroponymum desubstantivní;

Raus

– *rous* = prodloužená srst nad kopyty, delší peří na nohou ptáků; srov. holub rousňák; expr. rozčuchané vlasy; také možná staré něm. nár. (= Rus), nebo čes. *Rous* psáno starým pravopisem (*au* = *ou*);

– příjmení z názvů částí živočichů;

– antroponymum desubstantivní.

3.5 Příjmení z názvů rostlin

Ružička

– z názvu květiny, zdrob. apelativum *růže* (samohláska *ů* ztratila svou délku), podle příměru: *chlapík jako růže*; podle domovního znamení²⁵²; ten, kdo pěstoval růže, kdo se nápadně červenal; podle stejnojmenné kožní nemoci²⁵³;

– příjmení z názvů květin; příjmení z názvů jmen domů a podle domovního znaku; příjmení podle názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

3.6 Příjmení ze sloves

Procházka

– apelativum *procházka* = přenes. řezník (poněvadž procházel vesnicemi za nákupem dobytka); též vandrovní tovaryš; zahaleč²⁵⁴; někde se tak říkalo tomu, kdo utekl z panství, nebo člověku, který se jen toulal²⁵⁵;

---

²⁵² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 160.

²⁵³ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 211.

²⁵⁴ D. Moldanová, o. c. v pozn. 252, s. 148.

²⁵⁵ V. Mates, o. c. v pozn. 253, s. 202.

- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum deverbální.

3.7 Příjmení z názvů rozmanitých věcí, náradí, nástrojů, plodů, šatstva aj.

Kanta

- z maď. apelativa *kanta* = ohlávka, uzda, otež, udidlo; přeneseně domluva; podložka sudu²⁵⁶;
- příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- antroponymum desubstantivní;

Kroupa

- z apelativa = mlýnský výrobek, snad přezdívka mlynáři, krupaři apod.²⁵⁷;
- příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- antroponymum desubstantivní;

Melka

- apelativum *melka* = meziprodukt při mlynářském zpracování zrna; též sousto²⁵⁸;
- příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- antroponymum desubstantivní;

Kříž

- apelativum, symbol křesťanství²⁵⁹; ten, kdo se přestěhoval ze vsi s křížem v jejím názvu, kdo bydlel poblíž nějakého kříže, kdo

²⁵⁶ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 81.

²⁵⁷ Tamtéž, s. 96.

²⁵⁸ Tamtéž, s. 116.

²⁵⁹ Tamtéž, s. 95.

často opakoval slovo kříž, kdo se často křížoval, kdo pravidelně nosil kříž v čele procesí, podle domovního znamení²⁶⁰;

– příjmení z náboženských představ a věcí;

– antroponymum desubstantivní;

Skala

– z apelativa skála (samohláska *á* ztratila svou délku); bližší určení bydliště; podle vlastností tělesných (*velký jako skála, mohl by skály lámat*) i duševních (*člověk tvrdý jako skála, má srdce jako skálu*)²⁶¹;

– neživá příroda v příjmeních; příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;

– antroponymum desubstantivní.

3.8 Příjmení německého původu

3.8.1 z osobních jmen

Krýsl

– z OJ *Chrysostom*, nebo ze střhn. *kirse, kerse, kriese* = třešeň²⁶²;

– německá příjmení u Čechů, příjmení ze začátků jmen, příjmení z názvů ovocných stromů;

Rath

– od jména *Ráth* = zkomolené OJ *Ratibor* nebo z něm. OJ *Ratbot* (*rât* = rada, rádce; *bote* = posel); někdy za něm. přídavné jméno *rot*²⁶³ = červený – barva pleti, vlasů aj.; člen městské rady²⁶⁴;

---

²⁶⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 143.

²⁶¹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 258.

²⁶² J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 185, s. 310.

²⁶³ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 153.

²⁶⁴ J. Beneš, o. c. v pozn. 262, s. 282, s. 340.

– příjmení ze jmen křestních a starých osobních; německá příjmení u Čechů – příjmení z názvů dalších obecních funkcionářů, příjmení z adjektiv označujících vlastnosti a barvu pleti, event. vlasů aj.;

3.8.2 z apelativ

Brandt – z něm. apelativa *Brand* = vypálené místo; žďár²⁶⁵; z konce OJ *Hildebrand*²⁶⁶; z MJ *Brand*, *Brandt*, *Brandstatt* apod.²⁶⁷;

– německá příjmení u Čechů – z obecných názvů míst, příjmení z konců osobních jmen, příjmení z místních jmen, příjmení; z pojmenování pasek a jiných lesních pozemků;

Hais – ze střhn. přídavného jména *heis* = drsný, špatný a *heiß* = horký²⁶⁸;

– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; německá příjmení u Čechů.

3.9 Příjmení z abstrakt

Svoboda – svoboda = svobodná selská živnost; nevázanost; útočiště, výsada; z MJ²⁶⁹; též = udata, hrdina²⁷⁰;

– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;

– antroponymum desubstantivní.

---

²⁶⁵ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 92., s. 232.

²⁶⁶ Tamtéž, s. 170.

²⁶⁷ Tamtéž, s. 209, s. 220.

²⁶⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 58.

²⁶⁹ Tamtéž, s. 178.

²⁷⁰ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 239.

Příjmení s více možnostmi výkladu

- Vích* – z OJ začínajících *Vi-* (*Viktor, Vincenc, Vitislav* apod.); nebo z apelativa = věchet²⁷¹;
- v České republice je 30 nositelů tohoto jména.²⁷²

Příjmení neprůhledná

- Trylč* – v České republice je 68 nositelů a 73 nositelek přechýlené podoby tohoto jména.²⁷³

Statistika četnosti příjmení

	Příjmení	Počet nositelů (nositelek)	Počet čp.
1.	Kuba (Kubová)	7	1
2.	Raus (Rausová)	6	2
	Vejvančický (Vejvančická)	6	1

²⁷¹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 209.

²⁷² *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

²⁷³ Tamtéž.

4 Třídění a výklad příjmení v obci Pečetín

4.1 Příjmení z rodných jmen, tj. vlastních jmen křestních

Jankulár – z OJ *Jan*, to z lat. OJ *Johannes* a to z hebr. OJ *Jochánán* = bůh je mocný²⁷⁴, utvořeno příponami *-ul* a *-ár*;

– domácký tvar s konsonantickými příponami;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Kasper – z *Kaspar*, něm. podoby OJ *Kašpar* (orientální OJ = strážce pokladů)²⁷⁵;

– příjmení ze jmen křestních a starých osobních;

– antroponymum desubstantivní;

Touš – z OJ *Matouš* (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží); ze jména *Tauš* (změna *au* > *ou*), to ze střhn. A *tûsch* = žert, klam, výměna²⁷⁶;

– příjmení ze jmen křestních a starých osobních;

– antroponymum desubstantivní.

4.2 Příjmení z apelativ označující nositele nějaké vlastnosti

4.2.1 z adjektiv

Krátký – z přídavného jména *krátký*, označení člověka malého, nebo naopak vysokého²⁷⁷;

– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;

---

²⁷⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 75.

²⁷⁵ Tamtéž, s. 82.

²⁷⁶ Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

²⁷⁷ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 137.

– antroponymum deadjektivní;

4.2.2 derivace z adjektiv

- Novák*
- nový usedlík, nový soused, všeobecně nový člověk kdekoli v kolektivu; člověk obrácený na novou víru²⁷⁸;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní.

4.3 Příjmení z názvů zaměstnání, funkcí, postavení

- Kadlec*
- z *tkadlec*, zjednodušená výslovnost²⁷⁹; stč. *tkáti se* = toulat se → potulný člověk, tulák, zahaleč²⁸⁰; přípona *-ec*;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - derivace; sufixace; antroponymum deverbální;
- Kováč*
- stč. a slc. apelativum *kováč* = kovář²⁸¹; přípona *-č*;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - derivace; sufixace; antroponymum deverbální;
- Maršálek*
- původně apelativum *maršálek* = podkoní (ze střhn. *mare* = kůň, *schalk* = čeledín), dozorce nad koňmi; pak vojenská hodnost; u nás celní zřízenec²⁸²;

---

²⁷⁸ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 184.

²⁷⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 79.

²⁸⁰ V. Mates, o. c. v pozn. 278, s. 112.

²⁸¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 279, s. 93.

- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

4.4 Příjmení vyjadřující odkud nositel přišel, kde bydlí

Kopec

- ten, kdo bydlel na kopci, pocházel z kopce, ale i ten, kdo vlastnil např. pole v místech zvaných *Na kopci*, *Pod kopcem* apod.²⁸³;
- příjmení z místních a pomístních jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Plánička

- z MJ *Plánice*²⁸⁴;
- příjmení z místních a pomístních jmen;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Porubčan

- z MJ *Poruba* (několikrát na Moravě a ve Slezsku); apelativum *poruba* = paseka²⁸⁵;
- příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z obyvatelských názvů;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- v České republice je 26 nositelů tohoto příjmení a 36 nositelek přechýlené podoby²⁸⁶

---

²⁸² D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 113.

²⁸³ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 125.

²⁸⁴ Tamtéž, s. 142.

²⁸⁵ Tamtéž, s. 146.

²⁸⁶ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

- Táborský*
- z označení příslušnosti k náboženské straně za husitských válek; později z MJ *Tábor*²⁸⁷;
  - příjmení z místních a pomístních jmen;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

4.5 Příjmení z názvů zvířat a ptáků

- Bejček*
- zdrob. apelativum *bejk/ býk*²⁸⁸; se změnou *y>ej*;
  - příjmení z názvů živočichů;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

- Kohout*
- z *apelativa kohout*; člověk tak mohl být nazván podle názvu domu, erbovního znamení, podle korouhvičky na svém domě, podle toho, že vyráběl různé kohoutky (např. k pípě), podle tělesných znaků (vlasy vyčesané nahoru, hlas), muž provázený pověstí sexuálně výkonného, označení člověka popudlivého, svárlivého, stále bojovně naladěného²⁸⁹;
  - příjmení z názvů jmen domů a podle domovních znaků; příjmení z názvů živočichů; příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úradů apod.; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - antroponymum desubstantivní;

- Lejsek*
- z názvu ptáka; někdy z přídavného jména *lysý*; změna *y>ej*, 1479²⁹⁰;

---

²⁸⁷ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 194.

²⁸⁸ Tamtéž, s. 30.

²⁸⁹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 120.

²⁹⁰ D. Moldanová, o. c. v pozn. 287, s. 104.

- příjmení z názvů živočichů; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní.

4.6 Příjmení z názvů rozmanitých věcí, náradí, nástrojů, plodů, šatstva aj.

- Korčík*
- snad dem. z apelativa *korčák* = pohyblivé dno násypky obilí ve mlýně; apelativum *korec* = nádoba; dutá a plošná míra²⁹¹;
  - příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí; příjmení ze sloves;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní, nebo deverbální;

- Rubáš*
- z apelativa *rubáš* = původně dlouhý ženský spodní šat bez rukávů, košile; 1406²⁹²;
  - příjmení podle názvů šatstva;
  - antroponymum desubstantivní.

4.7 Příjmení německého původu

4.7.1 z apelativ

- Gschwendtner*
- střhn. *swende* = vyklučenína, přeměna lesa v pole; též z MJ *Gschwend*, *Gschwendet*²⁹³; s nár. podobou předpony *ge->g-*;
  - německá příjmení u Čechů – příjmení z pojmenování pasek a jiných lesních pozemků;

²⁹¹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 90–91.

²⁹² Tamtéž, s. 159.

²⁹³ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 232.

– v České republice žije 9 nositelů tohoto jména a 8 nositelek přechýlené podoby²⁹⁴;

Hojer – z něm. nář. apelativa *Häuer* = horník²⁹⁵;
– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;

Treu – z něm. *treu* = věrný; též z MJ *Treuen*²⁹⁶;
– německá příjmení u Čechů.

4.8 Příjmení z abstrakt

Fant – apelativum *fant* = zástava; nebo vrtkavý, marnivý mladík²⁹⁷;
– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z podstatných jmen abstraktních, hromadných apod.;
– antroponymum desubstantivní.

Příjmení s více možnostmi výkladu

Hojer – z něm. nář. A *Häuer* = horník; někdy ze stč. OJ *Ojír*: 1268 *Hoierus*, 1269 *Hogerius*²⁹⁸;

Kohout – z apelativa *kohout*; člověk tak mohl být nazván podle názvu domu, erbovního znamení, podle korouhvičky na svém domě, podle toho, že vyráběl různé kohoutky (např. k pípě), podle

²⁹⁴ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

²⁹⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 65.

²⁹⁶ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 264.

²⁹⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 295, s. 48.

²⁹⁸ Tamtéž, s. 65.

tělesných znaků (vlasy vyčesané nahoru, hlas), muž provázený pověstí sexuálně výkonného, označení člověka popudlivého, svárlivého, stále bojovně naladěného²⁹⁹;

Korčík – snad z apelativa *korčák* = pohyblivé dno násypky obilí ve mlýně; z MJ *Korce*; odvoz. ze sl. *korčit se* = hašteřit se; A *korec* = nádoba; dutá a plošná míra³⁰⁰;

Novák – nový usedlík, nový soused, všeobecně nový člověk kdekoli v kolektivu; člověk obrácený na novou víru; švec, který šil výhradně jen nové boty, odmítal spravovat staré, též = zlepšovatel, novátor; také = pokrokový člověk³⁰¹;

Plánička – z MJ Plánice; též apelativum *plánička* = planá hrušeň³⁰²;

Touš – někdy z OJ *Matouš* (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží); apelativum *touš* = dvě oka na kostce; ze jména *Tauš* (změna *au* > *ou*), to ze stříhn. A *túsch* = žert, klam, výměna.³⁰³

---

²⁹⁹ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 120.

³⁰⁰ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 90–91.

³⁰¹ V. Mates, o. c. v pozn. 299, s. 184.

³⁰² D. Moldanová, o. c. v pozn. 300, s. 142.

³⁰³ Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

Statistika četnosti příjmení

	Příjmení	Počet nositelů (nositelek)	Počet čp.
1.	Novák (Nováková)	9	3
2.	Touš (Toušová)	7	3
3.	Kasper (Kasperová)	6	2
4.	Plánička (Pláničková)	5	1

5 Třídění a výklad příjmení v obci Slavošovice

5.1 Příjmení z rodných jmen, tj. vlastních jmen křesťanských

Mensa – snad zkratka z lat. OJ *Clemens* (čes. *Klement*) = vlídný, laskavý, milostivý³⁰⁴ nebo z něm. OJ *Menz*; toto z OJ *Hermann*, *Mangold*, *Clemens* apod.³⁰⁵;

– jména s formantem *-a*;

– derivace; antroponymum desubstantivní;

Michalčík – z OJ *Michal*, respektive starší varianty *Michael* – tj. podle křesťanské věrouky jeden ze tří nejvyšších andělů, tzv. archandělů (dalšími dvěma jsou *Gabriel* a *Rafael*); pochází z hebr. *Mikhaél* = Kdo (je) jako bůh?³⁰⁶;

– domácký tvar z *Michalec* + deminutivní *-ík*;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Mikyna – z domácké podoby OJ *Mikuláš* > *Mika*; z řec. *Nikolaos* = vítězný mezi lidem)³⁰⁷;

– příjmení je utvořeno sufixem *-ina*; psáno též *Mikina*;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

– v České republice žije 85 nositelů tohoto jména a 100 nositelek přechýlené podoby³⁰⁸;

---

³⁰⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 84.

³⁰⁵ Tamtéž, s. 116.

³⁰⁶ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 169.

³⁰⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 304, s. 118.

³⁰⁸ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

- Míšek* – z domácké podoby *Míša*, to z OJ *Michal* (viz heslo *Michalčík*), nebo OJ *Mikuláš* (viz předchozí heslo *Mikyna*)³⁰⁹;
- ze zkráceného křestního jména příponou *-ek*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Ondrejka* – z OJ *Ondřej*, řec. *Andreas* = mužný, statný, odvážný³¹⁰;
- domácká podoba s konsonantickou příponou obsahující *-k*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Touš* – z OJ *Matouš* (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží); ze jména *Tauš* (změna *au > ou*), to ze střhn. A *tûsch* = žert, klam, výměna³¹¹;
- příjmení ze jmen křestních a starých osobních;
- antroponymum desubstantivní;
- Vojta* – odvoz. z OJ *Vojtěch* = útěcha vojska³¹²;
- krácením jména s formantem *-a*;
- derivace; antroponymum desubstantivní.

5.2 Příjmení z apelativ označující nositele nějaké vlastnosti

5.2.1 z adjektiv

- Šilhavý* – ze sl. *šilhat*; 1417³¹³; příponou *-avý*;

³⁰⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 119.

³¹⁰ Tamtéž, s. 130.

³¹¹ Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

³¹² Tamtéž, s. 212.

³¹³ Tamtéž, s. 183.

- příjmení ze slovesného adjektiva;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní.

5.2.2 derivace z adjektiv

- Kučera*
- apelativum *kučera* = kadeř, kštice; 1382³¹⁴; člověk kučeravý, kudrnatý, kadeřavý, ale ironicky také holohlavý³¹⁵;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - antroponymum desubstantivní, nebo deadjektivní;

- Zelenka*
- označení bledého člověka; 1406 *Andree dicto Zelenka*³¹⁶; dítě „zelené krve“ = nemanželské dítě; z MJ se zelenou barvou v názvu (např. Zelená Lhota); zelená barva označuje člověka mladého, nezkušeného³¹⁷;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z místních a pomístních jmen;
  - derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní.

5.3 Příjmení z názvů zaměstnání, funkcí, postavení

- Panoš*
- mladý šlechtic přidělený k osobní službě svému pánu, později šlechtic nižšího stupně³¹⁸;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

³¹⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 98.

³¹⁵ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 147.

³¹⁶ D. Moldanová, o. c. v pozn. 314, s. 222.

³¹⁷ V. Mates, o. c. v pozn. 315, s. 296.

³¹⁸ D. Moldanová, o. c. v pozn. 314, s. 134.

- Sanytrník*
- od příjmení *Sanitrník*: z apelativa *sanitr/salnitř* = ledek, potřebný k výrobě střelného prachu; výrobce sanitru;³¹⁹ počestěním se začala v psané podobě objevovat hláska *y*;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
  - v České republice žijí pouze dva nositelé tohoto příjmení a tři nositelky přechýlené podoby (všichni v okrese Klatovy)³²⁰;
- Ševčík*
- deminutivum z příjmení a *A Švec*; též = špatný švec³²¹;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod., zdobnělina;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Šindelář*
- od apelativa *šindel* = dřevěná krytina; přezdívka hubenému³²²;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- Tesarczyk*
- odvoz. z *Tesař*³²³; psáno cizím (polským) pravopisem;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; zdobnělina; přípona *-ik* > *-ik*;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

³¹⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 164.

³²⁰ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

³²¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 319, s. 182.

³²² Tamtéž, s. 183.

³²³ Tamtéž, s. 196.

– v ČR žije 35 nositelů tohoto příjmení a stejný počet nositelek přechýlené podoby³²⁴;

Vozka – z apelativa *vozka* = kočí, vozataj³²⁵;
– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

5.4 Příjmení ze sloves

Procházka – apelativum *procházka* = přenes. řezník (poněvadž procházel vesnicemi za nákupem dobytka); též vandrovní tovaryš; zahaleč³²⁶; někde se tak říkalo tomu, kdo utekl z panství, nebo člověku, který se jen toulal³²⁷;
– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
– derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

Strouhal – příč. sl. *strouhat* = též řezat pořizem (např. šindele), hoblovat; dřít něco³²⁸;
– derivace; sufixace; antroponymum deverbální.

5.5 Příjmení z názvů rozmanitých věcí, nářadí, nástrojů, plodů, šatstva aj.

Drnka – zdrob. apelativum *drn* = trávník; jeho kus vyrytý s kořeny³²⁹;

---

³²⁴ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

³²⁵ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 215.

³²⁶ Tamtéž, s. 148.

³²⁷ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 202.

³²⁸ D. Moldanová, o. c. v pozn. 325, s. 176.

- příjmení z názvů květin, stromů a ostatních rostlin, jejich částí a plodů; příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Hrudička

- od příjmení *Hrouda*, to z A; snad přezdívka podle podoby; podle pozemku³³⁰;
- příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z místních a pomístních jmen; deminutivum;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Kříž

- apelativum, symbol křesťanství³³¹; ten, kdo se přestěhoval ze vsi s křížem v jejím názvu, kdo bydlel poblíž nějakého kříže, kdo často opakoval slovo kříž, kdo se často křížoval, kdo pravidelně nosil kříž v čele procesí, podle domovního znamení³³²;
- příjmení z místních a pomístních jmen; příjmení z názvů jmen domů a podle domovních znaků; příjmení z náboženských představ a věcí;
- antroponymum desubstantivní;

Mazanec

- z apelativa = druh velikonočního pečiva kulatého tvaru³³³;
- příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.; příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z názvů jídel, nápojů apod.;
- derivace; sufixace; antroponymum deadjektivní;

³²⁹ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 44.

³³⁰ Tamtéž, s. 69.

³³¹ Tamtéž, s. 95.

³³² V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 143.

³³³ D. Moldanová, o. c. v pozn. 329, s. 115.

Potužník – z apelativa *potužník* = železný kolík spojující plužní kolečka s pluhem; ze sl. *potužit* = posílit, přitáhnout; 1524³³⁴;
– příjmení z názvů nástrojů, strojů apod.; příjmení ze sloves;
– derivace; sufixace; antroponymum deverbální;

Šindelář – od apelativa *šindel* = dřevěná krytina; přezdívka hubenému³³⁵;
– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí;
– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Valeček – zdrob. apelativum *válec, válek*; podle tvaru těla, podle nářadí apod.³³⁶;
– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z názvů nejrozmanitějších věcí; zdrobnělina;
– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

5.6 Příjmení německého původu

5.6.1 ze jmen národních a kmenových

Tejček – od příjmení *Tejč*, to z nář. něm. přídavného jména *tiutsch* = německý (za *Deutsch* = Němec); počestěná zdrobnělina³³⁷;

5.6.2 z apelativ

Faist – z něm. přídavného jména *feist* = tučný, tlustý³³⁸;

---

³³⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 147.

³³⁵ Tamtéž, s. 183.

³³⁶ Tamtéž, s. 204.

³³⁷ Tamtéž, s. 196.

– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;

Hofman

– z něm. A *Hoffmann* = sedlák ze dvora, ve Slezsku = správce dvora; též překlad českého příjmení *Dvořák*³³⁹;

– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;

Krondl

– z něm. apelativa *Krone* = koruna, nejčastěji podle domovního znamení³⁴⁰;

– obsahuje vsuvné *-d-* a něm. deminutivní příponu *-l*;

– příjmení z názvů jmen domů a podle domovních znaků; německá příjmení u Čechů – příjmení z názvů šperků;

Kurc

– z něm. přídavného jména *kurz* = krátký³⁴¹;

– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;

Reifner

– ze střhn. *reifen* = kroutit, *reif* = provaz apod. → provazník³⁴²;

– německá příjmení u Čechů – příjmení z názvů pracovníků v textilní výrobě;

Šlof

– od střhn. *slaf* = malátný, mdlý³⁴³;

---

³³⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 48–49.

³³⁹ Tamtéž, s. 65.

³⁴⁰ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 324.

³⁴¹ D. Moldanová, o. c. v pozn. 338, s. 100.

³⁴² J. Beneš, o. c. v pozn. 340, s. 268.

– německá příjmení u Čechů – příjmení z adjektiv označujících povahové rysy;

Šnejdar – počest. příjmení *Schneider* z něm. apelativa = krejčí³⁴⁴;
– německá příjmení u Čechů – příjmení z názvů pracovníků v textilní výrobě, výrobcí oděvů a jiných předmětů z tkanin;

Štumpf – střhn. přídavné jméno *stumpf* = zmrzačený, slabomyslný, zlý; přenes. pařez; pahýl; přezdívka malému, podsaditému člověku³⁴⁵;
– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z názvů květin, stromů a ostatních rostlin, jejich částí a plodů;

Terš – střhn. přídavné jméno *ters* = smělý, drzý³⁴⁶;
– příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů; příjmení z podstatných jmen abstraktních, hromadných apod.;

Turner – z přejatého apelativa *turner* = věžný³⁴⁷;
– příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úradů apod.

5.7 Příjmení z abstrakt

Galandák – *galanda* = zálety, námluvy³⁴⁸;

---

³⁴³ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 342.

³⁴⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 186.

³⁴⁵ Tamtéž, s. 191.

³⁴⁶ Tamtéž, s. 196.

³⁴⁷ Tamtéž, s. 201.

- utvořeno přidáním přípony *-ák*;
- derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;
- v ČR žije 27 nositelů tohoto příjmení a 19 nositelek jeho přechýlené podoby.³⁴⁹

5.8 Příjmení z národních a kmenových jmen

- Polák* – kdo přišel z Polska, je polské národnosti; 1381 *Jacobus Polak*, 1399 *Jacobum Polonum*³⁵⁰;
- příjmení z národních a kmenových jmen;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

Příjmení s více možnostmi výkladu

- Galandák* – *galanda* = zálety, námluvy; snad též z maď. podoby lat. OJ *Gallus*, čes. Havel; na Rožnovsku též apelativum *gala* = název rostliny d'áblík bahenní³⁵¹;
- Mazanec* – z apelativa = druh velikonočního pečiva kulatého tvaru; ze sl. *mazat*, z přídavného jména *mazaný* = vychytralý³⁵²;
- Míšek* – z OJ *Miša*, to z OJ *Michal* (viz heslo *Michalčík*) nebo OJ *Mikuláš* (viz heslo *Mikyna*); ze zdrob. apelativa *měch*; *míšek* = váček na peníze³⁵³

---

³⁴⁸ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 54.

³⁴⁹ *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

³⁵⁰ D. Moldanová, o. c. v pozn. 348, s. 145.

³⁵¹ Tamtéž, s. 54.

³⁵² Tamtéž, s. 115.

³⁵³ Tamtéž, s. 119.

- Polák* – kdo přišel z Polska, je polské národnosti; stč. A *polan* = kdo obdělává pole; venkovan; polská mince; z MJ *Pole*³⁵⁴;
- Ševčík* – zdrob. z příjmení a apelativa *Švec*; též = špatný švec; ryba ježdík; sýkora parukářka³⁵⁵;
- Tejček* – od příjmení *Tejč*, to z nár. něm. přídavného jména *tiutsch* = německý (za *Deutsch* = Němec); počest. zdrob.; též z MJ *Týček*, lid. *Tejček*, u Zbiroha³⁵⁶;
- Terš* – střhn. přídavné jméno *ters* = smělý, drzý; též z mor. apelativa *terš* = tíže³⁵⁷;
- Touš* – z OJ *Matouš* (z hebr. OJ *Mattithjáh* = dar boží); apelativum *touš* = dvě oka na kostce; ze jména *Tauš* (změna *au* > *ou*), to ze střhn. apelativa *tûsch* = žert, klam, výměna³⁵⁸;
- Turner* – z přejatého apelativa *turner* = věžný; též patrně z MJ *Trnovany*, něm. *Torn*³⁵⁹;

---

³⁵⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 145.

³⁵⁵ Tamtéž, s. 182.

³⁵⁶ Tamtéž, s. 196.

³⁵⁷ Tamtéž, s. 196.

³⁵⁸ Tamtéž, s. 199, s. 195, s. 115.

³⁵⁹ Tamtéž, s. 201.

Statistika četnosti příjmení

	Příjmení	Počet nositelů (nositelek)	Počet čp.
1.	Potužník (Potužníková)	7	2
2.	Krondl (Krondllová)	4	1
	Mazanec (Mazancová)	4	1
	Mikyna (Mikynová)	4	1
	Šlof (Šlofová)	4	1
	Tejček (Tejčková)	4	1
	Tesarczyk (Tesarczyková)	4	1
	Valeček (Valečková)	4	1

6 Třídění a výklad příjmení v obci Újezdec

6.1 Příjmení z rodných jmen, tj. vlastních jmen křestních

Beneš – z OJ *Benedikt* = blahoslavený, požehnaný; z OJ *Benjamin* = milovaný syn; z OJ *Benno* (patron Míšně); u židů překlad OJ *Baruch*; 1146–48 *Beness*; 1378 *Beneschonis grubnik*; 1383 *Benedycht Krupnik*; 1379–82 *Jan dictus Beness*³⁶⁰;

– domácí tvar s konsonantickou příponou obsahující -š;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Beníšek

– zdobnělina, viz předchozí heslo *Beneš*;

– utvořeno deminutivní příponou *-ek*; *Beněšek* > *Beníšek*;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

Bouzek

– z OJ *Budivoj*, *Budislav*, domácím měkčením *d' > z*³⁶¹;

– domácí tvar s konsonantickou příponou obsahující *-k*;

– derivace; sufixace, antroponymum desubstantivní;

Marčan

– z OJ *Martin*, to utvořeno ze jména římského boha války Marta; jen sotva z názvu obyvatele marky braniborské³⁶²;

– domácí tvar s konsonantickou příponou obsahující *-č*;

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

---

³⁶⁰ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 30–31.

³⁶¹ Tamtéž, s. 33.

³⁶² Tamtéž, s. 113.

6.2 Příjmení z apelativ označující nositele nějaké vlastnosti

6.2.1 z adjektiv

- Krátký*
- z přídavného jména *krátký*, označení člověka malého, nebo naopak vysokého³⁶³;
  - příjmení z názvů a označení tělesných a duševních vlastností a stavů;
  - antroponymum deadjektivní.

6.3 Příjmení z názvů zaměstnání, funkcí, postavení

- Husník*
- z apelativa *husník* = husopas; 17. st.³⁶⁴;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní;

- Král*
- z apelativa, často jako ironická přezdívka³⁶⁵; ten, kdo se v něčem podobal panovníkovi, kdo sloužil na královském dvoře, kdo byl nejlepší ve svém oboru, kdo pocházel z místa s králem v názvu aj.³⁶⁶;
  - příjmení z názvů vládců a šlechty;
  - antroponymum desubstantivní;

- Ševčík*
- zdrob. z příjmení a A *Švec*; též = špatný švec³⁶⁷;
  - příjmení z názvů rozličných stavů, řemesel, úřadů apod.;
  - zdrobnělina;

---

³⁶³ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002, s. 137.

³⁶⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 71.

³⁶⁵ Tamtéž, s. 94.

³⁶⁶ V. Mates, o. c. v pozn. 363, s. 135.

³⁶⁷ D. Moldanová, o. c. v pozn. 364, s. 182.

– derivace; sufixace; antroponymum desubstantivní.

6.4 Příjmení z názvů rozmanitých věcí, náradí, nástrojů, plodů, šatstva aj.

Hák

– z apelativa *hák* (už stč.) = zahnutý předmět příležitostně používaný k zavěšení nebo přitáhnutí něčeho či někoho; též = prst;³⁶⁸ ze střhn. *hâke*³⁶⁹;

– antroponymum desubstantivní.

6.5 Příjmení německého původu

Fikerle

– střhn. *Ficke* = kabela, dřívě i váček na šatech, *Ficker* = kabelář³⁷⁰; též ze střhn. sl. *ficken* = třít, připínat³⁷¹;

– příjmení z názvů řemeslníků pracujících s kůžemi apod.; příjmení ze sloves rozličných významů;

– v České republice žije 9 nositelů tohoto jména a 21 nositelek přechýlené podoby.³⁷²

Příjmení s více možnostmi výkladu

Beneš

– z OJ *Benedikt* = blahoslavený, požehnaný; z OJ *Benjamin* = milovaný syn; z OJ *Benno* (patron Míšně); u židů překlad OJ *Baruch*; v hanáckém nářečí apelativum *beneš* = malá buхта, druh koláče³⁷³;

³⁶⁸ *Elektronický slovník staré češtiny*. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

³⁶⁹ J. Gebauer, *Slovník staročeský*. Verze 0.4.2. [citováno ze dne 29. 3. 2014]. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupný na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

³⁷⁰ J. Beneš, *Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998, s. 270.

³⁷¹ Tamtéž, s. 353.

³⁷² *Kdejsme.cz* [citováno ze dne 30. 3. 2014]. Dostupný na <<http://kdejsme.cz>>.

³⁷³ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 30–31.

Husník – z apelativa *husník* = husopas;³⁷⁴ zastara = ohrada pro husy³⁷⁵;

Ševčík – zdrob. z příjmení a apelativa *Švec*; též = špatný švec; ryba ježdík; sýkora parukářka.³⁷⁶

---

³⁷⁴ D. Moldanová, *Naše příjmení*, Praha 2004, s. 71.

³⁷⁵ V. Mates, *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003, s. 114.

³⁷⁶ D. Moldanová, o. c. v pozn. 374, s. 182.

Klasifikace z aspektu lingvistického

Příjmení z vlastních jmen osob

1 Primární nederivovaná antroponyma

Ernest, Kilián, Michal, Štěpán.

2 Sekundární derivovaná antroponyma

2.1 Derivace sufixální

2.1.1 deminutivní sufix -ek, -áček: *Bohůnek, Beníšek, Bošek, Bouzek, Burianek, Gondek, Martínek, Mišek; Haváček, Šimáček;*

2.1.2 deminutivní sufix -ík: *Jandík, Marčík, Maršík, Michalčík, Pavlík;*

2.1.3 ostatní sufixy: -ec: *Borkovec;* -ka, *Matějka, Ondrejka, Vanka;* -ečka, -ička: *Jandečka, Valečka, Vondřička;* -ko: *Lacko;* -al: *Hanzal;* -an: *Křišťan, Marčan, Pechan, Toman, Trojan;* -ar/-ár: *Jankulár, Ludvar;* -aš: *Hostaš;* -eš: *Beneš, Bureš, Mareš, Valeš;* -ěna: *Kuběna;* -eta: *Koleta;* -ina/-yna: *Mikyna;* -is: *Tomis.*

2.2 Složená jména (kompozita)

nejdou.

2.3 Derivace paradigmatická

Anton; Bárta, Bláha, Brůha, Frána, Gregora, Kuba, Mensa, Peksa, Vojta; Touš, Vích; Vaco, Žigo.

Příjmení z apelativ

1 Primární nederivovaná antroponyma

Brabec, Čáp, Kohout, Kulich; Hora, Hromada, Chalupa, Kopec, Skala; Hák, Kroupa; Kříž, Peňáz; Slíva; Král;

Některá z nich jsou nářečního původu: *Skala, Peňáz* (od původu moravské podoby).

2 Sekundární derivovaná antroponyma

2.1 Derivace sufixální

2.1.1 deminutivní sufix -ek, -eček, -áček: *Bejček, Čížek, Hrotek, Lejsek, Maršálek, Mazánek, Ráček, Tejček, Turek; Valeček; Nováček, Poláček, Sedláček;*

2.1.2 deminutivní sufix -ík: *Boublík, Korčík, Surovčík, Ševčík, Tesarczyk; Kovářík, Šibík;*

2.1.3 ostatní sufixy: -ák: *Galandák, Koryták, Novák, Polák, Vlasák;* -ík, -ník: *Hladík, Motlík; Husník, Potužník, Sanytrník;* -an: *Porubčan, Šulan;* -da: *Čabrada,* -anda: *Kovanda;* -áč: *Hlaváč;* -č: *Klvač, Kováč;* -ar, -ář/-ař: *Kožnar; Baštář, Kolář, Šindelář; Tesař;* -áš: *Rubáš;* -ec: *Kadlec, Krabec, Mazanec, Moravec;* -ina: *Hrdina;* -na: *Muchna;* -ka: *Drnka, Klášterka, Melka, Procházka, Soška, Špička, Tříška, Vozka, Zahálka, Zelenka;* -ička: *Hrudička, Plánička, Ružička;* -oň: *Ridzoň;* -oš: *Panoš.*

Některá jsou možná slovenského původu (*Kováč, Ridzoň*).

2.2 Složená jména (kompozita)

Bělohlav; Koželuh.

2.3 Derivace paradigmatická

Kanta, Kučera; Fant, Rada, Svoboda, Šlechta; Šperka; Raus, Touš.

3 Antroponyma přejatá z němčiny

Bauer, Bayer, Faist, Fikerle, Flax, Goldefus, Grepl, Gschwendtner, Hais, Hess, Hofman, Hojer, Hurajt, Kraft, Kraus, Krondl, Krůs, Kurc, Maule, Niemetz, Pojar, Rath, Reifner, Sommer, Šlof, Šnejdar, Štrynk, Štumpf, Terš, Treu, Turner; Brandt, Krýsl, Lenc; Simbartl; Volf;

z nich kompozita jsou: *Goldefus, Hofman, Simbartl.*

4 Cizí antroponyma

Vasilache (nositelka má příjmení po svém manželovi německé národnosti).

5 Dělení podle slovních druhů

5.1 substantivní

Většina analyzovaných příjmení jsou substantiva odvozená od jiných substantiv (propií, apelativ), od adjektiv a od sloves, výjimečně od jiných slovních druhů. Počet příjmení utvořených od substantiv: 132;

5.1.1 z vlastních jmen (propií): 58 příjmení;

5.1.2 z obecných jmen (apelativ): 74 příjmení;

5.2 adjektivní

Balý, Červený, Farný, Holý, Krasnický, Krátký, Levý, Nejedlý, Opatrný, Šilhavý, Veselý; Hořejší; Dolanský, Hnojský, Tábořský, Vacovský, Vejvančický.

Počet příjmení utvořených od substantiv: 7.

Počet příjmení utvořených od adjektiv: 19; z toho:

5.2.1 ve tvaru substantiva: 10 příjmení;

5.2.2 ve tvaru adjektiva: 9 příjmení;

5.3 slovesná z příčestí minulého

Bouřil, Doležal, Rozsypal, Strouhal; Přerost.

Počet příjmení utvořených od sloves: 15; z toho:

5.3.1 ve tvaru substantiva: 10 příjmení;

5.3.2 ve slovesném tvaru příčestí: 5 příjmení.

Jména po chalupě

1 Jména po chalupě v obci Bolešiny

Čp.	Jméno po chalupě	Dnešní obyvatel
1	u Revidentů	Matějka
2	u Šafářků	Rada
3	u zadních Peksů	Hostaš
4	u Koubů	Sommer
5	u Klášterků	Klásterka
6	u Kovandů	Kovanda
11	u Třeštíků, u Pechanů	Grepl
12	u Tesařů	Kovanda
14	u Matějčků	Peksa
15	u Mazanců	Jandík
16	u Koželuhů	Bošek
17	u Hrdinů	Hurajt
20	ve staré škole (budova bývalé ZŠ)	více bytových jednotek
23	u Kovářů	Pojar
25	u Moravců	Moravec
27	u Naušů, u Cimplů	Moravec
30	u Dudáčků	Hrdina
31	u Kapličků	–
32	u Jančů	Gregora
33	u Rausů	Volf
34	u Trávníckých	Bláha
36	u Hromadů	Matějka
38	Ohradovna (stával zde ovčín a ohrady pro ovce)	Kovanda
40	u Horů	Tříška
41	u Buršíků	Peksa
42	u Kličeků	Lenc

Čp.	Jméno po chalupě	Současný obyvatel
45	u předních Peksů	Jandík
46	u Šušků	Čabrada
47	u Majerů	Rada
48	stará bytovka (postavena v 60. letech 20. století)	více
50	u Alexů	Brůha
51	u Vojtů	Pavlíková
52	mlýn Činoves (Činovec)	Maršík
54	u Hromadů	Hromada
55	u Škaláků (nářeční podoba se š-)	Nováček
56	u Kubalíčků	Peksa
68	u Marjáníků	Koželuh
69	u Flaksů	Kulich
70	u Krausů	Matějka
71	u Špalíků	Hladík
72	u Bouzků	Hořejší
73	u Velíšků	Haváček
80	u Krýslů; dříve na tomto místě stával dům čp. 10, ve kterém bydlel Tomeš Krýsl → po chalupě se zde říkalo Tomšovna	Matějka, Mazanec
83	ve škole	více + dnešní sídlo ZŠ
91	nová bytovka (postavena v 80. letech 20. století)	více

2 Jména po chalupě v obci Domažličky

Čp.	Jméno po chalupě	Současný obyvatel
3	u Motlíků	Cerina
4	u Kolářů	Krátký
5	u Nováčků	Kraus
7	u Ševců	Nováček
10	u Eichingrů	Bárta
11	u Rumusů	Touš
12	ve Mlýně	Krůs
13	u Hrušků	Lacko
14	u Hnojských	Rozsypal
16	u Chalupů	Partingl
17	u Kovářů	Svoboda
21	u Šenkýřů	Valeš

3 Jména po chalupě v obci Kroměždice

Čp.	Jméno po chalupě	Současný obyvatel
1	u Vojtíšků	Raus
2	u Chalupníků	Balý
3	u Zajíčků	Kuba
6	u Krobořtů	Melka
8	v krámu (bývalá prodejna potravin)	Kilián, Vích
9	u Dudků	Brabec
12	kovárna	Boublík
14	u Kubíků	Bohůnek
17	u Rausů	Kroupa
18	hájovna	Skala
19	bytovka	Brandt, Trylč
21	u Michalů	Rath
22	u Strnadů	Baštář
26	u Fourků	Vondříčka
28	u Zajíčků	Kanta
31	u Peksů	Kříž
35	u Smolařů	Vejvančický

4 Jména po chalupě v obci Pečetín

Čp.	Jména po chalupě	Současný obyvatel
1	u Šenkýřů	Kasper
3	u Škulínů	Touš
6	u Nováků	Novák
7	u Pelíšků	Bejček
8	u Černejh	Bejček
10	u Poštů	Jankulár
11	u Ševců	Hojer, Kasper
12	u Honzičků	Plánička
13	u Hrotků	Maršálek, Novák
15	u Chaloupků	Kohout
16	u Branských	Touš
18	u Hajnejch	Krátký
22	u Vítů	Kováč
24	u Nováků	Novák
26	u Pasáků	Fant
28	u Pazderníků	Touš
31	u Kubičků	Porubčan
32	u Matějčků	Rubáš
36	u Kubů	Treu
37	u Šafářků	Kadlec
40	u Matějků	Kopec
47	u Horejších	Krátký

5 Jména po chalupě v obci Slavošovice

Čp.	Jméno po chalupě	Současný obyvatel
1	u Mrkvičků	Vozka
3	u Chalupníků	Kurc
4	u Karlů	Drnka
5	u Zikmundů	Šilhavý
6	u Mrkvičků	Šlof
8	u Vondrů	Kurc
12	u Krondlů	Sanytrník
16	u Bartíků	Michalčík
17	u Bartíků	Hofman
21	u Bartošků	Hrudička, Touš
23	u Mastných	Ondrejka
25	u Vitáků	Tejček
27	u Pekařů	Faist, Tesarczyk
30	na cihelně	Strouhal

6 Jména po chalupě v obci Újezdec

Čp.	Jméno po chalupě	Současný obyvatel
1	u Kryštofů	Krátký
2	u Kalců	Beníšek
3	u Antonů	Beneš, Hák
5	u Ševčíků	Fikerle

ZÁVĚR

Diplomová práce je věnována tématu příjmení v obci *Bolešiny*. Cílem bylo přispět k onomastice této obce a jejích správních částí (*Domažličky, Kroměždice, Pečetín, Slavošovice, Újezdec*), konkrétně analyzovat **příjmení** místních obyvatel, která se v dané lokalitě objevují, a zachytit **jména po chalupě**, která se ještě uchovala. Nejprve jsem prostudovala dostupnou odbornou literaturu a seznámila se s bakalářskými a diplomovými pracemi, které na toto téma vznikly v minulosti. Takto nabytá odborná fakta jsem zpracovala v podobě první, teoretické části své práce, na jejímž začátku předkládám stručné seznámení se současností a historií obce Bolešiny a jejích správních částí. Poté následuje historický přehled vývoje onomastiky na našem území spolu s přehledem jmen našich významných onomastiků a jejich prací a dále kapitoly pojednávající o vlastních jménech obecně, o podmínkách jejich vzniku, o nedědičném pojmenování, o rozdílu mezi jménem osobním a křestním a o vývoji dvoujmennosti od přízviska či přezdívky přes příjmi a jeho druhy až k dědičným příjmením, kterým jsem věnovala největší pozornost, obzvláště pak jejich klasifikaci.

Předložila jsem zkrácené verze klasifikace příjmení Jana Svobody, Josefa Beneše a velmi stručně i Jany Pleskalové. Její klasifikaci jsem však do své práce zařadila spíše pro zajímavost. Zabývá se totiž vznikem jmen především z hlediska slovtvorného, jemuž ve své práci věnuji jen malou pozornost. Šlo mi především o to, abych dosáhla přehlednosti v klasifikaci z hlediska motivačního, tj. jaká byla motivace vzniku příjmení, tudíž jaký je jejich výklad. Proto jsem ve svém třídění u příjmení vycházela především ze Svobodovy a Benešovy klasifikace, která byla pro mé účely vhodnější.

Na začátku praktické části jsem nastínila metodologii použitou během výzkumné práce s konkrétním materiálem, kterým mi byl seznam občanů trvale žijících v obci Bolešiny a v jejích správních částech, datovaný k 31. 12. 2013. Jednotlivá příjmení jsem roztřídila do kategorií podle nejpravděpodobnější motivace jejich vzniku. Vycházela jsem při tom především z prací Josefa Beneše (*O českých příjmeních*, Praha 1962) a Jana Svobody (*Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964). Příjmení jsem abecedně seřadila a rozebrala z hlediska motivačního. Ve výkladu jednotlivých příjmení jsem vycházela především z prací Dobravy Moldanové (*Naše příjmení*, Praha 2004,

popř. vydání z roku 1983). K analýze příjmení pocházejících z němčiny mi posloužila práce Josefa Beneše (*Německá příjmení u Čechů*, Ústí nad Labem 1998). Dále jsem pracovala i s publikacemi Vladimíra Matesa (*Jména tajemství zbavená*, Praha 2002; *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003; *Jména tajemství zbavená aneb Příjmení pod mikroskopem*, Praha 2004), se slovníkem Václava Machka (*Etymologický slovník jazyka českého*, Praha 1971, popř. vydání z roku 1997) a v neposlední řadě jsem vycházela také z informací obsažených ve *Vokabuláři webovém*. K výkladu jsem v některých případech připojila také poznámku o první historické zmínce o daném příjmení (podle Dobravy Moldanové). Konkrétní pramen jsem vždy uvedla v poznámce pod čarou.

Po výkladové části jsem podala bližší specifikaci daného příjmení, např. zařazení do „podkategorie“ (podle Josefa Beneše), poznámku o slovotvorném utváření aj. U některých méně obvyklých příjmení jsem připojila i poznámku o jejich současném výskytu v České republice z hlediska statistiky. Zdrojem mi byl internetový projekt *Kdejsme.cz* nabízející databázi jmen a příjmení podle obcí s rozšířenou působností, kterou přebírá z volně dostupné databáze Ministerstva vnitra České republiky (MVČR), konkrétně ze stránky *Četnost jmen a příjmení – MVČR*. Také jsem stručně (max. prvních pět míst) zaznamenala statistiku četnosti příjmení v každé obci, pokud má více než 50 obyvatel. Všechna příjmení jsou uvedena v základním nepřechýleném tvaru.

V diplomové práci jsem podrobila analýze celkem 214 příjmení, sedm z nich bylo neprůhledných. Zjistila jsem, že nejvíce příjmení (90) je utvořeno z apelativ, 58 příjmení je utvořeno z vlastních jmen a 36 příjmení pochází z němčiny. Suverénně nejčetnějším příjmením v analyzované lokalitě je příjmení *Matějka*, které má 30 nositelů a nositelek. Za ním následují přesně s polovinou nositelů příjmení *Bauer* a *Peksa*. Asi největší raritou z místních českých příjmení je příjmení *Sanytrník*. Apelativum je zachyceno ve vokabuláři webovém: *sanytr/salnitř* = dusičná sůl, surovina užívaná při výrobě střelného prachu. *Sanytrník* ji sbíral a zpracovával. V České republice je pouze pět nositelů tohoto příjmení (dva muži a tři ženy) a všichni žijí právě v okrese Klatovy. Další zajímavostí je výskyt tzv. *nomen omen*, a to v případě pana *Tesaře*, který je povoláním skutečně tesař.

Jako svůj další cíl jsem si stanovila zachytit **jména po chalupě**. Jelikož dosud neexistoval žádný oficiálnější soupis těchto jmen v dané lokalitě, musela jsem sama na základě rozhovorů s komunikanty z jednotlivých správních částí, provést sběr jmen po

chalupě, které jsem poté zpracovala do excelových tabulek a v této podobě jsem je předložila v samostatné kapitole. Celkově jsem shromáždila 117 jmen po chalupě. Některá jména po chalupě se v dané lokalitě opakují (např. *u Nováků*, *u Peksů*, *u Rausů*, *u Šenkýřů*...) a v obci Bolešiny dochází dokonce i k bližší specifikaci některých shodně se zde vyskytujících jmen po chalupě: *u předních Peksů – u zadních Peksů*, *ve škole – ve staré škole*, *stará bytovka – nová bytovka*. Jsou zde i jména po chalupě, která se shodují s příjmením současných obyvatel těchto stavení, protože v nich žije stále týž rod, a původní jméno tedy zůstalo dodnes. Jsou to v obci Bolešiny: *u Hromadů*, *u Klášterků*, *u Kovandů*, *u Moravců*; v obci Pečetín: *u Nováků* (čp. 6 a čp. 24).

Tento sběr nejenže dozajista přispěl, stejně jako analýza příjmení, k onomastice jmenovaných obcí, ale pravděpodobně se stal prvním uceleným seznamem jmen po chalupě v této lokalitě. Díky němu jsem se také dozvěděla velmi zajímavé a překvapivé, pro někoho možná i úsměvné informace, např. že pan *Krýsl* se vůbec nejmenuje *Krýsl*, nýbrž *Matějka*, nebo že pan *Kubalíček* se ve skutečnosti jmenuje *Peksa*.

Ke své práci jsem přiložila seznam literatury, z níž jsem vycházela, seznam použitých zkratk a jako přílohu též fotokopie seznamu trvale žijících občanů v obci Bolešiny a v jejích správních částech, který mi byl poskytnut pracovníky Obecního úřadu Bolešiny.

SEZNAM ZKRATEK

A, apel. = apelativum

čes. = česky, český

dem. = deminutivum

dom. = domácí

event. = eventuálně, eventuální

expr. = expresivní, expresivně

hebr. = hebrejský

lat. = latinsky, latinský

lid. = lidově, lidový

maď. = maďarský, maďarsky

MJ = místní jméno

mor. = moravsky, moravský

nář. = nářečí, nářeční, nářečně

něm. = německy, německý

odvoz. = odvozenina, odvozený

OJ = osobní (tj. rodné a křestní) jméno

pl. = plurál (množné číslo)

počešť. = počeštěno, počeštěný

popř. = popřípadě

přenes. = přeneseně

přič. = přičestí minulé činné

přijm. = příjmení

řec. = řecky, řecký

sg. = singulár (jednotné číslo)

sl. = sloveso

slc. = slovensky

SR = Slovenská republika

srov. = srovnej

starozák., stzák. = starozákonní

stč. = staročesky, staročeský

stněm. = staroněmecky

střhn. = středohornoněmecky (od 12. do 16. století)

zdrob. = zdrobnělé, zdrobnělina

zkr. = zkratka, zkráceně, zkrácený

žid. = židovský

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bělič J., *Malý staročeský slovník*, Praha 1979.

Beneš J., *Německá příjmení u Čechů 1. svazek*, Ústí nad Labem 1998.

Beneš J., *Německá příjmení u Čechů 2. svazek*, Ústí nad Labem 1998.

Beneš J., *O českých příjmeních*, Praha 1962.

Cuřín F., *Historický vývoj označování rodiny a rodinné příslušnosti v českých nářečích*, Praha 1964.

David J. – Čornejová M. – Harvalík M. (eds.), *Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky: IV. česká onomastická konference 15.–17. září 2009, Ostrava, sborník příspěvků*, Ostrava – Praha 2010.

Gregora J. – Sommer J., *100 let SDH Bolešiny: Sraz rodáků 2000*, Klatovy 2000.

Harvalík M., *Synchronní a diachronní aspekty české onymie*, Praha 2004.

Holub J., *Stručný etymologický slovník jazyka českého*, Praha 1982.

Karlík P. – Nekula M. – Pleskalová J. (eds.), *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha 2002.

Knappová M., *Naše a cizí příjmení v současné češtině*, Liberec 2002.

Knappová M., Onomastika funkční. In: P. Karlík; M. Nekula; J. Pleskalová (eds.): *Encyklopedický slovník češtiny*, Praha 2002.

Knappová M., *Příjmení v současné češtině*, Liberec 1992.

Kopečný F., *Průvodce našimi jmény*, Praha 1974.

Machek V., *Etymologický slovník jazyka českého*, Praha 1971.

Machek V., *Etymologický slovník jazyka českého*, Praha 1997.

Mates V., *Jména tajemství zbavená*, Praha 2002.

Mates V., *Jména tajemství zbavená*, Praha 2003.

- Mates V., *Jména tajemství zbavená aneb Příjmení pod mikroskopem*, Praha 2004.
- Moldanová D., *Naše příjmení*, Praha 1983.
- Moldanová D., *Naše příjmení*, Praha 2004.
- Pleskalová J., *Tvoření nejstarších českých osobních jmen*, Brno, 1998.
- Pleskalová J., Vývoj dvoujmennosti v češtině. In: Rusinová E. (ed.), *Přednášky a besedy z XLI. běhu LŠSS*, Brno 2008.
- Pleskalová J., *Vývoj vlastních jmen osobních v českých zemích v letech 1000–2010*. Brno 2011.
- Profous A., *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny. Díl I., A–H*, Praha 1954.
- Seznam míst v království Českém: k rozkazu vysokého císařského místodržitelství Českého na základě úředních udání sestaven*, V Praze 1893.
- Slovník současné češtiny*, Brno 2011.
- Sommer J., Bolešiny: Historie, Současnost, Tradice, Spolky, Okolí. In: *Bolešiny, Obytce, Myslovice: Ročenka obcí části mikroregionu Plánicko*, Klatovy 2005.
- Svoboda J., *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, Praha 1964.
- Šrámek R., Transonymizace v propriální nominaci, *Folia onomastica Croatica*, sv. 12–13, č. 1, roč. 2003–2004, Zagreb 2006, s. 499–508.
- Šrámek R., *Úvod do obecné onomastiky*, Brno 1999.

Internetové zdroje

Beneš J., *Jeden druh příjmení a o jednom způsobu kolektivního označení příslušníků rodiny*. [online]. 1937, roč. 21, č. 7 [cit. 2014-03-25]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3200>>.

Beneš J., *O našich příjmeních*. [online]. 1944, roč. 28, č. 7 [cit. 2014-03-25]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3839>>.

Beneš J., *Výslovnost našich příjmení německého původu*. [online]. 1960, roč. 43, 9-10 [cit. 2014-03-25]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4790>>.

Elektronický slovník staré češtiny. Verze 0.4.2. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupné na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

Gebauer J., *Slovník staročeský*. Verze 0.4.2. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupné na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

Kdejsme.cz. Dostupné na <<http://kdejsme.cz>>.

Knappová M., *Přechylování příjmení v češtině*. [online]. 1979, roč. 62, č. 5 [cit. 2014-03-24]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6153>>.

Knappová M., *Systém příjmení užívaných v českých zemích*. [online]. 1993, roč. 76, č. 4 [cit. 2014-03-24]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7149>>.

Matúšová J., *Jak čteme a píšeme naše příjmení*. [online]. 2007, roč. 90, č. 1 [cit. 2014-03-25]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7921>>.

Šmilauer V., *Jan Svoboda (1899–1973)*. [online]. 1973, roč. 56, č. 4 [cit. 2014-04-05]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=5714>>.

Šrámek R., *O příjmeních v současné češtině*. [online]. 1995, roč. 78, č. 4 [cit. 2014-04-05]. Dostupné na <<http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7261>>.

Vokabulář webový [on-line]. Verze 0.4.2. Oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Dostupné na <<http://vokabular.ujc.cas.cz>>.

Diplomové a bakalářské práce

Kloudová M., *Antroponyma v matrice farního úřadu Horní Branná (1661–1666)*, nepublikovaná diplomová práce FF MU, Brno 2011 [cit. 2014-04-24]. Dostupné na <http://is.muni.cz/th/217017/ff_m>.

Koptyšová J., *K typům příjmení v Českých Budějovicích*, nepublikovaná diplomová práce PF JU, České Budějovice 2013 [cit. 2014-04-23]. Dostupné na <<http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>>.

Makovcová S., *Příjmení na Chýnovsku*, nepublikovaná diplomová práce PF JU, České Budějovice 2000.

Ostrýžová M., *Příjmení a přezdívký v obci Vír*, nepublikovaná bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2011 [cit. 2014-04-24]. Dostupné na <<http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>>.

Přerostová E., *Typy příjmení v Blatné*, nepublikovaná diplomová práce PF JU, České Budějovice 1999.

Sedláčková T., *Příjmení v obci Sudovo Hlavno*, nepublikovaná diplomová práce FF JU, České Budějovice 2013 [cit. 2014-04-24]. Dostupné na <<http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>>.

Sommerová E., *Běžná mluva v obci Bolešiny*, nepublikovaná bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2011 [cit. 2014-04-24]. Dostupné na <<http://wstag.jcu.cz/portal/prohlizeni/index.jsp>>.

Styblíková Z., *Typy příjmení v Žatci*, nepublikovaná diplomová práce PF JU, České Budějovice 1998.

III. PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam trvale bydlících občanů obce Bolešiny

Příloha 2: Seznam trvale bydlících občanů obce Domažličky

Příloha 3: Seznam trvale bydlících občanů obce Kroměždice

Příloha 4: Seznam trvale bydlících občanů obce Pečetín

Příloha 5: Seznam trvale bydlících občanů obce Slavošovice

Příloha 6: Seznam trvale bydlících občanů obce Újezdec

Příloha 1

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
1 ANTONOVÁ, KRISTÝNA	BOLEŠINY 20 0 33901
2 ANTONOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 20 0 33901
3 BAUER, PAVEL	BOLEŠINY 120 0 33901
4 BAUER, ONDŘEJ	BOLEŠINY 120 0 33901
5 BAUER, ŠTĚPÁN	BOLEŠINY 128 0 33901
6 BAUER, LUBOŠ	BOLEŠINY 128 0 33901
7 BAUER, JOSEF	BOLEŠINY 92 0 33901
8 BAUER, PETR	BOLEŠINY 92 0 33901
9 BAUEROVÁ, JANA	BOLEŠINY 92 0 33901
10 BAUEROVÁ, ANETA	BOLEŠINY 92 0 33901
11 BAUEROVÁ, ZUZANA	BOLEŠINY 92 0 33901
12 BAUEROVÁ, RUŽENA	BOLEŠINY 92 0 33901
13 BAUEROVÁ, MARTA	BOLEŠINY 128 0 33901
14 BAUEROVÁ, DIANA	BOLEŠINY 128 0 33901
15 BAUEROVÁ, VIKTORIE	BOLEŠINY 128 0 33901
16 BAUEROVÁ, MICHAELA	BOLEŠINY 120 0 33901
17 BAUEROVÁ, LENKA	BOLEŠINY 120 0 33901
18 BAYEROVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 20 0 33901
19 BĚLOHLAV, JAN	BOLEŠINY 20 0 33901
20 BĚLOHLAVOVÁ, KVETOSLAVA	BOLEŠINY 20 0 33901
21 BLÁHA, VÁCLAV	BOLEŠINY 34 0 33901
22 BLÁHOVÁ, MARTINA	BOLEŠINY 34 0 33901
23 BLÁHOVÁ, TEREZA	BOLEŠINY 34 0 33901
24 BORKOVCOVÁ, ZDEŇKA	BOLEŠINY 48 0 33901
25 BOŠEK, PAVEL	BOLEŠINY 16 0 33901
26 BOŠEK, PAVEL	BOLEŠINY 16 0 33901
27 BOŠEK, VÁCLAV	BOLEŠINY 82 0 33901
28 BOŠEK, PETR	BOLEŠINY 82 0 33901
29 BOŠEK, PETR	BOLEŠINY 82 0 33901
30 BOŠEK, JAKUB	BOLEŠINY 82 0 33901
31 BOŠKOVÁ, HANA	BOLEŠINY 82 0 33901
32 BOŠKOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 82 0 33901
33 BOŠKOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 82 0 33901
34 BOŠKOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 16 0 33901
35 BOUBLÍK, PAVEL	BOLEŠINY 115 0 33901
36 BOUBLÍK, PAVEL	BOLEŠINY 115 0 33901
37 BOUBLÍKOVÁ, MARTA	BOLEŠINY 115 0 33901
38 BOUBLÍKOVÁ, ANETA	BOLEŠINY 115 0 33901
39 BOUŘIL, JAROSLAV	BOLEŠINY 20 0 33901
40 BOUŘILOVÁ, IVANA	BOLEŠINY 20 0 33901
41 BOUŘILOVÁ, NATÁLIE	BOLEŠINY 20 0 33901
42 BOUŘILOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 20 0 33901
43 BRŮHA, MIROSLAV	BOLEŠINY 50 0 33901
44 BRŮHA, LUKÁŠ	BOLEŠINY 50 0 33901
45 BRŮHA, MIROSLAV	BOLEŠINY 89 0 33901
46 BRŮHOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 50 0 33901
47 BRŮHOVÁ, MICHAELA	BOLEŠINY 50 0 33901
48 BUREŠ, MARTIN	BOLEŠINY 133 0 33901
49 BUREŠ, PAVEL	BOLEŠINY 133 0 33901
50 BUREŠ, VLASTIMIL	BOLEŠINY 94 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
51 BUREŠOVÁ, ALENA	BOLEŠINY 94 0 33901
52 BUREŠOVÁ, IRENA	BOLEŠINY 133 0 33901
53 BUREŠOVÁ, IRENA	BOLEŠINY 133 0 33901
54 BURIANEK, MICHAEL	BOLEŠINY 83 0 33901
55 BURIANKOVÁ, JITKA	BOLEŠINY 83 0 33901
56 BURIANKOVÁ, ANDREA	BOLEŠINY 83 0 33901
57 BURIANKOVÁ, TEREZA	BOLEŠINY 83 0 33901
58 ČABRADA, MILOSLAV	BOLEŠINY 46 0 33901
59 ČÁPOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 20 0 33901
60 ČERVENÁ, MARTINA	BOLEŠINY 48 0 33901
61 ČERVENÝ, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 48 0 33901
62 ČÍŽEK, PETR	BOLEŠINY 91 0 33901
63 ČÍŽKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 91 0 33901
64 ČÍŽKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 91 0 33901
65 DOLANSKÁ, MARCELA	BOLEŠINY 89 0 33901
66 DOLANSKÝ, MATYÁŠ	BOLEŠINY 89 0 33901
67 DOLANSKÝ, JAN	BOLEŠINY 89 0 33901
68 DOLEŽALOVÁ, VÁCLAVA	BOLEŠINY 84 0 33901
69 DOLEŽALOVÁ, EVA	BOLEŠINY 84 0 33901
70 DOLEŽALOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 84 0 33901
71 ERNEST, MICHAL	BOLEŠINY 59 0 33901
72 ERNEST, MAREK	BOLEŠINY 59 0 33901
73 ERNEST, LUKÁŠ	BOLEŠINY 59 0 33901
74 ERNESTOVÁ, KARLA	BOLEŠINY 59 0 33901
75 ERNESTOVÁ, MARKÉTA	BOLEŠINY 59 0 33901
76 FARNÁ, MARTINA	BOLEŠINY 44 0 33901
77 FARNÁ, MONIKA	BOLEŠINY 44 0 33901
78 FARNÝ, RADEK	BOLEŠINY 44 0 33901
79 FARNÝ, RADEK	BOLEŠINY 44 0 33901
80 FLAX, MIROSLAV	BOLEŠINY 119 0 33901
81 FLAX, JOSEF	BOLEŠINY 107 0 33901
82 FRÁNA, JOSEF	BOLEŠINY 98 0 33901
83 FRÁNA, TOMÁŠ	BOLEŠINY 98 0 33901
84 FRÁNA, LUKÁŠ	BOLEŠINY 98 0 33901
85 FRÁNA, JIŘÍ	BOLEŠINY 21 0 33901
86 FRÁNA, RADEK	BOLEŠINY 10 0 33901
87 FRÁNA, JAN	BOLEŠINY 10 0 33901
88 FRÁNOVÁ, JANA	BOLEŠINY 10 0 33901
89 FRÁNOVÁ, JIŘINA	BOLEŠINY 21 0 33901
90 FRÁNOVÁ, ŠÁRKA	BOLEŠINY 98 0 33901
91 FRÁNOVÁ, ŠÁRKA	BOLEŠINY 98 0 33901
92 GAŠKO, MILAN	BOLEŠINY 117 0 00000
93 GAŠKO, MICHAL	BOLEŠINY 117 0 00000
94 GAŠKOVÁ, VLADISLAVA	BOLEŠINY 117 0 00000
95 GAŽIK, JIŘÍ	BOLEŠINY 111 0 33901
96 GAŽIK, VOJTĚCH	BOLEŠINY 111 0 33901
97 GAŽIKOVÁ, MÁRIA	BOLEŠINY 111 0 33901
98 GOLDEFUSOVÁ, MONIKA	BOLEŠINY 20 0 33901
99 GONDECOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 48 0 33901
100 GONDEK, JOSEF	BOLEŠINY 48 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
101 GREGORA, JIŘÍ	BOLEŠINY 32 0 33901
102 GREPL, AUGUSTIN	BOLEŠINY 11 0 33901
103 GREPLOVÁ, URSZULA	BOLEŠINY 48 0 33901
104 HÁKOVÁ, IVETA	BOLEŠINY 10 0 33901
105 HANZAL, KAREL	BOLEŠINY 131 0 33901
106 HANZAL, ADAM	BOLEŠINY 131 0 33901
107 HANZALOVÁ, PETRA	BOLEŠINY 131 0 33901
108 HANZALOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 131 0 33901
109 HAVÁČEK, JIŘÍ	BOLEŠINY 141 0 33901
110 HAVÁČEK, VÁCLAV	BOLEŠINY 73 0 33901
111 HAVÁČEK, VÁCLAV	BOLEŠINY 73 0 33901
112 HAVÁČEK, PETR	BOLEŠINY 73 0 33901
113 HAVÁČEK, TOMÁŠ	BOLEŠINY 73 0 33901
114 HAVÁČKOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 73 0 33901
115 HAVÁČKOVÁ, JAROSLAVA	BOLEŠINY 73 0 33901
116 HAVÁČKOVÁ, KLÁRA	BOLEŠINY 141 0 33901
117 HAVÁČKOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 141 0 33901
118 HESS, PAVEL	BOLEŠINY 101 0 33901
119 HESS, PETR	BOLEŠINY 101 0 33901
120 HESS, MARTIN	BOLEŠINY 101 0 33901
121 HESOVÁ, DRAHOMÍRA	BOLEŠINY 101 0 33901
122 HLADÍK, JOSEF	BOLEŠINY 71 0 33901
123 HLADÍK, PETR	BOLEŠINY 71 0 33901
124 HLADÍK, PAVEL	BOLEŠINY 71 0 33901
125 HLADÍKOVÁ, DANUŠE	BOLEŠINY 71 0 33901
126 HLAVÁČ, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 123 0 33901
127 HLAVÁČ, PETR	BOLEŠINY 123 0 33901
128 HLAVÁČ, FILIP	BOLEŠINY 123 0 33901
129 HLAVÁČOVÁ, JANA	BOLEŠINY 123 0 33901
130 HLOM, KAREL	BOLEŠINY 83 0 33901
131 HLOM, KAREL	BOLEŠINY 83 0 33901
132 HLOMOVÁ, SIMONA	BOLEŠINY 83 0 33901
133 HNOJSKÝ, PETR	BOLEŠINY 20 0 33901
134 HOLÁ, JANA	BOLEŠINY 103 0 33901
135 HOLÁ, VERONIKA	BOLEŠINY 103 0 33901
136 HOLÁ, ZDENKA	BOLEŠINY 95 0 33901
137 HOLÁ, LUCIE	BOLEŠINY 95 0 33901
138 HOLÝ, ZDENĚK	BOLEŠINY 95 0 33901
139 HOLÝ, JIŘÍ	BOLEŠINY 95 0 33901
140 HOLÝ, JIŘÍ	BOLEŠINY 95 0 33901
141 HOLÝ, LUBOŠ	BOLEŠINY 103 0 33901
142 HOLÝ, DAVID	BOLEŠINY 103 0 33901
143 HOROVÁ, MARIE	BOLEŠINY 40 0 33901
144 HOŘEJŠÍ, JIŘÍ	BOLEŠINY 116 0 33901
145 HOŘEJŠÍ, LUCIE	BOLEŠINY 116 0 33901
146 HOŘEJŠÍ, LEONA	BOLEŠINY 116 0 33901
147 HOŘEJŠÍ, VĚRA	BOLEŠINY 116 0 33901
148 HOŘEJŠÍ, SABINA	BOLEŠINY 116 0 33901
149 HOŘEJŠÍ, RADEK	BOLEŠINY 72 0 33901
150 HOSTAŠ, FILIP	BOLEŠINY 3 0 33901

Trvale bydlicí občané

Sestava: ROB0042

Poř.	Příjmení a jméno	Adresa
151	HRDINA, DUŠAN	BOLEŠINY 132 0 33901
152	HRDINA, ADAM	BOLEŠINY 132 0 33901
153	HRDINOVÁ, SLÁVKA	BOLEŠINY 132 0 33901
154	HRDINOVÁ, ANDREA	BOLEŠINY 132 0 33901
155	HRDINOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 30 0 33901
156	HROMADA, MIROSLAV	BOLEŠINY 54 0 33901
157	HROMADA, TOMÁŠ	BOLEŠINY 54 0 33901
158	HROMADA, VLASTIMIL	BOLEŠINY 54 0 33901
159	HROTEK, ČESTMÍR	BOLEŠINY 48 0 33901
160	HURAJT, ONDŘEJ	BOLEŠINY 17 0 33901
161	HURAJTOVÁ, JITKA	BOLEŠINY 17 0 33901
162	HURAJTOVÁ, BARBORA	BOLEŠINY 17 0 33901
163	HUSNÍKOVÁ, HANA	BOLEŠINY 136 0 33901
164	CHALUPA, MILAN	BOLEŠINY 20 0 33901
165	JANDEČKA, VOJTĚCH	BOLEŠINY 112 0 33901
166	JANDEČKA, JAKUB	BOLEŠINY 112 0 33901
167	JANDEČKOVÁ, ELIŠKA	BOLEŠINY 112 0 33901
168	JANDEČKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 112 0 33901
169	JANDÍK, JOSEF	BOLEŠINY 15 0 33901
170	JANDÍK, ZDENĚK	BOLEŠINY 45 0 33901
171	JANDÍK, ZDENĚK	BOLEŠINY 45 0 33901
172	JANDÍKOVÁ, KRISTÝNA	BOLEŠINY 45 0 33901
173	JANDÍKOVÁ, ŠÁRKA	BOLEŠINY 45 0 33901
174	KLÁŠTERKA, JOSEF	BOLEŠINY 81 0 33901
175	KLÁŠTERKA, JOSEF	BOLEŠINY 81 0 33901
176	KLÁŠTERKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 81 0 33901
177	KLÁŠTERKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 81 0 33901
178	KLÁŠTERKOVÁ, MARTINA	BOLEŠINY 81 0 33901
179	KLÁŠTERKOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 81 0 33901
180	KLÁŠTERKOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 5 0 33901
181	KLVAČ, MILOŠ	BOLEŠINY 10 0 33901
182	KOHOUT, VÁCLAV	BOLEŠINY 114 0 33901
183	KOHOUTOVÁ, MILOSLAVA	BOLEŠINY 114 0 33901
184	KOHOUTOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 114 0 33901
185	KOLÁŘ, MARTIN	BOLEŠINY 87 0 33901
186	KOLÁŘ, MICHAL	BOLEŠINY 87 0 33901
187	KOLÁŘ, DAVID	BOLEŠINY 87 0 33901
188	KOLÁŘ, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 87 0 33901
189	KOLÁŘOVÁ, JITKA	BOLEŠINY 87 0 33901
190	KOLÁŘOVÁ, VĚRA	BOLEŠINY 87 0 33901
191	KOLETA, PATRIK	BOLEŠINY 140 0 33901
192	KOLETOVÁ, SABINA	BOLEŠINY 140 0 33901
193	KOLETOVÁ, EVA	BOLEŠINY 140 0 33901
194	KORYŤÁKOVÁ, OLGA	BOLEŠINY 46 0 33901
195	KORYŤÁKOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 46 0 33901
196	KOVANDA, TOMÁŠ	BOLEŠINY 38 0 33901
197	KOVANDA, VÁCLAV	BOLEŠINY 6 0 33901
198	KOVANDA, VÁCLAV	BOLEŠINY 12 0 33901
199	KOVANDA, VÁCLAV	BOLEŠINY 12 0 33901
200	KOVANDOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 12 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř.	Příjmení a jméno	Adresa
201	KOVANDOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 12 0 33901
202	KOVANDOVÁ, ALENA	BOLEŠINY 6 0 33901
203	KOVANDOVÁ, GABRIELA	BOLEŠINY 6 0 33901
204	KOVANDOVÁ, SIMONA	BOLEŠINY 6 0 33901
205	KOVANDOVÁ, ALENA	BOLEŠINY 6 0 33901
206	KOVANDOVÁ, HANA	BOLEŠINY 38 0 33901
207	KOVANDOVÁ, EMA	BOLEŠINY 38 0 33901
208	KOVÁŘÍK, MICHAL	BOLEŠINY 11 0 33901
209	KOŽELUH, PETR	BOLEŠINY 68 0 33901
210	KOŽELUH, TOMÁŠ	BOLEŠINY 68 0 33901
211	KOŽELUH, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 110 0 33901
212	KOŽELUH, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 110 0 33901
213	KOŽELUHOVÁ, JANA	BOLEŠINY 110 0 33901
214	KOŽELUHOVÁ, VĚRA	BOLEŠINY 110 0 33901
215	KOŽELUHOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 68 0 33901
216	KOŽNAROVÁ, EVA	BOLEŠINY 10 0 33901
217	KRABCOVÁ, SIMONA	BOLEŠINY 83 0 33901
218	KRAFT, FILIP	BOLEŠINY 10 0 33901
219	KRASNICKÁ, MARIE	BOLEŠINY 85 0 33901
220	KRASNICKÁ, TEREZA	BOLEŠINY 85 0 33901
221	KRASNICKÝ, MICHAL	BOLEŠINY 85 0 33901
222	KRASNICKÝ, BOHUSLAV	BOLEŠINY 85 0 33901
223	KRASNICKÝ, MIROSLAV	BOLEŠINY 85 0 33901
224	KRASNICKÝ, BOHUSLAV	BOLEŠINY 85 0 33901
225	KRAUS, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 86 0 33901
226	KRAUSOVÁ, LUDMILA	BOLEŠINY 86 0 33901
227	KŘIŠŤAN, JIŘÍ	BOLEŠINY 109 0 33901
228	KŘIŠŤANOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 109 0 33901
229	KUBĚNA, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 122 0 33901
230	KUBĚNA, PAVEL	BOLEŠINY 122 0 33901
231	KUBĚNOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 122 0 33901
232	KUBĚNOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 122 0 33901
233	KULICH, ZDENĚK	BOLEŠINY 69 0 33901
234	KULICHOVÁ, EVA	BOLEŠINY 69 0 33901
235	KULICHOVÁ, EVA	BOLEŠINY 69 0 33901
236	LENC, MIROSLAV	BOLEŠINY 10 0 33901
237	LENC, MIROSLAV	BOLEŠINY 42 0 33901
238	LENCOVÁ, DANA	BOLEŠINY 42 0 33901
239	LEVÁ, ZDENA	BOLEŠINY 20 0 33901
240	LUDVAR, JOSEF	BOLEŠINY 99 0 33901
241	LUDVAR, JIŘÍ	BOLEŠINY 99 0 33901
242	LUDVAR, JIŘÍ	BOLEŠINY 91 0 33901
243	LUDVAROVÁ, JAROSLAVA	BOLEŠINY 91 0 33901
244	LUDVAROVÁ, VĚROSLAVA	BOLEŠINY 99 0 33901
245	MARČÍK, KAREL	BOLEŠINY 60 0 33901
246	MARČÍKOVÁ, DANUŠE	BOLEŠINY 60 0 33901
247	MARŠÍK, KAREL	BOLEŠINY 52 0 33901
248	MARŠÍKOVÁ, JITKA	BOLEŠINY 52 0 33901
249	MARŠÍKOVÁ, KAROLÍNA	BOLEŠINY 52 0 33901
250	MARTÍNEK, MILOSLAV	BOLEŠINY 74 0 33901

Trvale bydlicí občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
251 MARTÍNEK, PAVEL	BOLEŠINY 74 0 33901
252 MARTÍNEK, MILOŠ	BOLEŠINY 96 0 33901
253 MARTÍNEK, ALEŠ	BOLEŠINY 96 0 33901
254 MARTÍNKOVÁ, IVANA	BOLEŠINY 96 0 33901
255 MARTÍNKOVÁ, TEREZA	BOLEŠINY 96 0 33901
256 MARTÍNKOVÁ, DANUŠE	BOLEŠINY 74 0 33901
257 MATĚJKA, VLASTIMIL	BOLEŠINY 70 0 33901
258 MATĚJKA, ALEŠ	BOLEŠINY 70 0 33901
259 MATĚJKA, JOSEF	BOLEŠINY 70 0 33901
260 MATĚJKA, JOSEF	BOLEŠINY 80 0 33901
261 MATĚJKA, ZDENĚK	BOLEŠINY 36 0 33901
262 MATĚJKA, JAN	BOLEŠINY 36 0 33901
263 MATĚJKA, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 62 0 33901
264 MATĚJKA, BOHUMIL	BOLEŠINY 1 0 33901
265 MATĚJKA, MARTIN	BOLEŠINY 1 0 33901
266 MATĚJKA, BOHUMIL	BOLEŠINY 1 0 33901
267 MATĚJKA, LUKÁŠ	BOLEŠINY 91 0 33901
268 MATĚJKA, LUKÁŠ	BOLEŠINY 91 0 33901
269 MATĚJKA, PETR	BOLEŠINY 130 0 33901
270 MATĚJKA, ONDŘEJ	BOLEŠINY 130 0 33901
271 MATĚJKA, PAVEL	BOLEŠINY 129 0 33901
272 MATĚJKA, PAVEL	BOLEŠINY 129 0 33901
273 MATĚJKOVÁ, SIMONA	BOLEŠINY 129 0 33901
274 MATĚJKOVÁ, MARCELA	BOLEŠINY 129 0 33901
275 MATĚJKOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 130 0 33901
276 MATĚJKOVÁ, STANISLAVA	BOLEŠINY 130 0 33901
277 MATĚJKOVÁ, ADÉLA	BOLEŠINY 130 0 33901
278 MATĚJKOVÁ, AMÁLIE	BOLEŠINY 91 0 33901
279 MATĚJKOVÁ, MONIKA	BOLEŠINY 91 0 33901
280 MATĚJKOVÁ, LUDMILA	BOLEŠINY 1 0 33901
281 MATĚJKOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 62 0 33901
282 MATĚJKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 36 0 33901
283 MATĚJKOVÁ, IVETA	BOLEŠINY 36 0 33901
284 MATĚJKOVÁ, VLASTA	BOLEŠINY 70 0 33901
285 MATĚJKOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 69 0 33901
286 MATĚJKOVÁ, MARTINA	BOLEŠINY 70 0 33901
287 MAULEOVÁ, IVANA	BOLEŠINY 11 0 33901
288 MAZANCOVÁ, HANA	BOLEŠINY 80 0 33901
289 MAZANCOVÁ, ANDREA	BOLEŠINY 80 0 33901
290 MAZANEC, MAREK	BOLEŠINY 80 0 33901
291 MAZANEC, JAROSLAV	BOLEŠINY 80 0 33901
292 MAZÁNEK, EVŽEN	BOLEŠINY 76 0 33901
293 MAZÁNEK, MICHAL	BOLEŠINY 76 0 33901
294 MAZÁNKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 76 0 33901
295 MAZÁNKOVÁ, JAROSLAVA	BOLEŠINY 76 0 33901
296 MICHAL, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 75 0 33901
297 MICHAL, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 75 0 33901
298 MICHAL, JAROSLAV	BOLEŠINY 79 0 33901
299 MICHAL, JAROMÍR	BOLEŠINY 79 0 33901
300 MICHAL, ADAM	BOLEŠINY 79 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
301 MICHAL, JAN	BOLEŠINY 136 0 33901
302 MICHAL, JAROSLAV	BOLEŠINY 136 0 33901
303 MICHALOVÁ, HANA	BOLEŠINY 136 0 33901
304 MICHALOVÁ, HANA	BOLEŠINY 75 0 33901
305 MICHALOVÁ, MAGDALENA	BOLEŠINY 75 0 33901
306 MORAVCOVÁ, LUCIE	BOLEŠINY 27 0 33901
307 MORAVCOVÁ, ZDEŇKA	BOLEŠINY 25 0 33901
308 MORAVEC, JOSEF	BOLEŠINY 25 0 33901
309 MORAVEC, PATRIK	BOLEŠINY 27 0 33901
310 MORAVEC, PETR	BOLEŠINY 27 0 33901
311 MUCHNA, MATĚJ	BOLEŠINY 113 0 33901
312 MUCHNA, LUDĚK	BOLEŠINY 113 0 33901
313 MUCHNA, MARTIN	BOLEŠINY 113 0 33901
314 MUCHNOVÁ, TEREZA	BOLEŠINY 113 0 33901
315 MUCHNOVÁ, ALENA	BOLEŠINY 113 0 33901
316 NEJEDLÝ, JIŘÍ	BOLEŠINY 48 0 33901
317 NIEMETZOVÁ, HANA	BOLEŠINY 36 0 33901
318 NOVÁČEK, VÁCLAV	BOLEŠINY 55 0 33901
319 NOVÁČEK, VÁCLAV	BOLEŠINY 55 0 33901
320 NOVÁČKOVÁ, MILOSLAVA	BOLEŠINY 55 0 33901
321 NOVÁK, TOMÁŠ	BOLEŠINY 134 0 33901
322 NOVÁK, JOSEF	BOLEŠINY 134 0 33901
323 NOVÁKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 134 0 33901
324 NOVÁKOVÁ, TEREZA	BOLEŠINY 134 0 33901
325 ONDREJKA, RENÉ	BOLEŠINY 27 0 33901
326 ONDREJKOVÁ, MARCELA	BOLEŠINY 27 0 33901
327 OPATRNÝ, DAVID	BOLEŠINY 10 0 33901
328 PAVLÍKOVÁ, NATÁLIE	BOLEŠINY 51 0 33901
329 PECHAN, STANISLAV	BOLEŠINY 10 0 33901
330 PECHAN, JAROSLAV	BOLEŠINY 10 0 33901
331 PECHANOVÁ, EVA	BOLEŠINY 10 0 33901
332 PEKSA, VLADIMÍR	BOLEŠINY 14 0 33901
333 PEKSA, ONDŘEJ	BOLEŠINY 14 0 33901
334 PEKSA, VLADIMÍR	BOLEŠINY 14 0 33901
335 PEKSA, RADEK	BOLEŠINY 56 0 33901
336 PEKSA, JAN	BOLEŠINY 56 0 33901
337 PEKSA, JAROSLAV	BOLEŠINY 41 0 33901
338 PEKSA, JAROSLAV	BOLEŠINY 41 0 33901
339 PEKSOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 41 0 33901
340 PEKSOVÁ, BÁRA	BOLEŠINY 41 0 33901
341 PEKSOVÁ, JAROSLAVA	BOLEŠINY 41 0 33901
342 PEKSOVÁ, RUŽENA	BOLEŠINY 56 0 33901
343 PEKSOVÁ, PETRA	BOLEŠINY 14 0 33901
344 PEKSOVÁ, MICHAELA	BOLEŠINY 14 0 33901
345 PEKSOVÁ, VĚRA	BOLEŠINY 14 0 33901
346 PEKSOVÁ, VLASTA	BOLEŠINY 14 0 33901
347 PEŇÁZ, ZDENĚK	BOLEŠINY 10 0 33901
348 POJAR, FRANTIŠEK	BOLEŠINY 23 0 33901
349 POJAR, STANISLAV	BOLEŠINY 23 0 33901
350 POJAR, STANISLAV	BOLEŠINY 23 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
351 POJAROVÁ, MARKÉTA	BOLEŠINY 23 0 33901
352 POJAROVÁ, MARCELA	BOLEŠINY 23 0 33901
353 POJAROVÁ, BLAŽENA	BOLEŠINY 23 0 33901
354 POLÁČKOVÁ, ADÉLA	BOLEŠINY 51 0 33901
355 PROCHÁZKA, MARTIN	BOLEŠINY 10 0 33901
356 PROCHÁZKOVÁ, DANIELA	BOLEŠINY 10 0 33901
357 PŘEROSTOVÁ, AMÉLIE	BOLEŠINY 122 0 33901
358 RÁČEK, MICHAL	BOLEŠINY 124 0 00000
359 RÁČEK, LUKÁŠ	BOLEŠINY 124 0 00000
360 RÁČEK, FILIP	BOLEŠINY 124 0 00000
361 RÁČKOVÁ, HELENA	BOLEŠINY 124 0 00000
362 RADA, JAROSLAV	BOLEŠINY 47 0 33901
363 RADA, JAROSLAV	BOLEŠINY 2 0 33901
364 RADOVÁ, KARLA	BOLEŠINY 2 0 33901
365 RADOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 47 0 33901
366 RATHOVÁ, MONIKA	BOLEŠINY 10 0 33901
367 RIDZOŇ, JÁN	BOLEŠINY 139 0 33901
368 RIDZOŇOVÁ, MÁRIA	BOLEŠINY 139 0 33901
369 RUBÁŠ, JIŘÍ	BOLEŠINY 77 0 33901
370 RUBÁŠ, JAN	BOLEŠINY 77 0 33901
371 RUBÁŠOVÁ, DANIELA	BOLEŠINY 77 0 33901
372 RUBÁŠOVÁ, DANA	BOLEŠINY 77 0 33901
373 RUBÁŠOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 51 0 33901
374 SEDLÁČEK, PETR	BOLEŠINY 78 0 33901
375 SEDLÁČKOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 78 0 33901
376 SEDLÁČKOVÁ, MONIKA	BOLEŠINY 78 0 33901
377 SEDLÁČKOVÁ, KLÁRA	BOLEŠINY 78 0 33901
378 SIMBARTL, VÁCLAV	BOLEŠINY 102 0 33901
379 SIMBARTL, VÁCLAV	BOLEŠINY 102 0 33901
380 SIMBARTL, LUKÁŠ	BOLEŠINY 102 0 33901
381 SIMBARTLOVÁ, BARBORA	BOLEŠINY 102 0 33901
382 SIMBARTLOVÁ, KATEŘINA	BOLEŠINY 102 0 33901
383 SIMBARTLOVÁ, JANA	BOLEŠINY 102 0 33901
384 SLÍVA, JAN	BOLEŠINY 76 0 33901
385 SLÍVOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 76 0 33901
386 SLÍVOVÁ, ANASTÁZIE	BOLEŠINY 64 0 33901
387 SOMMER, JOSEF	BOLEŠINY 90 0 33901
388 SOMMEROVÁ, PAVLÍNA	BOLEŠINY 90 0 33901
389 SOMMEROVÁ, EVA	BOLEŠINY 90 0 33901
390 SOMMEROVÁ, MARTINA	BOLEŠINY 90 0 33901
391 SOMMEROVÁ, BLAŽENA	BOLEŠINY 4 0 33901
392 SOŠKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 79 0 33901
393 SOŠKOVÁ, MICHAELA	BOLEŠINY 79 0 33901
394 SOŠKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 79 0 33901
395 SUROVČÍKOVÁ, VLADIMÍRA	BOLEŠINY 93 0 33901
396 SUROVČÍKOVÁ, KATKA	BOLEŠINY 93 0 33901
397 ŠIBÍKOVÁ, MARCELA	BOLEŠINY 6 0 33901
398 ŠIBÍKOVÁ, NIKOL	BOLEŠINY 6 0 33901
399 ŠIMÁČEK, JOSEF	BOLEŠINY 143 0 33901
400 ŠIMÁČKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 143 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
401 ŠIMÁČKOVÁ, MONIKA	BOLEŠINY 143 0 33901
402 ŠIMÁČKOVÁ, NATÁLIE	BOLEŠINY 143 0 33901
403 ŠLECHTA, MATYÁŠ	BOLEŠINY 20 0 33901
404 ŠPERKA, VOJTĚCH	BOLEŠINY 135 0 33901
405 ŠPERKOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 135 0 33901
406 ŠPERKOVÁ, BARBORA	BOLEŠINY 135 0 33901
407 ŠPIČKA, JIŘÍ	BOLEŠINY 104 0 33901
408 ŠPIČKA, MICHAL	BOLEŠINY 104 0 33901
409 ŠPIČKOVÁ, VENDULKA	BOLEŠINY 104 0 33901
410 ŠPIČKOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 104 0 33901
411 ŠTĚPÁN, MARTIN	BOLEŠINY 121 0 33901
412 ŠTĚPÁNOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 121 0 33901
413 ŠTĚPÁNOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 121 0 33901
414 ŠTĚPÁNOVÁ, NIKOLA	BOLEŠINY 121 0 33901
415 ŠTRYNKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 93 0 33901
416 TESAŘ, TOMÁŠ	BOLEŠINY 144 0 33901
417 TESAŘOVÁ, NIKOLA	BOLEŠINY 144 0 33901
418 TESAŘOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 144 0 33901
419 TOMAN, VÁCLAV	BOLEŠINY 105 0 33901
420 TOMANOVÁ, VLADIMÍRA	BOLEŠINY 105 0 33901
421 TOMISOVÁ, LENKA	BOLEŠINY 20 0 33901
422 TOUŠ, JOSEF	BOLEŠINY 88 0 33901
423 TOUŠ, PAVEL	BOLEŠINY 88 0 33901
424 TOUŠ, PAVEL	BOLEŠINY 88 0 33901
425 TOUŠ, TOMÁŠ	BOLEŠINY 88 0 33901
426 TOUŠOVÁ, JIŘINA	BOLEŠINY 88 0 33901
427 TOUŠOVÁ, MARIE	BOLEŠINY 88 0 33901
428 TOUŠOVÁ, MIRKA	BOLEŠINY 10 0 33901
429 TROJAN, VLASTIMIL	BOLEŠINY 100 0 33901
430 TROJAN, VÍTĚZSLAV	BOLEŠINY 100 0 33901
431 TROJAN, JOSEF	BOLEŠINY 91 0 33901
432 TROJANOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 91 0 33901
433 TROJANOVÁ, ANNA	BOLEŠINY 100 0 33901
434 TROJANOVÁ, DAGMAR	BOLEŠINY 100 0 33901
435 TRÍSKA, JOSEF	BOLEŠINY 40 0 33901
436 TRÍSKOVÁ, VLASTA	BOLEŠINY 40 0 33901
437 TURKOVÁ, KAMILA	BOLEŠINY 51 0 33901
438 VACO, VLADIMÍR	BOLEŠINY 111 0 33901
439 VACOVÁ, DANA	BOLEŠINY 111 0 33901
440 VACOVSKÁ, MILOSLAVA	BOLEŠINY 96 0 33901
441 VALEŠ, JAN	BOLEŠINY 106 0 33901
442 VALEŠOVÁ, DANA	BOLEŠINY 106 0 33901
443 VALEŠOVÁ, ŠÁRKA	BOLEŠINY 106 0 33901
444 VANKA, KAREL	BOLEŠINY 108 0 33901
445 VANKA, JAROSLAV	BOLEŠINY 108 0 33901
446 VANKA, KAREL	BOLEŠINY 108 0 33901
447 VANKOVÁ, EVA	BOLEŠINY 108 0 33901
448 VASILACHE MARČÍKOVÁ, DAN	BOLEŠINY 60 0 33901
449 VESELÁ, PETRA	BOLEŠINY 85 0 33901
450 VLASÁK, VLASTIMIL	BOLEŠINY 48 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
451 VLASÁK, VLASTIMIL	BOLEŠINY 48 0 33901
452 VLASÁK, DANIEL	BOLEŠINY 48 0 33901
453 VLASÁKOVÁ, DANUŠE	BOLEŠINY 10 0 33901
454 VOLF, ROMAN	BOLEŠINY 33 0 33901
455 VOLFOVÁ, KAROLÍNA	BOLEŠINY 33 0 33901
456 VOLFOVÁ, VLADIMÍRA	BOLEŠINY 33 0 33901
457 ZAHÁLKA, PAVEL	BOLEŠINY 118 0 33901
458 ZAHÁLKA, PAVEL	BOLEŠINY 118 0 33901
459 ZAHÁLKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 118 0 33901
460 ZAHÁLKOVÁ, JANA	BOLEŠINY 118 0 33901
461 ZAHUT, TOMÁŠ	BOLEŠINY 109 0 33901
462 ŽIGO, JÁN	BOLEŠINY 10 0 33901
463 ŽIGOVÁ, NATÁLIE	BOLEŠINY 93 0 33901

Bolešiny 31-12-2013

Mučka

Příloha 2

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
1 BARTA, FRANTIŠEK	DOMAŽLIČKY 10 0 33901
2 BARTA, MILAN	DOMAŽLIČKY 10 0 33901
3 BARTOVÁ, ALŽBĚTA	DOMAŽLIČKY 10 0 33901
4 CERINA, JAN	DOMAŽLIČKY 3 0 33901
5 KRÁTKÁ, DANIELA	DOMAŽLIČKY 4 0 33901
6 KRÁTKÁ, JITKA	DOMAŽLIČKY 4 0 33901
7 KRÁTKÝ, MILAN	DOMAŽLIČKY 4 0 33901
8 KRÁTKÝ, MILAN	DOMAŽLIČKY 4 0 33901
9 KRAUSOVÁ, MARIE	DOMAŽLIČKY 5 0 33901
10 KRŮS, JOSEF	DOMAŽLIČKY 12 0 33901
11 KRŮSOVÁ, HELENA	DOMAŽLIČKY 12 0 33901
12 LACKO, DOMINIK	DOMAŽLIČKY 13 0 33901
13 LACKO, JÁN	DOMAŽLIČKY 13 0 33901
14 LACKOVÁ, MAGDA	DOMAŽLIČKY 13 0 33901
15 LACKOVÁ, KRISTÝNA	DOMAŽLIČKY 13 0 33901
16 MOTLÍKOVÁ, MARIE	DOMAŽLIČKY 3 0 33901
17 NOVÁČEK, JIŘÍ	DOMAŽLIČKY 7 0 33901
18 PARTINGL, LIBOR	DOMAŽLIČKY 16 0 33901
19 PARTINGLOVÁ, MARIE	DOMAŽLIČKY 16 0 33901
20 ROZSYPAL, VLADISLAV	DOMAŽLIČKY 14 0 33901
21 ROZSYPAL, VLADISLAV	DOMAŽLIČKY 14 0 33901
22 ROZSYPALOVÁ, VĚRA	DOMAŽLIČKY 14 0 33901
23 ROZSYPALOVÁ, MILOSLAVA	DOMAŽLIČKY 14 0 33901
24 SVOBODOVÁ, MARIE	DOMAŽLIČKY 17 0 33901
25 TOUŠ, BOHUMIL	DOMAŽLIČKY 11 0 33901
26 TOUŠOVÁ, HELENA	DOMAŽLIČKY 11 0 33901
27 VALEŠOVÁ, EVA	DOMAŽLIČKY 21 0 33901
28 VALEŠOVÁ, KATEŘINA	DOMAŽLIČKY 22 0 33901
29 VALEŠOVÁ, JAROSLAVA	DOMAŽLIČKY 21 0 33901
30 VALEŠOVÁ, MILUŠE	DOMAŽLIČKY 22 0 33901

Bolešiny 31-12-2013

Příloha 3

Trvale bydlicí občané

Sestava: ROB0042

Poř.	Příjmení a jméno	Adresa
1	BALÁ, ZDEŇKA	KROMĚŽDICE 2 0 33901
2	BALÝ, TOMÁŠ	KROMĚŽDICE 2 0 33901
3	BAŠTÁŘ, VÁCLAV	KROMĚŽDICE 22 0 33901
4	BAŠTÁŘOVÁ, LIBUŠE	KROMĚŽDICE 22 0 33901
5	BAŠTÁŘOVÁ, VÁCLAVA	KROMĚŽDICE 22 0 33901
6	BAŠTÁŘOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 22 0 33901
7	BOHŮNKOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 14 0 33901
8	BOUBLÍKOVÁ, JIŘINA	KROMĚŽDICE 12 0 33901
9	BRABCOVÁ, JIŘINA	KROMĚŽDICE 9 0 33901
10	BRABCOVÁ, ZDEŇKA	KROMĚŽDICE 9 0 33901
11	BRANDT, LADISLAV	KROMĚŽDICE 19 0 33901
12	HAIŠ, JAKUB	KROMĚŽDICE 38 0 00000
13	HAIŠOVÁ, GABRIELA	KROMĚŽDICE 38 0 00000
14	HAIŠOVÁ, LUCIE	KROMĚŽDICE 38 0 00000
15	KANTA, JAN	KROMĚŽDICE 28 0 33901
16	KANTOVÁ, MILADA	KROMĚŽDICE 28 0 33901
17	KANTOVÁ, PETRA	KROMĚŽDICE 28 0 33901
18	KILIÁNOVÁ, PETRA	KROMĚŽDICE 8 0 33901
19	KILIÁNOVÁ, KAROLÍNA	KROMĚŽDICE 8 0 33901
20	KROUPA, PETR	KROMĚŽDICE 17 0 33901
21	KROUPOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 17 0 33901
22	KRÝSL, MAREK	KROMĚŽDICE 38 0 00000
23	KŘÍŽ, ZDENĚK	KROMĚŽDICE 31 0 33901
24	KŘÍŽOVÁ, ZDEŇKA	KROMĚŽDICE 31 0 33901
25	KUBA, MARTIN	KROMĚŽDICE 3 0 33901
26	KUBA, TOMÁŠ	KROMĚŽDICE 3 0 33901
27	KUBA, ONDŘEJ	KROMĚŽDICE 3 0 33901
28	KUBA, ANTONÍN	KROMĚŽDICE 3 0 33901
29	KUBA, ANTONÍN	KROMĚŽDICE 3 0 33901
30	KUBOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 3 0 33901
31	KUBOVÁ, JIŘINA	KROMĚŽDICE 3 0 33901
32	MAREŠ, VÁCLAV	KROMĚŽDICE 37 0 33901
33	MAREŠOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 37 0 33901
34	MAREŠOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 37 0 33901
35	MELKA, STANISLAV	KROMĚŽDICE 6 0 33901
36	MELKA, STANISLAV	KROMĚŽDICE 6 0 33901
37	MELKA, TOMÁŠ	KROMĚŽDICE 6 0 33901
38	MELKOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 6 0 33901
39	PROCHÁZKA, DAVID	KROMĚŽDICE 29 0 33901
40	PROCHÁZKA, DOMINICK	KROMĚŽDICE 29 0 33901
41	PROCHÁZKA, DAVID	KROMĚŽDICE 29 0 33901
42	PROCHÁZKA, DANIEL	KROMĚŽDICE 29 0 33901
43	RATH, PETR	KROMĚŽDICE 21 0 33901
44	RAUS, JOSEF	KROMĚŽDICE 36 0 33901
45	RAUS, VÍTEK	KROMĚŽDICE 1 0 33901
46	RAUS, JAN	KROMĚŽDICE 1 0 33901
47	RAUS, JOSEF	KROMĚŽDICE 1 0 33901
48	RAUSOVÁ, DANA	KROMĚŽDICE 1 0 33901
49	RAUSOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 36 0 33901
50	RUŽIČKOVÁ, MARIE	KROMĚŽDICE 21 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
51 SKALA, STANISLAV	KROMĚŽDICE 18 0 33901
52 SVOBODA, LUKÁŠ	KROMĚŽDICE 28 0 33901
53 SVOBODA, PAVEL	KROMĚŽDICE 28 0 33901
54 SVOBODOVÁ, JANA	KROMĚŽDICE 28 0 33901
55 ŠULAN, MIROSLAV	KROMĚŽDICE 20 0 33901
56 ŠULAN, MARTIN	KROMĚŽDICE 20 0 33901
57 ŠULAN, LUKÁŠ	KROMĚŽDICE 20 0 33901
58 ŠULANOVÁ, MONIKA	KROMĚŽDICE 20 0 33901
59 TRYLČ, NIKOLAS	KROMĚŽDICE 19 0 33901
60 VEJVANČICKÁ, MARTINA	KROMĚŽDICE 35 0 33901
61 VEJVANČICKÁ, EVA	KROMĚŽDICE 35 0 33901
62 VEJVANČICKÁ, MARTINA	KROMĚŽDICE 35 0 33901
63 VEJVANČICKÝ, ZBYNĚK	KROMĚŽDICE 35 0 33901
64 VEJVANČICKÝ, BOHUSLAV	KROMĚŽDICE 35 0 33901
65 VEJVANČICKÝ, BOHUSLAV	KROMĚŽDICE 35 0 33901
66 VÍCH, MIROSLAV	KROMĚŽDICE 8 0 33901
67 VÍCH, MATYÁŠ	KROMĚŽDICE 8 0 33901
68 VÍCHOVÁ, PETRA	KROMĚŽDICE 8 0 33901
69 VONDŘIČKA, TOMÁŠ	KROMĚŽDICE 26 0 33901
70 VONDŘIČKOVÁ, SIMONA	KROMĚŽDICE 26 0 33901
71 VONDŘIČKOVÁ, TEREZA	KROMĚŽDICE 26 0 33901
72 VONDŘIČKOVÁ, ANNA	KROMĚŽDICE 26 0 33901
73 VOZKOVÁ, LUCIE	KROMĚŽDICE 29 0 33901

Bolešiny 31-12-2013

MučL

Příloha 4

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř.	Příjmení a jméno	Adresa
1	BEJČEK, PETR	PEČETÍN 7 0 33901
2	BEJČEK, PAVEL	PEČETÍN 7 0 33901
3	BEJČEK, VÁCLAV	PEČETÍN 7 0 33901
4	BEJČKOVÁ, ANNA	PEČETÍN 8 0 33901
5	FANTOVÁ, DANUŠE	PEČETÍN 26 0 33901
6	GSCHWENDTNER, RICHARD	PEČETÍN 11 0 33901
7	HOJER, DAVID	PEČETÍN 11 0 33901
8	HOJEROVÁ, MICHAELA	PEČETÍN 11 0 33901
9	HOJEROVÁ, KATEŘINA	PEČETÍN 11 0 33901
10	JANKULÁROVÁ, IVANA	PEČETÍN 10 0 33901
11	JANKULÁROVÁ, MICHAELA	PEČETÍN 10 0 33901
12	KADLECOVÁ, HANA	PEČETÍN 37 0 33901
13	KADLECOVÁ, HANA	PEČETÍN 37 0 33901
14	KASPER, DENIS	PEČETÍN 11 0 33901
15	KASPEROVÁ, LEA	PEČETÍN 11 0 33901
16	KASPEROVÁ, SOŇA	PEČETÍN 11 0 33901
17	KASPEROVÁ, JANA	PEČETÍN 1 0 33901
18	KASPEROVÁ, EVA	PEČETÍN 11 0 33901
19	KASPEROVÁ, DANA	PEČETÍN 1 0 33901
20	KOHOUT, KAREL	PEČETÍN 15 0 33901
21	KOHOUTOVÁ, ANNA	PEČETÍN 15 0 33901
22	KOPCOVÁ, ALENA	PEČETÍN 40 0 33901
23	KORČÍKOVÁ, IVANA	PEČETÍN 7 0 33901
24	KOVÁČ, JAROSLAV	PEČETÍN 22 0 33901
25	KOVÁČOVÁ, DANA	PEČETÍN 22 0 33901
26	KOVÁČOVÁ, DANA	PEČETÍN 22 0 33901
27	KOVÁČOVÁ, PETRA	PEČETÍN 22 0 33901
28	KRÁTKÁ, JIŘINA	PEČETÍN 47 0 33901
29	KRÁTKÁ, LUDMILA	PEČETÍN 18 0 33901
30	KRÁTKÝ, JOSEF	PEČETÍN 18 0 33901
31	KRÁTKÝ, JOSEF	PEČETÍN 47 0 33901
32	LEJSEK, VÍTĚZSLAV	PEČETÍN 15 0 33901
33	LEJSEK, JOSEF	PEČETÍN 15 0 33901
34	LEJSKOVÁ, JAROSLAVA	PEČETÍN 15 0 33901
35	LEJSKOVÁ, ADÉLA	PEČETÍN 15 0 33901
36	MARŠÁLEK, VÁCLAV	PEČETÍN 13 0 33901
37	MARŠÁLEK, VÁCLAV	PEČETÍN 13 0 33901
38	MARŠÁLKOVÁ, LENKA	PEČETÍN 13 0 33901
39	MARŠÁLKOVÁ, MARIE	PEČETÍN 13 0 33901
40	NOVÁK, JOSEF	PEČETÍN 24 0 33901
41	NOVÁK, JOSEF	PEČETÍN 6 0 33901
42	NOVÁK, ZDENĚK	PEČETÍN 13 0 33901
43	NOVÁK, JOSEF	PEČETÍN 24 0 33901
44	NOVÁK, JAN	PEČETÍN 24 0 33901
45	NOVÁK, JAKUB	PEČETÍN 24 0 33901
46	NOVÁKOVÁ, MILUŠE	PEČETÍN 24 0 33901
47	NOVÁKOVÁ, MILADA	PEČETÍN 24 0 33901
48	NOVÁKOVÁ, JAROSLAVA	PEČETÍN 6 0 33901
49	PLÁNIČKA, KAREL	PEČETÍN 12 0 33901
50	PLÁNIČKOVÁ, OLGA	PEČETÍN 12 0 33901

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
51 PLÁNIČKOVÁ, RUŽENA	PEČETÍN 12 0 33901
52 PLÁNIČKOVÁ, MONIKA	PEČETÍN 12 0 33901
53 PLÁNIČKOVÁ, MARKÉTA	PEČETÍN 12 0 33901
54 PORUBČAN, PAVEL	PEČETÍN 31 0 33901
55 RUBÁŠOVÁ, ANNA	PEČETÍN 32 0 33901
56 TÁBORSKÁ, MARTINA	PEČETÍN 47 0 33901
57 TÁBORSKÁ, SIMONA	PEČETÍN 47 0 33901
58 TOUŠ, JIŘÍ	PEČETÍN 16 0 33901
59 TOUŠ, OLDŘICH	PEČETÍN 28 0 33901
60 TOUŠ, VÁCLAV	PEČETÍN 3 0 33901
61 TOUŠ, JIŘÍ	PEČETÍN 16 0 33901
62 TOUŠOVÁ, ANNA	PEČETÍN 3 0 33901
63 TOUŠOVÁ, HANA	PEČETÍN 28 0 33901
64 TOUŠOVÁ, VLADIMÍRA	PEČETÍN 3 0 33901
65 TREUOVÁ, IVANA	PEČETÍN 36 0 33901

Bolešiny 31-12-2013

Příloha 5

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa
1 DRNKA, DANIEL	SLAVOŠOVICE 4 0 33901
2 DRNKOVÁ, LENKA	SLAVOŠOVICE 4 0 33901
3 DRNKOVÁ, TEREZA	SLAVOŠOVICE 4 0 33901
4 FAIST, RADEK	SLAVOŠOVICE 27 0 3390
5 FAISTOVÁ, MARIE	SLAVOŠOVICE 27 0 3390
6 GALANDÁKOVÁ, IRENA	SLAVOŠOVICE 27 0 3390
7 HOFMAN, JAN	SLAVOŠOVICE 17 0 3390
8 HOFMANOVÁ, HANA	SLAVOŠOVICE 17 0 3390
9 HRUDIČKOVÁ, VÁCLAVA	SLAVOŠOVICE 21 0 3390
10 HRUDIČKOVÁ, MARTINA	SLAVOŠOVICE 21 0 3390
11 KRONDL, JOSEF	SLAVOŠOVICE 12 0 3390
12 KRONDL, VIKTOR	SLAVOŠOVICE 12 0 3390
13 KRONDLOVÁ, MARIE	SLAVOŠOVICE 12 0 3390
14 KRONDLOVÁ, KRISTÝNA	SLAVOŠOVICE 12 0 3390
15 KŘÍŽOVÁ, JANA	SLAVOŠOVICE 21 0 3390
16 KŘÍŽOVÁ, EVA	SLAVOŠOVICE 21 0 3390
17 KUČERA, RADEK	SLAVOŠOVICE 35 0 3390
18 KUČEROVÁ, LADISLAVA	SLAVOŠOVICE 35 0 3390
19 KURC, JAROMÍR	SLAVOŠOVICE 3 0 33901
20 KURCOVÁ, LIBUŠE	SLAVOŠOVICE 3 0 33901
21 KURCOVÁ, MILOSLAVA	SLAVOŠOVICE 8 0 33901
22 MAZANCOVÁ, MARKÉTA	SLAVOŠOVICE 32 0 3390
23 MAZANCOVÁ, JITKA	SLAVOŠOVICE 32 0 3390
24 MAZANEC, PAVEL	SLAVOŠOVICE 32 0 3390
25 MAZANEC, PAVEL	SLAVOŠOVICE 32 0 3390
26 MENSOVÁ, LENKA	SLAVOŠOVICE 36E 0 339
27 MICHALČÍKOVÁ, VLASTA	SLAVOŠOVICE 16 0 3390
28 MIKYNA, JIŘÍ	SLAVOŠOVICE 22 0 3390
29 MIKYNA, LUKÁŠ	SLAVOŠOVICE 22 0 3390
30 MIKYNOVÁ, HELENA	SLAVOŠOVICE 22 0 3390
31 MIKYNOVÁ, KAROLÍNA	SLAVOŠOVICE 22 0 3390
32 MÍŠEK, MILOSLAV	SLAVOŠOVICE 22 0 3390
33 MÍŠKOVÁ, HELENA	SLAVOŠOVICE 22 0 3390
34 ONDREJKOVÁ, KATRIN	SLAVOŠOVICE 23 0 3390
35 ONDREJKOVÁ, RADKA	SLAVOŠOVICE 23 0 3390
36 PANOŠ, JIŘÍ	SLAVOŠOVICE 39E 0 339
37 PANOŠ, JIŘÍ MAXIM	SLAVOŠOVICE 39E 0 339
38 PANOŠOVÁ, SIMONA	SLAVOŠOVICE 39E 0 339
39 POLÁK, LUBOŠ	SLAVOŠOVICE 27 0 3390
40 POTUŽNÍK, PAVEL	SLAVOŠOVICE 34 0 3390
41 POTUŽNÍK, JAN	SLAVOŠOVICE 43 0 3390
42 POTUŽNÍK, JAKUB	SLAVOŠOVICE 43 0 3390
43 POTUŽNÍK, ONDŘEJ	SLAVOŠOVICE 34 0 3390
44 POTUŽNÍKOVÁ, ELIŠKA	SLAVOŠOVICE 34 0 3390
45 POTUŽNÍKOVÁ, RENATA	SLAVOŠOVICE 43 0 3390
46 POTUŽNÍKOVÁ, JITKA	SLAVOŠOVICE 34 0 3390
47 PROCHÁZKOVÁ, BÁRA	SLAVOŠOVICE 35 0 3390
48 REIFNER, ZBYNĚK	SLAVOŠOVICE 36 0 3390
49 REIFNEROVÁ, LENKA	SLAVOŠOVICE 36 0 3390
50 REIFNEROVÁ, KAROLÍNA	SLAVOŠOVICE 36 0 3390

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř. Příjmení a jméno	Adresa			
51 SANYTRNÍK, VÁCLAV	SLAVOŠOVICE	12	0	3390
52 SANYTRNÍKOVÁ, MARTINA	SLAVOŠOVICE	12	0	3390
53 SANYTRNÍKOVÁ, MICHAELA	SLAVOŠOVICE	12	0	3390
54 STROUHAL, JOSEF	SLAVOŠOVICE	30	0	3390
55 ŠEVČÍK, JAN	SLAVOŠOVICE	38	0	3390
56 ŠEVČÍK, MARTIN	SLAVOŠOVICE	38	0	3390
57 ŠEVČÍK, ALEXANDR	SLAVOŠOVICE	38	0	3390
58 ŠILHAVÁ, ANNA	SLAVOŠOVICE	5	0	33901
59 ŠINDELÁŘOVÁ, SAMUELA	SLAVOŠOVICE	39E	0	3390
60 ŠLOF, JOSEF	SLAVOŠOVICE	6	0	33901
61 ŠLOF, JOSEF	SLAVOŠOVICE	6	0	33901
62 ŠLOF, JAN	SLAVOŠOVICE	6	0	33901
63 ŠLOFOVÁ, MARKÉTA	SLAVOŠOVICE	6	0	33901
64 ŠNEJDAR, KAREL	SLAVOŠOVICE	15	0	3390
65 ŠNEJDAROVÁ, JAROSLAVA	SLAVOŠOVICE	15	0	3390
66 ŠTUMPF, ROMAN	SLAVOŠOVICE	45	0	3390
67 ŠTUMPF, ROMAN	SLAVOŠOVICE	45	0	3390
68 ŠTUMPFOVÁ, ANDREA	SLAVOŠOVICE	45	0	3390
69 TEJČEK, PETR	SLAVOŠOVICE	25	0	3390
70 TEJČEK, PETR	SLAVOŠOVICE	25	0	3390
71 TEJČKOVÁ, LUDMILA	SLAVOŠOVICE	25	0	3390
72 TEJČKOVÁ, LUDMILA	SLAVOŠOVICE	25	0	3390
73 TERŠ, MIROSLAV	SLAVOŠOVICE	32E	0	3390
74 TESARCZYK, JIŘÍ	SLAVOŠOVICE	27	0	3390
75 TESARCZYKOVÁ, MILENA	SLAVOŠOVICE	27	0	3390
76 TESARCZYKOVÁ, ILONA	SLAVOŠOVICE	27	0	3390
77 TESARCZYKOVÁ, MILENA	SLAVOŠOVICE	27	0	3390
78 TOUŠ, VÁCLAV	SLAVOŠOVICE	21	0	3390
79 TOUŠ, ZDENĚK	SLAVOŠOVICE	21	0	3390
80 TOUŠOVÁ, HELENA	SLAVOŠOVICE	21	0	3390
81 TURNER, VLADISLAV	SLAVOŠOVICE	20	0	3390
82 TURNEROVÁ, MARIE	SLAVOŠOVICE	20	0	3390
83 VALEČEK, ZDENĚK	SLAVOŠOVICE	28E	0	3390
84 VALEČKOVÁ, MICHAELA	SLAVOŠOVICE	28E	0	3390
85 VALEČKOVÁ, NIKOLA	SLAVOŠOVICE	28E	0	3390
86 VALEČKOVÁ, MARCELA	SLAVOŠOVICE	28E	0	3390
87 VOJTA, VLADISLAV	SLAVOŠOVICE	33	0	3390
88 VOJTOVÁ, MILOSLAVA	SLAVOŠOVICE	33	0	3390
89 VOZKA, FRANTIŠEK	SLAVOŠOVICE	1	0	33901
90 VOZKA, FRANTIŠEK	SLAVOŠOVICE	1	0	33901
91 ZELENKOVÁ, ZDEŇKA	SLAVOŠOVICE	38	0	3390

Bolešiny 31-12-2013

Příloha 6

Trvale bydlící občané

Sestava: ROB0042

Poř.	Příjmení a jméno	Adresa
1	BENEŠ, VLADIMÍR	ÚJEZDEC 3 0 33901
2	BENEŠ, JAN	ÚJEZDEC 3 0 33901
3	BENÍŠEK, KAREL	ÚJEZDEC 2 0 33901
4	BENÍŠEK, JIŘÍ	ÚJEZDEC 2 0 33901
5	BENÍŠEK, LUDĚK	ÚJEZDEC 2 0 33901
6	BENÍŠKOVÁ, MARTINA	ÚJEZDEC 2 0 33901
7	BOUZEK, KAREL	ÚJEZDEC 2 0 33901
8	BOUZKOVÁ, LIBUŠE	ÚJEZDEC 2 0 33901
9	FIKERLE, DANIEL	ÚJEZDEC 5 0 33901
10	FIKERLOVÁ, LUCIE	ÚJEZDEC 5 0 33901
11	HÁK, TOMÁŠ	ÚJEZDEC 3 0 33901
12	HUSNÍK, PAVEL	ÚJEZDEC 14 0 33901
13	HUSNÍK, MILOŠ	ÚJEZDEC 14 0 33901
14	HUSNÍK, MILOŠ	ÚJEZDEC 15 0 33901
15	HUSNÍKOVÁ, JANA	ÚJEZDEC 14 0 33901
16	KRÁL, VLASTIMIL	ÚJEZDEC 5 0 33901
17	KRÁLOVÁ, JIŘINA	ÚJEZDEC 5 0 33901
18	KRÁTKÁ, JINDŘIŠKA	ÚJEZDEC 1 0 33901
19	KRÁTKÝ, FRANTIŠEK	ÚJEZDEC 1 0 33901
20	KRÁTKÝ, ROMAN	ÚJEZDEC 1 0 33901
21	MARČAN, JOSEF	ÚJEZDEC 13 0 33901
22	MARČAN, TOMÁŠ	ÚJEZDEC 13 0 33901
23	MARČANOVÁ, MILUŠE	ÚJEZDEC 13 0 33901
24	ŠEVČÍK, VÁCLAV	ÚJEZDEC 5 0 33901
25	ŠEVČÍKOVÁ, RUŽENA	ÚJEZDEC 5 0 33901

Bolešiny 31-12-2013

Michal